

Utopia

Studentavisa

i Tromsø

NR.2, 28. FEBRUAR 1994 - 19. ÅRGANG

Universitetet lukket og låst av studentene

Livstid

for studenter
som begår
lovbrudd

SIDE 6

Mummi- trollet

på eventyr

SIDE 22-23

Filmguru

Intervju med
Arne Skouen

SIDE 24-25

Uteliv

Vi tar pulsen på
Tromsø by night

SIDE 26-27

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Student-samskipnaden.

Om å heve stemmen

LEDER
-»Det kommer noen etter oss». Banneret fra studentdemonstrasjonen mot lukkinga av ISV står alene igjen i snøfonna utenfor Hovedgården. Ellers er det lite eller ingenting som minner oss om forrige ukes studentprotester. Slik burde det ikke være.

For som det ble sagt på det såkalte infomøtet for studentene: «Lukking-svedtaket er historisk». Man kan neppe si det samme om studentenes reaksjon på saken. Demonstrasjonen på torsdag fikk riktignok store oppslag i pressa, -men det skyldes verken uventa bra oppmøte eller banebrytende demonstrasjonsformer. Det er snarere et uttrykk for medias oppfatning av hvor viktig saken er, noe som igjen står i grell kontrast til studentenes manglende engasjement. Ikke for å si noe vondt om de som faktisk møtte opp torsdags morra for å fortelle rektor og resten av de ansatte hva de mener om lukking-svedtaket. Disse gjorde en kjempejobb. Problemet er alle de studentene som valgte å ikke engasjere seg.

Også på debattmøtet som ble arrangert i etterkant av demonstrasjonen var det et heller tynt oppmøte. Studentstyret -studentenes høyeste politiske organ, bestående av vel tyve engasjerte og skolerte unge mennesker - glimret med sitt fravær (når vi ikke regner med de fire som arrangerte møtet). Bortsett fra et par hederlige unntak holdt de vel 70 fram møtte studentene munn, og lot instituttleder Reidar Bertelsen og professor Viggo Rossvær fortelle om sine tanker og ideer rundt UiTøs vei videre. Her manglet det ikke på engasjement. Reidar Bertelsen har gått sånn opp i saken at han bestemte seg for å overnatte på kontoret sitt natt til torsdag for å unngå å bli utestengt fra jobben på grunn av studentenes demonstrasjon.

-»Det har aldri før vært så stille i forkant av et lukking-svedtak», sa en av de som stemte for lukking-svedtaket, og la til at saken ville stilt seg helt annerledes hvis studentene hadde sagt et klart nei til lukking før universitetsstyremøtet.

Det gjorde de ikke. Heller ikke de studentene som er enig i lukking-svedtaket har hevet stemmen. Det store flertallet av studentene tier, mens en håndfull mennesker i høyere verv fatter vedtak som vil få avgjørende betydning for vår hverdag.

Resultatet er at spørsmålet om hva slags universitet vi studenter ønsker oss og trenger i framtida forblir udebattert -og dermed også uklart og planløst.

Det er ikke holdbart. Om ikke annet så bør vi ta debatten på vegne av de som nå går på videregående skole -de som kommer etter oss.

Marie H. Malde
Prosjektleder,
VISAM

"Obligatorisk ex-phil før første fageksamen fører til at studentene blir dobbeltarbeidene. Man bør ta konsekvensen av studentenes behov for innføring i universitetsstudier og gjøre ex-phil obligatorisk før fagstudiestart."

Ex-phil som forberedelse til studium

KRONIKK
Examen philosophicum ved Universitetet i Tromsø har inntil nylig foreliggende forslag i høringsuttalelse fra Studieavdelingen om endring av foreskriften for examen philosophicum vært knyttet til cand.mag-graden, slik at gruppen av ex.phil.-studenter teoretisk kan bestå av helt «ferske» studenter og studenter med lang «fartstid».

Valgfrihet ang. tidspunkt for denne eksamen har muligens vært sett på som et gode for noen studenter.

Målsetting for ex.phil er: at studentene skal «gjøres kjent med en del av de vesentligste spørsmål som kan stilles til menneskelig erkjennelse og til moralsk og politisk praksis, slik disse er blitt stilt i løpet av filosofiens historie og slik de stilles idag. Studiet skal gi en elementær innsikt i og erfaring med vitenskapelig tenkemåte og arbeidsmåte» (Studiehåndbok UiTø 1993-94, s.23). Den egentlige intensjonen med ex.phil synes således å være at studentene skal bli bevisst vitenskapens grunnlagsproblemer og utvikle kritisk sans og dømmekraft før oppstart på fagstudiene.

Hvordan oppfattes denne målsetting og intensjon av studentene? Og hvilke forutsetninger har de for å se hva omfanget av studiet er? Og ikke minst, hvilken gruppe studenter skal så ex.phil vinkle sin undervisning mot? Tradisjonelt har ex.phil vært tenkt som en innledning til universitetsstudier, og for noen som Per Olaf Aamodt uttrykker det «en form for smaksprøve på studier ved et universitet» (Lisbeth Berg (red.) Begynnerstudenten, NAVF-Rapport 8/92, s.10).

Ex.phil er en forberedelse til et akademisk studium. Nye studenter opplever forskjellen mellom videregående skole og universitetet i form, innhold og organisering, og kan lure på hvilken atferd som forventes av dem som studenter ved universitetet i forhold

til det de var vant til på videregående skole? Studenter får ikke lekser, selv på s.k. profesjonsstudier, og i tillegg til å tilegne seg et akademisk språk og tenkemåte bør de også i løpet av ex.phil-semesteret lære noe om hva som forventes av dem som studenter, hvordan de kan gå fram for å lære, hvilke teknikker mht. skrijving og notering for å lære det som er hensiktsmessig.

dette bli prioritert og andre del av første semester på grunnfaget tilsvarende nedprioritert. Et grunnfag er normalt til 20 vekttall, to semesters studium og undersøkelser viser at tiden studentene bruker på studiet i faget gjuttelling ved eksamen. Hvis så studentene skal «miste» to til tre uker forbindelse med semesteroppgaven på ex.phil er det nærliggende å forutsette krav om skoleeksamen i ex.phil vil bli

Tegning: Jens Nordstrand

Skal ex.phil ut fra det foreliggende forslag bli et studium ved siden av påbegynt fagstudium som innebærer en arbeidsinnsats som kan gå utover både ex.phil og første fag?

Det første argument for å gå over fra å knytte ex.phil til cand.mag-graden til å knytte ex.phil til første fagstudium er begrunnet med studenttilstrømmingen og at dette fører til differensiering i studentgruppen i fagstudiene. Når studentene skal ta ex.phil samtidig som første fag kan det føre til en forskyvning av problematikken: det tar mye tid å arbeide med ex.phil ved siden av første fag ved universitetet. Engasjementet i det første fagstudium ved universitetet blir stort ved semesterstart. Når studentene på normalvarianten ved ex.phil skal arbeide med semesteroppgaven på ex.phil vil

en konsekvens. Ex.phil-varianten ved UiTø er unik nettopp pga. semesteroppgaven som gir studentene en reell mulighet til å erfare hva et akademisk studium krever.

I følge det andre viktige argument i høringsuttalelsen som er «å gjennomføre ex.phils egentlige intensjon om å være et forberedende studium i filosofihistorie, vitenskapsteori med logikk og praktisk filosofi» bør man ta konsekvensen av studentenes behov for innføring i universitetsstudier og gjøre ex.phil obligatorisk før fagstudiestart. Dette, ikke som en oppfordring til en ny debatt om et basisgrunnfag, men som et utspill til debatt om hva vi ønsker ex.phil skal være for nye studenter.

Ettertanker om et åpent ISV

DEBATT

På debattmøtet om «det åpne universitetet» etter at aksjonen var avslutta den 24. februar, satte Kjetil Kvalsvik fram tanker om å løse ISVs problemer gjennom å prioritere annerledes. Jeg har hatt et døgn til å tenke over forslaget slik jeg forsto det der og da. Her er mine tanker om problemstillinger og konsekvenser.

Kvalsvik var slik jeg skjønnte det, villig til å godta at ISV kunne senke kvalitetskravene til forskning og undervisning for å kunne fortsette uten adgangsbegrensning. Forholdet er at vi på ISV synes det er dette vi har gjort i fire-fem år. Forslaget om regulering er en konsekvens av at instituttet ønsker å få en plattform for en snuoperasjon. Jeg oppfatter Kvalsvik dit hen at han vil ta konsekvensen av dette på en annen måte og da si at vi får heller

justere målene etter det som dagens ressursbilde gir muligheter til. Vi må da konkretisere det ved at det vitenskapelige personellet delvis fritas fra sin forskningsplikt, la oss si at den blir redusert fra 50 til 25% som trolig er på nivå med gjennomsnittet i distrikthøgskolene. Dette vil øke den formelle undervisningskapasiteten med 23,5 årsverk i dagens situasjon. Vi kan også frita lærerne for veiledningsplikten på hovedfag og doktorgrad og si at studentene kan få kollektiv veiledning gjennom seminarer der de legger fram sitt arbeid. Dette vil frigjøre i alt 10-15 årsverk. Rasjonalisering er også mulig på grunnfag og mellomfag. Eksamensordningene kan effektiviseres og vi kan innføre to kommisjonsmedlemmer som standard. Det lille som er igjen av individuell veiledning kan fjernes og all gruppeundervisning kan overlates til hjelpeleerere. Det

er vanskelig å kvantifisere dette nøyaktig, men jeg antar at det ligger omkring 15 årsverk å hente her. La oss si at vi gjennom rasjonaliseringa kan grave frem omkring 50-60 årsverk. Dette vil føre til at undervisningskapasiteten kommer på nivå med det vi hadde i 1990. Dette er ikke nok om vi skal sammenligne oss med standarden i distrikthøgskolene, men vi kan kanskje håpe at det oppveies ved at lærerne generelt sett har høyere kompetanse.

Mine spekulasjoner og spørsmål om hva dette vil føre til er følgende:

-Flertallet av de vitenskapelig ansatte vil søke seg vekk fra ISV.

-Tendensen til at mulige søkere utenfra vil foretrekke midlertidige stillinger sørpå framfor faste stillinger i Tromsø vil øke. ISV vil få nye vitenskapelig ansatte med klart svakere kompetanse.

-I en slik situasjon er det grunn til å spørre om ISV kan opprettholde posisjonen som et av spissmiljøene i norsk samfunns- og kulturforskning.

-Hva med rollen som drivkraft i det nordnorske kompetansemiljøet?

-Vil en talentfull student som ønsker seg inn på hovedfag bli i Tromsø?

-Vil de mest begavede hovedfagskandidatene velge rekrutteringsstillinger i Tromsø framfor de andre universitetene?

-Vil den store mengden kandidater som kommer ut på arbeidsmarkedet med hovedfagsekamen fra et ISV med dårlig rykte være konkurransedyktige på et hardt arbeidsmarked?

-Var det et slikt nordnorsk universitet stortinget så for seg i 1968? Er dette et verdig tilbud til nordnorsk ungdom? Jeg undres.

Reidar Bertelsen,
Instituttleder ISV

Det jordiske liv og automobilen

DEBATT

Vi bør nyttiggjøre oss de fattigslige refleksjoner vi berettiget eller uberettiget kan gjøre oss omkring den paradisiske tilstand. Det (jødisk/kristne) paradiset finner vi i Edens Hage. I denne hage er alt godhet, det vil si ingen ondskap, det vil si intet. Der er intet. Intet. Vi jordboere har selvsagt ingen forutsetninger for å beskrive intet, men vi kan for syns skyld tilføye at; Gud er overgartnermester, han har med sin usynlige hånd «fjernet» alle behov for gressklipper og ringblomstfrø på pakke. Arbeid, fødeinntak, og åndsbestrebelse og selvsagt ikke-eksisterende. Alt bare er (nirvana), og var det usannsynlig nok noe mer så var det guddommelig kjedelig.

For oss som lever under den jordiske, forgjengelige himmel finnes det mere å beskjeftige seg med enn bare å være (i et intet). Vi blir, naivt nok, ytt motstand på alle områder. Ingen går, spiser, kjører, synger kostnadsfritt. Ingen svever kostnadsfritt i luften, ingen evighetsmaskin er mulig. I årtusener har vi føket rundt på jorderiket med den hensikt å bringe kostnadene ned. I de siste hundreårene har vi ved maskinens ånd og virksomhet brakt det meste av elementær motstand til taushet. Denne årtuseners kamp har også lagt tilfældighetenes ville natur i bløt mark. Arbeiderpartiet lover oss i dag trygghet for fremtiden. Arbeider-

Fins det sykler i Edens Hage? (arkivfoto)

partiet, nasjonen og sivilisasjonen suger opp dinosaurers planteføde fra hav og land og lover oss evig trygghet for fremtiden. Steven Spielberg bringer fortiden inn i nåtiden og lover oss to timers nerveaktivitet.

Hva er det så for et sinnsvakt, perverst, marerittaktig liv vi lever. Har ingen følt det, fått stupende tanker i hodet av det, falt sammen i angst av det. Av denne universitetets narreperfeksjonering av omgivelser, funksjoner og utsyn. Av denne usynlige paradisiakten som alle og ingen bedriver. Vi står kanskje litt i matkø, litt i bokkø i begynnelsen av semesteret, det er kanskje litt trangt om plassen på lesesalene, noen forelesninger er kanskje litt slette, vi får kanskje ikke den isen vi vil ha; men det er alt, det er alt. Kunstnerisk utsmykning - uttenkt og i passe mengder ak-

kurat passe provoserende og etnisk riktig, mobilitet - varmekabler hvor enn du går, arkitektur - passe nyskapende og kreativitetsfordrende, klosettforhold alltid i beste stand, fritidsaktiviteter - velg til du dør, sosialt miljø - velg til du dør, kantine - passe pris og smak osv. En slik massekomfort er hinsides det jordiske liv. Det eneste vi har igjen er vår lille nevrose, som vi til gjengjeld spinner bohemedrømmende gamtråder om. I denne eksemplifiserte sammenhengen er det altså at vi setter bilen, massebilismen og massementalitet. Bilen er vår kulturs dreiningspunkt. Bekvemmelighet, individuell frihet, teknologiperfeksjonert James Bond-fascinasjon, fart og nerveaktivitet, kvantitativ tidsforståelse og ellers alt annen bedøvet, dekadent åndskapitet. Det har jo umulig vært for tidsbesparel-

sens (12 km/t er bilens gjennomsnittlige hastighet, når vi innregner arbeidstid for å betale bilen, bensinen, vedlikehold osv.), økonomiens, økologiens, kroppens eller støy og stressnivåets skyld at vi med primærbehovaktig selvfølgerlighet setter oss bekvemt til rette hver morgen. Vi kan til nød forstå disse spredte bosetterne eller disse barnehagejagerne. Men disse renspekke, bybeboende, paradisi- og behagsdeterminerte «bablister» har vi ingen forståelse for. Disse, som ikke overhode tåler annet enn organisert motstand (jogging, helsestudio, raffinert matlagning osv.) før de med sine ømfintlige nerver reagerer bilaktig ved enhver situasjon preget av naturlig og dagligdags motstand. Det er disse som vil omforme omgivelser og natur i overensstemmelse med sine ømfintlige paradissnarer. Disse er det som insisterer på Edens Hage, på de rette friksjonsminimerte veier, på den automatiske mobilitet. Og disse skal vite at i paradiset er alt likegyldig, det vil si guddommelig kjedelig. Og vi spør til slutt: Hvorfor sykler ikke disse? Fordi de ikke har tilstrekkelig hatkapasitet i seg til å motstå den forbisende bils behagslokkende støy og eksosmusikk. Det er først når bilen eksisterer som mulighet, som alternativ, at det blir anstrengende å kjøre.

Svein Anders Lie,
filosofistudent

Skoleringsseminar om studentpolitikk

Har du meninger om lukking av universitetet?

Er du opptatt av studenters hverdag?

Kunne du tenke deg å engasjere deg i studentpolitikken?

Arbeidsutvalget for studentstyret har herved den glede av å invitere alle interesserte velkommen til en lærerik, sosial og artig helg hvor aktuell studentpolitikk skal settes under lupen. Det er helt gratis, og koster bare engasjement og interesse. Alle er velkommen!

Tid: Gjør dere klare til helga 4.-5. mars.

Sted: Dette skjer her på Universitetet, i Hiet i Hovedgården (følg oppsatte piler).

Foreløpig program:

Fredag 4. mars:

16.00 Åpning. Presentasjon og praktiske opplysninger.

16.30 Studentdemokratiets oppbygning og struktur v/ Geir Jarle Voldmo.

17.30 Arbeidsutvalget og Studentstyret; arbeidsområder og ansvarsfordeling.

18.00 "Universitetsdemokratiet,- for eller mot studenter?" v/ direktør Harald Overvaag og studentrepresentantene i Universitetsstyret, Henrik Nielsen og Pia Skøyen.

19.30 Diskusjon: Hvor ligger makten? Etterpå invaderer vi studentenes eget hus i Skippergata.

Lørdag 5. mars:

10.00-12.00 Leder av NSU, Per Helge Måseide: NSUs arbeid; aktuelle studentpolitiske saker. Diskusjon: Taler NSU virkelig studentenes sak?

13.00 Studentsamskipnaden v/styreleder Lena Skau: Er SiTø endel av studentdemokratiet? Velferd for hvem? Hvem bestemmer i samskipnaden?

14.00 Kvinneperspektivet, -finnes det? v/Målfrid Larsen.

15.00 Utopia, -studentpolitikernes venn eller fiende? v/ redaktør Kari Myklebost.

16.00 Diskusjon: Hva er vitsen med studentpolitikk???

Påmelding innen fredag 4.3 klokka 12.00 til Studentstyret vis-a-vis Akademisk Kvarter, eller på telefon 77 64 42 02.

Utopia, Universitetet - ISV, 9037 Tromsø, tlf: 776 44283, fax: 776 44905 (merk "Utopia")

Ansvarlig redaktør:

Kari Myklebost

Redaktør (layout):

Amund Sjølie Sveen

Kulturredaktør:

Jørgen Flint

Fotoansvarlig:

Nina Lager Vestberg

Redaksjonssekretær:

Kai H. Nygaard

Sivilarbeider:

Geir K. Ronland

I redaksjonen:

Snorre Sanner, Tomas Sætre, Øyvind Eggen, Ingrid Neerland Walseth, Odd Kristian Dahle, Hilde Klemetsdal, Anders Røeggen, Laila Olava Unhjem, Cathrine Hansteen Liland, Anne Grete Sandaune, Per Næss, Cecilie K. Ødegård, Torunn Gjelsvik Eriksen, Ola Bratlie, Brynjar Indahl, Johan Fredrik Rye, Kim Bye Bruun, Lisa-Therese Amundsen, Adam Sørensen, Lars Hulzebos, Thor Olav Moen, Torgeir Elkeland, Solveig M.L.Kavli, Siri Elverland, Kenneth Schöenberg, Allan Andreassen, Wera Helström, Yngve Engkvist, Geir Martinsen, Dina Roll-Hansen, Henrik Ormåsen, Børre Fevang, Toralf Melsom, Maria Lundberg, Elin Haugdal, Siri Elverland, Lena S. Glosemeyer, Espen S. Larsen, Hanne Elverland, Christine Haraldsen, Tariq Elk, Andreas Lorange, Kristian Wengen, Jan Martin Berg, Ingeborg Mo, Joakim Lie, Kaja Baardsen, Rachel Andersen, Froy Johansen, Jens Nordstrand (tegninger)

Trykk: Bladet Tromsø, i et opplag på 4000

Annonsepris: 5 kroner pr. spaltemm. For annonser, kontakt redaksjonen.

Forsidefoto: Geir K. Ronland

Neste deadline: torsdag 10. mars, 24:00

Vellykket lukking:

-Ole, vi vil gå på skole!

Ja visst var det tidlig. Ja visst var det kaldt. Ja visst skulle det vært flere, men alt i alt - studentenes aksjon mot lukking av ISV var vellykket.

U Kristian Wengen og
Nina L. Vestberg (foto)

Klokka 07.00 torsdag 24. februar var lukkinga en realitet, UB, ISV og Hovedgården var alle lukket med kjetting og tau, kun vaskepersonale slapp inn. Bannere stod strategisk plassert over store deler av området rundt bygningene med slagord som «Lik rett til utdanning» og «Inn i dag, Ut i morgen». Ved de fleste inngangene stod det også studenter som passet på at ingen brøt seg inn, forfrosne men ved godt mot.

Sabotører

Noen studenter var åpenlyst uenig i aksjonen, både i aksjonsformen og bakgrunnen for aksjonene. En jus-student klarte å bryte seg i gjennom sperringene og inn på UB, og han så sitt snitt i å åpne Universitetet igjen. Aksjonsgruppa stormet bort og blokkerte

inngangen for alle som prøvde å komme seg inn gjennom dette smutthullet. En student ble mektig irritert og sa at vi hadde det så dårlig på Universitetet at aksjonistene måtte da forstå at vi ikke kunne ta i mot flere. Når en i blokaden da spurte om studenten trodde det var bedre eller verre å være arbeidsledig ble hun taus, og lusket stille bort.

Enorm pressedeckning

Hovedmålet med aksjonen var å få god pressedeckning, og få en nasjonal debatt angående de lukkede universitetene. På oppsummeringsmøtet etter aksjonen ble det vist til at etter grundig arbeid fra aksjonskomiteen hadde så godt som alle de store medier i landet vært innom. Alle de tre største avisene var der, P4 hadde jevnlig reportasjer mens aksjonen pågikk, og på NRK radio var det Tromsøstudenter både på morgennyhetene og formiddagsnyhetene.

-Ole, vi vil gå på skole!, var studentenes klare beskjed til rektor Ole D. Mjøs under demonstrasjonen mot lukking av ISV på torsdag.

Morgenfriske studenter stilte opp klokka sju torsdag morgen og stengte deler av universitetet med tau og kjetting.

Skinnvedtak

Tom Johansen, førsteamanuensis på ISV, er en av de fire ansatte som stemte mot lukking av ISV på instituttstyremøtet 7.mars.

U Kari Myklebost

-Vi drøftet saken på seksjonsmøte for sosiologi, og vedtok der å gå

inn for åpne studier på grunn- og mellomfagsnivå på prinsipielt grunnlag, sier Tom Johansen. Da hadde vi tatt i betraktning både den økende arbeidsledigheta og de siste års ut-

danningspolitiske linje ved UiTø. Tanken har vært å bevare det åpne universitet, og hvis man skal endre strategi og gå inn for lukking, må dette gjøres slik at det virkelig monner. Å

sette ei øvre grense på 150 i stedet for 200 studenter er rett og slett et skinnvedtak. Om det er 50 studenter mer eller mindre på forelesningene er av mindre betydning. Dagens vedtak er et signal til sentralt hold, men det vil få en minimal reell effekt for studentenes og de ansattes arbeidssituasjon, mener Tom Johansen.

Anker saken

-Lukking presenteres som det reneste orakelsvar på de veldig ulike problemene de enkelte fagmiljøene står ovenfor. Vi finner saksframlegget og det grunnlagte Universitetsstyret besluttet sitt vedtak på så dårlig, at vi vil anke vedtaket til Kirke, Utdannings- og Forskningsdepartementet.

U Kari Myklebost

Slik lyder pressemeldingene fra Studentstyret om lukningsvedtaket.

Studentstyret retter særlig kritikk mot at Universitetsstyret har vedtatt ei såkalt fagvis lukking. Dette innebærer at man må søke på hvert nytt fag man vil begynne på. -Fagvis lukking vil bety at en ikke er garantert å få fullført studiene slik som en planlegger. En må søke på hvert enkelt fag fra år til år, og dermed får vi et svært uforutsigbart system hvor det blitt vanskelig å planlegge studieløpet sitt.

Oslo bedre

Til sammenligning har Universitetet i Oslo ei ordning hvor man er garantert plass så fort man er inne på fakultetet.

Strategivakuum

Vedtaket er fattet i et totalt vakuum av videregående strategi. Strategiplanen for UiTø fram mot år 2000 skal behandles 3. mars, og det ville vært uproblematisk å utsette lukkingssaken til etter dette.

Tror på anken

På bakgrunn av dette mener Henrik Nielsen, studentrepresentant i Universitetsstyret, at det er mulig å få gjennomslag for anken. -Man har sett tidligere at denne typen anker har gått gjennom, sier han.

ISV - alibi for åpent universitet

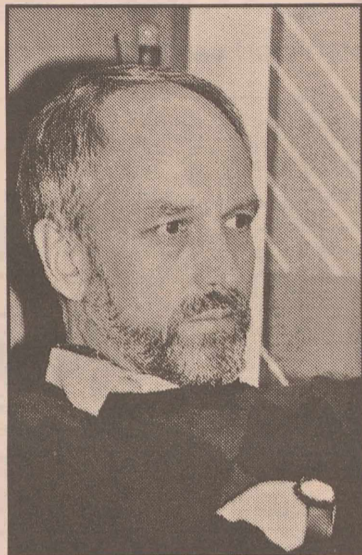
-ISV må gjenoppstå som kreativt institutt. Vi må blåse liv i idealismen igjen. Det kan da umulig være riktig at ISV alene skal stå som gissel for å opprettholde det åpne universitetet?

U Kari Myklebost og Geir K. Ronland (foto)

Uttalelsen kommer fra Reidar Bertelsen, instituttleder på ISV. Torsdag formiddag, etter at studentdemonstrasjonene mot lukkinga var avvirket, deltok han på et åpent debattmøte om lukkinga i regi av Studentstyret. Utopia snakket med instituttlederen i etterkant av møtet.

-Et generelt inntrykk fra debatten var at de ansatte og studentene gikk til angrep på hverandre og beskyldte den andre parten for manglende forståelse. Hvor er solidaritetsfølelsen?

-Solidaritet med studentene har vært ei uttalt holdning på ISV i alle år, og vi har brukt mye krefter på å kreve økte ressurser til universitetet. Det er faktisk slik at UiTø har nytt godt av at ISV har holdt åpne dører. Det åpne universitets politikk har gitt økte bevilgninger fra sentralt hold, -ressurser som igjen har blitt satt inn på UiTøs lukka studier. På bakgrunn av dette har vi følt at Universitetsstyret har utnyttet oss. I år fikk vi riktignok kompensasjon for dette, i og med at vi ble tildelt 21 av i alt 22 nye stillinger på universitetet. Men når vi så ser at ikke engang dette er nok til å holde en god standard på undervisninga, føler vi oss ganske utbrent.

-Er ikke UiTø bare et fiktivt åpent universitet så lenge det bare er ISV/ISL som ikke er adgangsbegrenset?, spør Reidar Bertelsen. (Arkivfoto)

Avviser studentforslag

-Det har blitt skissert et konkret forslag til løsning fra studentenes side, hvor studentmassen skulle deles i to og gis undervisningstilbud ut i fra om de er helt ferske eller har ei viss fartstid på universitetet. På denne måten håpet man å få kanalisert ressursene dit de trengs mest. Dette forslaget ble blankt avvist av dere -viser ikke det dårlig samarbeidsvilje?

-Vi mener at forslaget om å dele studentmassen i ei såkalt fri og ei integrert gruppe ikke skiller seg vesentlig fra dagens system med heltidsstudenter og privatister. Det lå ikke noe nytt i forslaget fra studentene. Lukkingssvedtaket var langt mer offensivt og er mer i tråd med hva vi faktisk trenger.

Studieplasser til halv pris

-Rektor la i debatten stor vekt på at lukkingssvedtaket bare gjelder for studieåret 94/95, og at han håper på å kunne tilby studentene åpne studier igjen for 95/96. Er dette realistisk?

-Lukkingssvedtaket er et klart signal om at vi ønsker å heve kvalitetsnivået på instituttet. Vi kan ikke legge skjul på at det åpne universitetet har hatt sin pris i form av dårligere kvalitet på undervisning og forskning. Holdninga har vært at en studieplass på ISV er «gratis». Nå setter vi ei grense -vi sier stopp, og samtidig setter vi en pris på studieplassene. Vi ønsker å komme bort i fra at ISV er et lavstatusinstitutt, og når vi setter ned foten i form av et lukkingssvedtak, mener vi at ressursene også må komme. Det beklagelige med vedtaket som ble fattet, er at vi nå tilbyr plasser til halv pris: I stedet for å gå inn for den vanlige standarden for antall studenter

per foreleser, som er 1:10, har vi strukket oss til ei arbeidsbelastning med en foreleser per tyvende student.

-Men er ISV positiv til ei seinere åpning av de studiene som nå skal lukkes?

-Hvis vi tenker oss en situasjon der studentene fordeler seg noenlunde jevnt på alle universitetets institutter, slik at ingen institutter blir overbelastet eller skadelidende, vil vi kunne gå inn for å åpne igjen, avslutter Reidar Bertelsen.

-Hvilke krav vil bli stilt ved opptaket på ISV til høsten?

Dette var et av de mer konkrete spørsmålene som ble stilt på debattmøtet torsdag.

-Foreløpig er det noe uklart, svarte Reidar Bertelsen, men han bedyret at de studentene som allerede er inne på ISV vil bli prioritert framfor nye studenter. I dag er det vel 1600 studenter på lavere grads studium på ISV, og Bertelsen mente at alle disse vil kunne fortsette på et nytt grunnfag til høsten, forutsatt at studentmassen fordeler seg mer eller mindre som i dag på de enkelte fagene. Etter ISVs beregninger vil det da bli plass til omtrent 80-90 nye studenter på instituttet.

-Vi kalkulerer med et frafall av studenter på omtrent

60% fra vår- til høstsemesteret, sa Bertelsen, -det vil si at 40% av de som nå er inne på lavere grads studium fortsetter på ISV til høsten.

På spørsmål om hvilke prognoser instituttet har for veksten i studentmassen framover, svarer Bertelsen at alle tidligere statistikker har vist seg å slå feil.

-Dette er et av ISVs hovedproblemer. Vi vet ikke hva vi kan forvente oss, og derfor har vi alltid tidligere sagt at «Vi venter og ser». Denne strategien holder ikke lenger, mente Reidar Bertelsen, ikke minst fordi vi også må ta i betraktning den stadig økende arbeidsledigheta.

Seksjonsleder stemte mot egen seksjon:

Tillitsbrudd

Magnus Håvelsrud, seksjonsleder på pedagogikk, stemte på instituttstyremøtet 7.februar for lukking av ISV, på tross av at seksjonen to uker tidligere gikk enstemmig inn for fortsatt åpne dører på instituttet.

U Kari Myklebost og Brynjar Indahl (foto)

-Dette er et klart tillitsbrudd, mener Einar Fagertun, daværende studentrepresentant i seksjonsrådet.

-Seksjonslederen fulgte rett og slett sitt eget hode, uten å ta hensyn til det mandatet han fikk fra sin egen seksjon.

I det enstemmige vedtaket fra pedagogikkseksjonen heter det at alle grunnfag og mellomfag skal holdes åpne.

Informerte ikke

Magnus Håvelsrud stemte for lukking på eget initiativ, et-

ter først å ha sagt seg enig i seksjonens vedtak to uker tidligere. Seksjonslederen informerte heller ikke om hva han hadde tenkt å gjøre.

-Prinsipielt sett er dette forkastelig, og i tillegg undergraver denne typen ting den demokratiske oppbygginga på universitetet, sier Fagertun. -Vi kommer til å følge opp saken for å kartlegge om dette kan ha skjedd på flere av ISVs seksjoner, avslutter han.

Studentene sa et klart nei til lukking, men ble overkjørt av sin egen seksjonsleder.

Forståelse for lukking

Kirke-, Utdannings-, og Forskningsdepartementet (KUF) har stor forståelse for at Universitetsstyret har vedtatt å lukke ISV.

De legger vekt på at det er veldig vanskelig å være Norges eneste åpne universitet fordi man da får en uforholdsmessig høy søkning dit. De er ikke enig i at dette er en konsekvens av departementets langsiktige utdanningspolitiske mål, men kun ut i fra kapasitetsproblemer.

Ikke ekstrabevilgninger

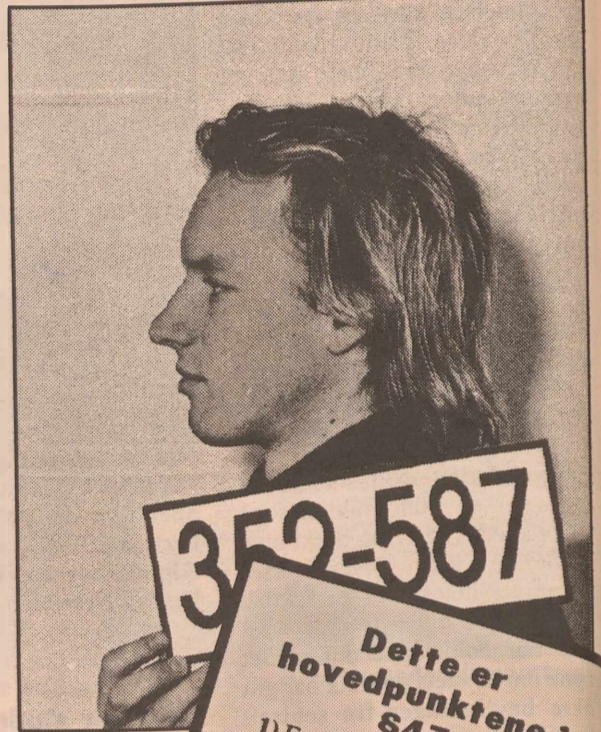
KUF tror ikke at UiTø har fått ekstra store bevilgninger på grunn av deres status som det åpne Universitet, og påpeker at universitetene kun får støtte ut i fra måltall på hvor mange studenter departementet regner som rimelig på hver utdanningsinstitusjon.

Vil se på vedtaket

KUF vil ikke komme med spekulasjoner i forbindelse med ankingen av vedtaket om lukking. De vil studere vedtaket og se om begrunnelsen og bakgrunns materialet er godt nok. De vil høre på alle argumenter i den forbindelse men gjør oppmerksom på at de ikke har noen ressursreserve de kan fordele til fordel for Universitetet i Tromsø.

§47 - LIVSTIDSSTRAFF

I utkastet til ny universitets- og høyskolelov foreslår Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet at studenter som har vært tidligere straffet eller blir straffet i studietiden kan bli utestengt fra visse fag på livstid. I tillegg skal studenter som har opptrådt grovt usømmelig kunne utestenges i tre år. Det er Universitetsstyret som skal være dømmende instans i disse sakene.

Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet foreslår at Universitetsstyret kan utestenge studenter fra visse fag for livstid (Illustrasjonsfoto).

U Kristian Wengen og Nina L. Vestberg (foto)

- Dette gir rom for at studenter kan utestenges nærmest på grunn av trynefaktoren, sier Norsk Student Union (NSU) i en uttalelse. De påpeker at studentene kommer under vanlig straffelovgivning, men at vi nå skal kunne idømmes ekstrastraff. De frykter at studentenes rettsikkerhet blir undergravd. De hevder at Universitetsstyret, som er uten juridisk kompetanse, skal være både siktende, dømmende og straffeutmålende instans, og Un-

dervisningsdepartementet høye-
ste klageinstans. Alt holdes altså utenfor det regulære rettssystemet. Universitetsstyret skal ikke være lovens forlengede arm, det er et krav at disse sakene skal inn for en domstol, mener NSU.

Kirke-, Utdannings- og Forskningsdepartementet (KUF) er ikke enig i at denne loven undergraver studentenes rettsikkerhet. De hevder at Universitetsstyret kun skal treffe forvaltningsvedtak og ikke på noen måte skal bevise straffeforhold. De mener at på enkelte områder må samfunnet ta ansvar uavhengig av domstolene, og at det

aldri vil være tvil om straffeskyld i de tilfellene hvor loven blir tatt i bruk.

Juridisk uholdbart

Paragrafen om bortvisning og utestengning er delt inn i flere deler. NSU har satt advokat Eirik Djønne til å se på de juridiske aspektene ved loven. Hans konklusjon er at den nye bortvisnings og utestengings-paragrafen bør ligge i en annen lov i det etablerte rettssystemet. Det eneste punktet han mener er holdbart er rene "studielovbrudd" som for eksempel fusk.

Lik rett til utdanning?

NSU mener at noe av det mest alarmerende med paragrafen er at den ikke er ment som et rent beskyttelsestiltak, men også er ment som en avstraffelse av studenter.

- Det er ikke Universitetsstyrets som skal straffe studenter, det er det kun domsto-

Dette er hovedpunktene i §47

- 1) En student som gjentatte ganger opptrer grovt forstyrrende for ved institusjonen eller virksomheten kan utestenges fra bestemte områder.
- 2) En student som grovt uaktig somt har skapt fare for liv eller helse for noen i studiesammenheng eller har opptrådt grovt usømmelig overfor de kan utestenges fra studiet i inntil tre år.
- 3) En student som har vist straffbar framferd som ikke er forenlig med senere yrkesutøvelse kan utestenges i tre år. Hvis forholdet gjør studenten varig uskikket til yrket kan utdanner seg til, kan utestengningen skje for alltid.

§42 - kan nektes

hovedfag

Universitetsstyret skal nå kunne nekte studenter å ta hovedfag, selv om det er ledige plasser, ved å sette faglige minstekrav til opptak. -Ressurshensyn, sier departementet.

U Kristian Wengen

"De svakere studenter vil kunne kreve en urimelig stor ressursinnsats i form av veiledning og tilpasset undervisning..." heter det i merknadene til lovforslaget. Doktorgradsstudier vil også bli rammet av forslaget som sier at det vil være veldig vanskelig å gjennomføre studiet innenfor tidsfristen med vellykket resultat hvis en ikke har meget gode faglige forutsetninger.

Feil forutsetninger

Norsk Studentunion (NSU) mener at departementet legger

helt feil forutsetninger til grunn for dette vedtaket. I forbindelse med ressursbruken viser de til en undersøkelse som er gjort ved Universitetet i Oslo. Den konkluderer med at det er like ressurskrevende å ha en student på mellomfag som prøver å forbedre karakterene sine, som å ha en student på hovedfag.

Når det gjelder egnethet til høyeregradsstudier mener NSU at de har en rekke utredninger som viser at det ikke er noen sammenheng mellom karakteren før høyeregradsstudier og resultatet på disse studiene.

Dette er bare synsing, sier departementet.

§45 - dyrt for

privatister

KUF prøver stadig å gjøre det vanskeligere å være privatist. Siste stikk i så måte er at privatistene selv må betale eksamensavgiften.

U Kristian Wengen

Departementets mener at høyere utdanning er et begrenset gode. De påpeker at budsjettene deres er lagt opp i forhold til maks antall studenter. Hvis privatistene ikke selv betaler eksamensavgiften vil det føre til så store merkostnader at alternativet blir at privatistretten blir borte. Departementet mener likevel at dette ikke vil undergrave den like retten til utdanning fordi summene privatistene skal betale vil kunne variere mellom kr. 800,- og kr. 1400,-. Dette mener de alle har mulighet til å betale hvis de bare disponerer pengene riktig.

Ikke lik rett til utdanning

NSU er ikke enig i at dette ikke undergraver den like retten til utdanning: De viser til at Universitetet i Oslo har regnet ut at en privatist koster kr. 1.500,-, og hvis det er det en privatist må betale vil det føre til at det er den enkelte students økonomiske situasjon som avgjør om hun får avlagt eksamen. De påpeker også at dette kommer i tillegg til de innstrammene som er foreslått i stortingsmeldinga om studiefinansiering og studentvelferd hvor privatistene blir ganske kraftig rammet.

len som skal ha ansvaret for, mener de.

NSU hevder også på at denne loven undergraver prinsippet om lik rett til utdanning. De peker på at det er mange utdanninger som kan brukes i mange andre henseender enn det yrket de er ment å utdanne til. De nevner Lærerutdanningen som et eksempel hvor mange ferdigutdannede blant annet blir forskere.

KUF vil ikke være med på at yrkesutdanninger er uavhengig av yrkene de utdanner til. De mener at det til visse yrker er åpenbart at egnethet er viktig, og at enkelte straffbare handlinger utelukker denne egnetheten.

Ukjent omfang

Det er ingen som vet hvor mange studenter dette lovforslaget vil gjelde, men KUF mener at utestengning på livstid teoretisk kan gjelde all utdanning. NSU synes dette er meget skremmende.

- Hvis alle som er tidligere straffet kan bli utvist, er det åpenbart at det kan komme til å gjelde ganske mange, hevder de.

Kritikkverdige forhold i TSI:

Tener rått på aerobic

Aerobictrenerane i Tromsøstudentenes Idrettslag (TSI) tener godt på å trimme sine medstudentar. Løna ligg truleg rundt 30 000 kroner i året. Ingen av dei andre undergruppene i TSI har liknande inntekter på aktivitetane sine.

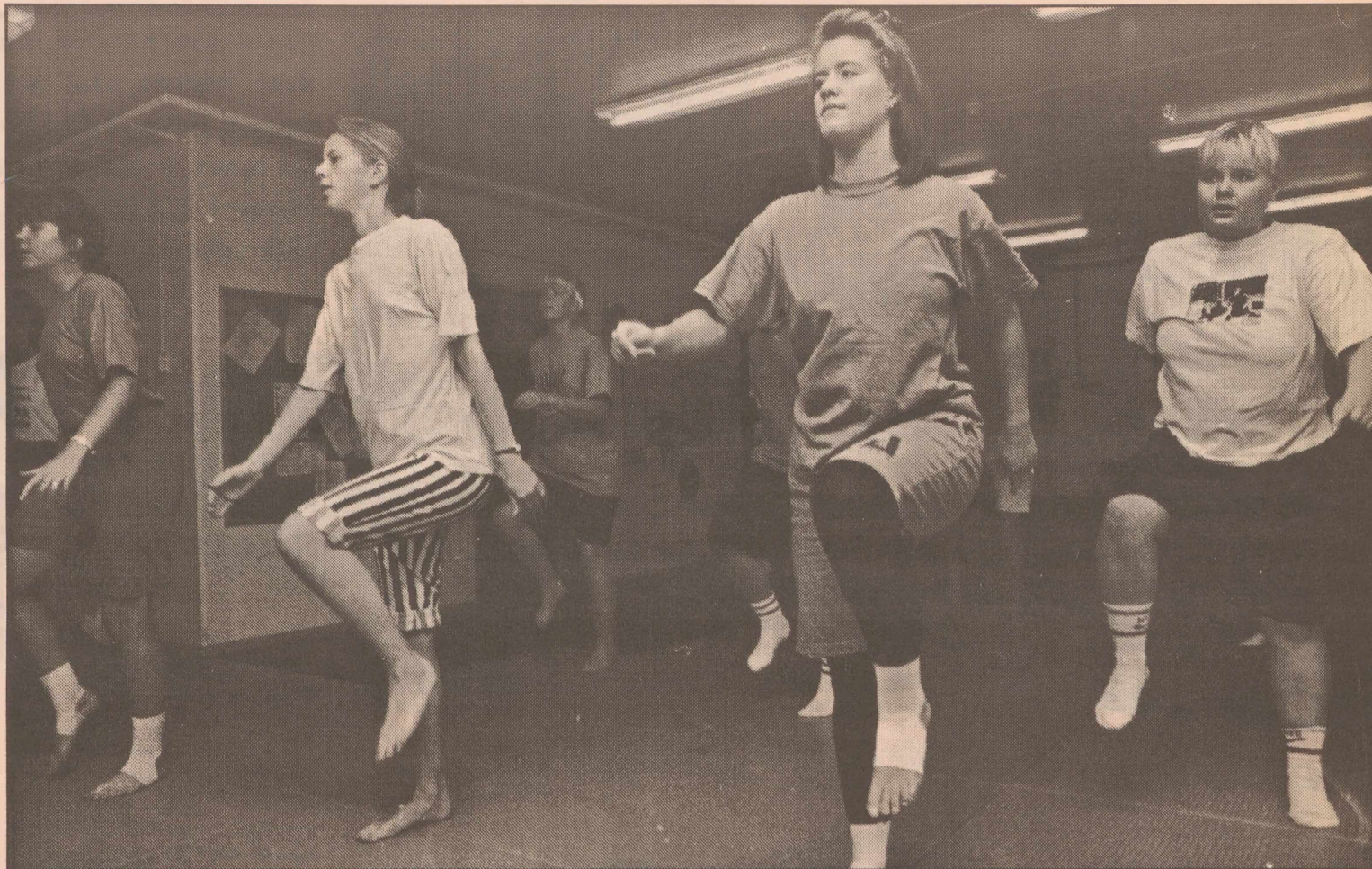
U Odd Kristian Dahle

Aerobicgruppa er ei gullgruve, for både trenarar og TSI. Til tross for at rekneskapet er mangelfullt, vart det godkjend på TSI sitt årsmøte. Leiaren i TSI, Jørn Fauske, vil ikkje kommentere dei konkrete tilhøva i undergruppene, men lovar skjerpa rutiner framover.

Tilleggsavgift til trenarløn

Då Utopia kontakta leiaren for aerobicgruppa, Nina Henriksen, ville ho ikkje kommentere kor mykje ho og dei to andre trenarane tener på aerobicen. -Vår motivasjon er ikkje pengane, men at folk likar seg på trening, seier Henriksen.

Med 135 medlemmer, og ei tilleggsavgift på opp til 400 kroner i semesteret utover TSI-avgift, seier det seg sjølv at det blir gode inntekter til dei tre trenarane. I tillegg får gruppa overført

Svette studentar - ei gullgruve for trenarane (arkivfoto).

14 000 kroner frå TSI. Desse pengane blir brukt til fellesutstyr og kursverksemd. Heile tilleggsavgifta går difor til trenarløn.

Henriksen meiner det ikkje er noko kritikkverdig at dei tener pengar på denne trenarjobben. -Vi har ikkje høve til å ta anna arbeid, slik som andre studentar kan gjere. Dessutan er ein avhengig av trenar for å drive aerobic, seier ho.

Ikkje årsmøte

Dei tre aerobictrenerane utgjør styret i aerobicgruppa i TSI. Det er difor dei sjølve som har vedteke tilleggsavgifta som går til trenarløn. Gruppa har ikkje hatt årsmøte siste året, noko dei er pålagt å ha i følge TSI sine lover.

Ikkje med i rekneskapen

Trenarløna er ikkje tatt med i rekneskapen som vart godkjend

på TSI sitt årsmøte. I følge tidligare leiari i TSI, Ingrid Cecilie Nestvold, har dette vore vanlig praksis. Noverande leiari, Jørn Fauske, seier at slike rekneskap ikkje vil bli godkjend heretter. Han vil likevel ikkje stå ansvarlig for vedtak som tidligare styrer og årsmøter har fatta.

Fauske er også varsam med å ta stilling til om trenarar i TSI skal ha løn for det arbeidet dei gjer. -Alternativet kan vere å lei-

ge inn profesjonelle trenarar. Desse vil truleg krevje eit høgare honorar, og dermed gi eit dyrare tilbod til medlemmene. Ein må difor vurdere kva som skal telle mest av prinsipp og praktisk nytte, seier Fauske.

Juss-hjelpa kartlegger boligmarkedet i Tromsø:

Lovbrudd skal avsløres

Bengt A. Pedersen(t.v), Margrete Torseter, Monica Sivertsen og Kathrina Ramberg fra Juss-hjelpa vil kartlegge forholdene på boligmarkedet i Tromsø.

U Brynjar Indahl og Geir Ronland (foto)

70-80 prosent av studentene på Universitetet i Tromsø er leietakere hos pri-

vate huseiere. De færreste av disse er klar over hvilke rettigheter de har overfor huseier. Derfor er det også mange som havner i problemer fordi huseierne ikke følger husleieloven. Erfaringsmessig er et av de vanligste problemene er at huseier ikke betaler tilbake depositum når leietaker flyt-

I et prosjekt som Juss-hjelpa i løpet av de neste ukene skal sette igang skal juridiske problemer på det private boligmarkedet kartlegges. Gjennom utdeling av rundt 1000 spørreskjemaer og gjennomgang av egne saker håper Juss-hjelpa å få en god oversikt over de lovbruddene som er vanligst.

ter. Få studenter er klar over at ifølge husleieloven skal depositum settes inn på sperret konto i bank. Ofte er det slik at det går til huseierens private forbruk, og når tilbakebetalingsdagen er kommet så har ikke han eller hun penger til leietaker.

Høye priser

Et annet problem er ofte leiepriser som er altfor høy i forhold til standarden på hybelen.

-Problemet er at vi i Tromsø ikke har en kommunal prisnemnd som kontrollerer at prisene er riktige, sier representantene fra Juss-hjelpa. I alle de tre andre universitetsbyene i Norge eksisterer det en slik nemnd. Av den grunn har Juss-hjelpa motatt mange klager fra studenter som mener de betaler for mye. -De fleste betaler minst halve studielånet i leie, og ofte er det til hybler som er i meget dårlig stand.

De håper ved hjelp av undersøkelsen også å avdekke eventuelle andre juridiske problemer på boligmarkedet som det idag ikke finnes noen statistikk om.

Forskningsmessig

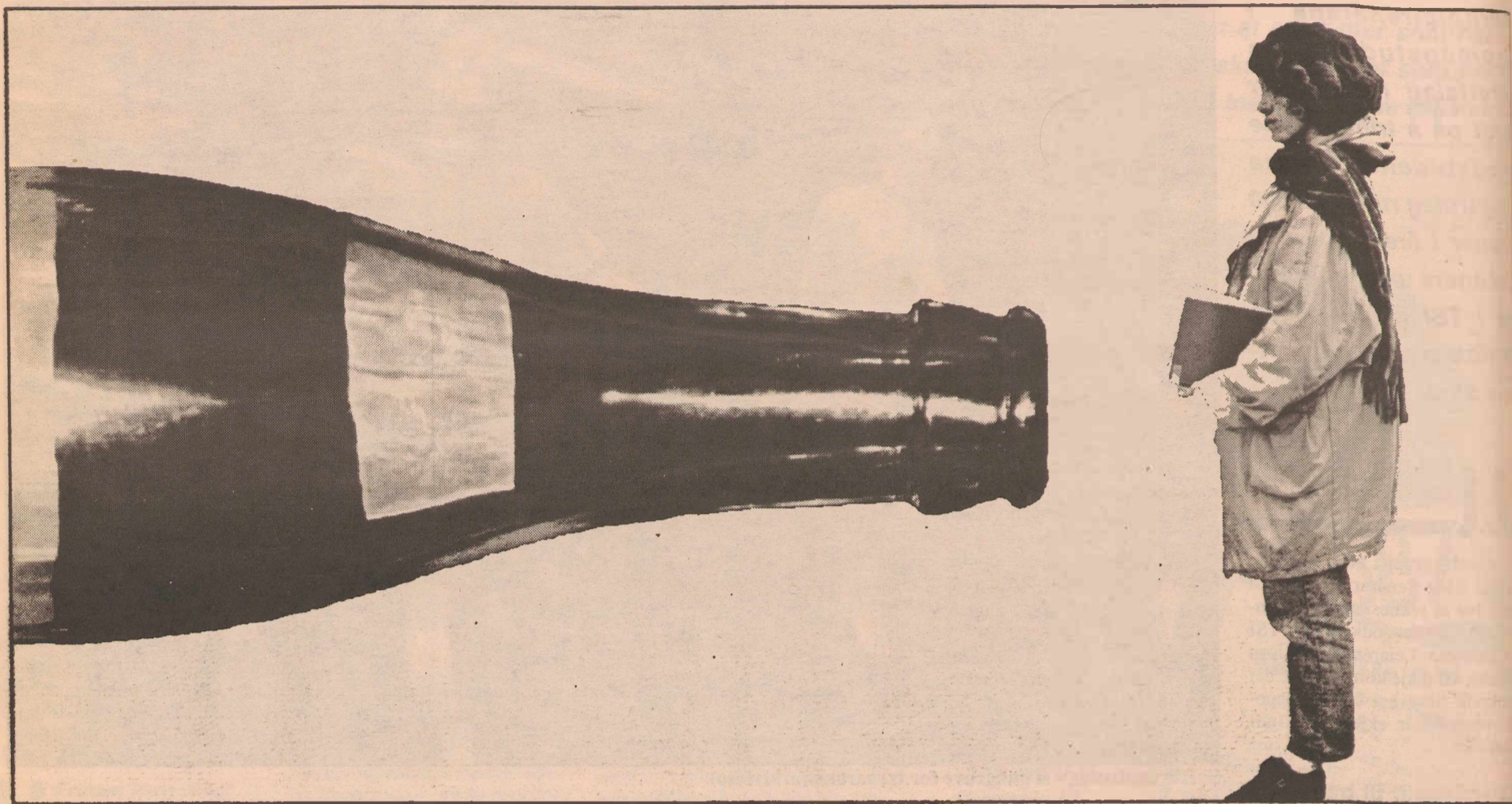
Undersøkelsen er lagt opp slik at den skal ha størst mulig forskningsmessig verdi. Av den grunn har de kontaktet fagfolk på ISV for å få den mest mulig metodisk riktig. For å få til dette må de ha svar fra minst 5-600 studenter. Derfor er det viktig at flest mulig av studentene som er private leietakere svarer.

Resultatet vil bli presentert i landsdelens aviser.

-Det er stor mangel på en slik informasjon til menigmann, sier de. -Det er ikke mange som blir opp i husleieloven for å sjekke sine rettigheter når de blir leietakere.

Obligatorisk ex-phil med tallkarakter:

Mindre valgfrihet

Bli ex-phil en flaskehals for fremtidige studenter? (fotomontasje "Utropdesign"-arkivfoto).

Framtidens samfunnsfagstudent i Tromsø vil ikke fritt kunne velge sitt første fag. Det vil etter all sannsynlighet stilles krav om avlagt eksamen i ex-phil før man kan ta fatt på sitt første grunnfag. Det har blant annet et enstemmig studentstyre bidratt til - tross for at det ikke finnes dokumentasjon bak saksframlegget.

U Amund Sjølle Sveen

«Alle studenter skal ha bestått examen philosophicum før oppmelding til første fageksamen ved Universitetet i Tromsø.» Slik lyder ordlyden i vedtaket fra Instituttrådet ved ISV før jul. Initiativ til vedtaket kommer fra historieseksjonen. Nå er høringsrunden for saken avsluttet, med generell positiv respons fra samfunnsfagene, og negativ respons fra realfagene. Et sannsynlig vedtak i Universitetsstyret, når saken skal opp der i slutten av mars, er derfor obligatorisk ex-phil før første fageksamen på samfunnsfagene fra høsten-94.

Fram til i dag har Universitetet i Tromsø kunnet tilby sine studenter en alternativ utgave av examen philosophicum, med blant annet mye skrivetrening, semesteroppgave og muntlig eksamen med karakteren bestått eller ikke bestått. Dette har gitt gode resultater og lav strykprosent. Allikevel legges det nå fram forslag om innføring av tallkarakter på ex-phil.

Verre nå enn før

-Hovedargumentet for obligatorisk ex-phil er at studentene trenger en felles faglig plattform når de begynner på grunnfagene

- som mange i dag mangler, sier Einar Arne Drivenes, seksjonsleder på historie. -Spesielt er ting som vitenskapsteori og metode viktige. Ex-phil er et forberedende studium, som nettopp er ment å gi studentene den felles plattformen de trenger før et fagstudium. Ex-phil er meningsløst hvis det bare leses «raskt» på slutten av cand.mag. graden.

En av årsakene til at det i dag er spesielt tydelig at studentene mangler en felles faglig plattform, er den mer differensierte studentmassen de senere årene. Erfarings- og kunnskapsbakgrunn er mer forskjellig i dag enn før.

Enstemmige studenter

Til nå har studentenes støtte til forslaget vært total. Først i Instituttrådet ved ISV, der alle studentrepresentantene stemte for, og deretter i form av en enstemmig, positiv høringsuttalelse fra Studentstyret.

Oslo strengest

I dag har Tromsø og Trondheim like krav, der ex-phil ikke er obligatorisk før i en ferdig cand.mag. grad. I Oslo må ex-phil avlegges som første eksamen ved Historisk/Filosofisk-fakultetet, mens den i Bergen kreves før oppmelding til andre fageksamen.

Tallkarakter

Samtidig med vedtaket om obligatorisk ex-phil før første fag, ble det i Instituttstyret på ISV vedtatt å gå inn for tallkarakter

på ex-phil - med støtte fra samtlige studentrepresentanter. Ifølge administrasjonen er høringsrunden for denne saken også av-

sluttet. Imidlertid viser det seg saksapirene aldri har vært sendt ut fra administrasjonen. På forespørsel bekrefter Studentstyret de aldri har mottatt sakspapirene. Dermed må sannsynligvis saken ut på ny høringsrunde.

Ikke dokumentasjon

«...det er mange studenter som ikke tar forberedende før de starter opp med et fagstudium...», heter det i saksframlegget fra ISV. Denne påstanden har det etter iherdig innsats vist seg umulig å dokumentere med tall. Verken i historieseksjonen, på ISV eller hos administrasjonen vet man hvor mange studenter som i dag begynner rett på grunnfag. Om det er nettopp de studentene som ikke tar ex-phil først som får problemer, er det heller ingen som vet. Det som kommer nærmest en dokumentasjon, er en håndopprekning på hvor mange som hadde tatt ex-phil på et informasjonsmøte på historie i høst. Til tross for dette er altså høringsrunden allerede ferdig, og alle uttalelser er gitt uten denne dokumentasjonen.

I tillegg presenterer ISV i sin begrunnelse for saken, følgende mulige scenario for den uheldige student: «Første semester gikk hovedsakelig til fagstudiet fordi ex-phil. skulle være så enkelt, med det resultat at en strøk til ex-phil. Neste semester, da en skulle avlegge grunnfagseksamen, måtte en lese også til ex-phil. med det resultat at fagstudiene ble skadelidende og stryk ble uungåelig, men dog var innsatsen så stor at en ikke fikk konsentrert seg godt nok til ex-phil. og strykkarakter ble uungåelig også her. Hva dette betyr for studenten rent sosialt skal være usagt.» Det skal vel også være usagt om dette kan kalles seriøs saksbehandling.

Byens billigste bilutleie

STUDENTER 10% RABATT

RENT A WRECK

Telefon 77 613777. Åpent 8.00 - 16.00

TRENING

**PANGTILBUD
TRENING**
3 mnd, 4 x uken
kr.650,-

DAMEGYM

Mandag - onsdag:
21.00 - 23.00

AEROBIC

Tirsdag - torsdag:
21.00
Lørdag: 17.00

studio7

Søndre Tollbugt, 7
tlf. 776 88288

Annonsér i UTROPIA

776 44283

Studentstyret bare for menn?

Studentstyret - studentenes øverste organ ved universitetet i Tromsø - trer ikke akkurat frem som prakteksemplar på en kjønnsknotert gruppe - heller tvert imot. Med leder Kjetil Kvalsvik og nestleder Andreas Bakke i spissen har Studentstyrets skip den siste tiden vært overlastet med det mannlige kjønn.

U Wera Helstrøm og Nina L. Vestberg(foto)

Siden nyttår har situasjonen i Studentstyret vært preget av det mannlige kjønn. Da gikk Andreas Bakke inn i stillingen som nestleder i Studentstyret, og mannsdominansen var komplett. Ifølge Kvalsvik og Bakke har dette sin enkle og logiske forklaring.

Manglet frivillige jenter

Da tidligere nestleder Pia Skjøien måtte si fra seg sitt verv til fordel for en plass i Universitetsstyret sist semester, var det Studentstyrets oppgave å velge en ny nestleder blant sine medlemmer. Men Studentstyret hadde ingen jenter - verken i sitt arbeidsutvalg (1 jente) eller blant

Studentstyrets øvrige medlemmer (2 jenter) - som ønsket vervet.

Tilbake stod styret tomhendte for jenter, og løsningen ble altså Andreas Bakke.

-Det synes som om alle verv med ansvar har liten appell blant jenter, uttaler leder Kjetil Kvalsvik.

Ikke mannssjåvinister

Det er dermed ikke sagt at Studentstyret med Kvalsvik og Bakke i spissen er helt fornøyd med situasjonen dette semesteret. Begge er enige om at Studentstyret har bruk for flere jenter, også i lederstillinger, og hadde Studentstyret hatt jenter som ønsket vervet som nestleder ville en selvsagt ha foretrukket en av disse.

-Vi foretrekker jenter, sier leder og nestleder i Studentstyret.

-Ei jente vil bli foretrukket framfor en gutt dersom hun har like kvalifikasjoner, hevder Kvalsvik og Bakke.

Men selv om dette betegnes som vanlig praksis i Studentstyret, finnes det ingen paragraf i reglementet som omhandler kjønnskvalifisering på dette området. Kun ved stemmelikhet i per-

sonvalgsaker kan saken avgjøres med kjønnskvalifisering.

Jenter-still opp!

Studentstyrets medlemmer velges av Alltinget hvert vårsemester. Det velges leder, nestleder og ti øvrige medlemmer til Studentstyret, så her har jenter like store muligheter som gutta.

Den 23.mars er datoen da Alltinget skal velge medlemmer til Studentstyret for perioden 01.07.94- 30.06.95. Kvalsvik og Bakke oppfordrer jenter til å stille til valg, og håper at ingen lar seg skremme av dagens mannsdominerte studentstyre.

-Vi utgjør ingen mannsklubb!, understreker styrets to øverste hoder.

Sosialøkonomi grunnfag:

Strukturert kaos

Grunnfagstudentene på sosialøkonomi grunnfag klager over organiseringen av faget. Spesielt er det organiseringen av seminargruppene som har blitt gjenstand for kritikk.

- Hvor stor nytte av seminarene får vi når vi er ca. 28 studenter i hver gruppe, og når oppstarten av seminargruppene skjedde to og en halv uke før eksamen? spør studentene.

U Ola Bratlie

Studentene ved sosialøkonomi grunnfag klager over dårlig organisering av faget. Hovedproblemet for studentene er at seminarundervisningen er preget av forsinkelse, og at organiseringen av seminargruppene møter i tid og sted er rotete lagt opp. Det første seminar for mattekurset ble arrangert 14. februar, en måned etter at forelesningene begynte. Studentene har klaget over at man ikke har fått direkte hjelp til problemene sine i den perioden hvor seminar ikke ble arrangert. Situasjonen blir ikke bedre når det første seminar blir arrangert to og en halv uke før eksamen.

- Vi får altfor liten tid til å forberede oss til eksamen når organisert seminarundervisning blir gitt så sent, sier studentene.

- Matte er et fag hvor eksamen er særdeles viktig, samtidig som strykprosenten er høy, argumenterer studentene videre.

Studenter som har barn er spesielt uheldige. Seminarundervisningen er lagt både til dagtid, ettermiddagstid og kveldstid. Dette medfører en vanskelig situasjon for de som har barn, da barnehagene ikke er åpne om kveldene.

- De som ikke har anledning til å følge de få seminarene som blir arrangert er spesielt uheldige, sier studentene.

- Vi er klar over den vanskelige situasjonen som studentene befinner seg i, sier studieleder Morten Sætran.

Problemet for oss er at vi ikke har fått ansatt nok kvalifiserte lærere til undervisningen. Vi blir da nødt til å leie inn personale for å få gitt kvalifisert undervisning. Disse er i en jobb- eller studiesituasjon ved siden av undervisning her på Universitetet, så vi er avhengige av å lage timeplanen ut fra når de innleide er ledige.

Trangt budsjett

Administrasjonen på sosialøkonomi har budsjettet med kun ti timer seminarvirksomhet for

mattekurset. Sætran mener at studentene får gå andre veier hvis de har spørsmål angående mattematen.

- Jeg mener at hvis studentene får problemer med matte før seminarundervisningen settes i gang, får de ta opp spørsmålene på forelesningene, sier studielederen.

Howdan vil forelesningene foregå hvis alle som hadde problemer skulle stille spørsmål, spør studentene seg?

- Det finnes rett og slett ikke nok kvalifiserte lærere, sier Sætran.

Vi annonserer ut ledige stillinger uten nytte. Så langt har vi klart å holde grunnfaget og mellomfaget åpent, men det har gått på bekostning av hovedfaget. Vi er i øyeblikket kun i stand til å ta i mot fem hovedfagsstudenter per år.

Gikk glipp av forkurset

Forkurset i matte, som virker som et oppfriskningskurs for de som ikke har hatt matte på en stund, ble arrangert før informasjonsmøtet. På grunn av tids-

punktet gikk mange studenter glipp av forkurset. Studentene har vist sin misnøye for at man ikke kunne lagt forkurset seinere.

- De fleste som ikke bor i Tromsø fast, kommer ikke til byen før informasjonsmøtet. Og når det ikke blir gitt informasjon om forkurset i studiekatalogen har vi ikke mulighet til å vite om forkurset, sier grunnfagstudentene.

- Jeg mener at studentene burde visst om forkurset i matte selv om det ikke ble annonsert i studiehåndboken. Vi har i likhet med andre fagområder informasjonstavler hvor slike beskjeder blir gitt, sier Sætran.

Sosialøkonomi lukker ikke

Selv om alle andre samfunnsvitenskapelige grunnfag på universitetet er lukket så kommer ikke sosialøkonomi grunnfag til å gjøre det samme. -Slik situasjonen er nå er det ikke aktuelt å stenge, sier studieleder Morten Sætran ved Sosialøkonomistudiet på Norges Fiskerihøgskole (NFH). -Studenttallet har vært stabilt i flere år og vi forventer ikke at det vil stige drastisk.

Han mener at problemstillingen om at presset på sosialøkonomi vil bli større på grunn av lukking på ISV er hypotetisk. -Siden studiet er lagt opp slik at studentene begynner om våren så kommer ikke en eventuell økning i studenttallet før vårsemesteret 1995, sier han. Da vil også faget være etablert i nybygget til NFH, hvor man vil ha plass til flere studenter.

STUDENT RADIOEN

FMI 105.6

Mandag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter** forts. Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.15 **Mandagssporten**
- 10.10 **Musikkmaksimum**
- 11.05 **Musikkspesial**
Tropical extravaganza
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 17.30 **Ukas nye plater**
Tromsø-toppen
- 18.30 **Tromsø-toppen**
- 19.30 **Film-musikk: "Aldri Land"**
- 21.30 **Radiobingo**
i samarbeid med Ramfjord UIL

Tirsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter** forts. Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Tirsdagportrettet**
Uformell portrettserie
- 11.05 **Musikkspesial: Ukas nye plater**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 22.00 **Jazzforum** med Tom Jensen og Alexander Theodorsen
- 23.00 **Elvisradioen**

Onsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter** forts. Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Balsamer 80-bær Skrått**
tilbakeblikk på 80-tallets slagere
- 10.05 **Musikkspesial: Elvisradio**
- 11.05 **Filmhalvtim: "Aldri Land"**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
med nyheter og reportasjer
- 21.30 **Studenthjørnet**
- 22.30 **Krimskrams**

Torsdag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter** forts. Reportasjer, aktuelle innslag og musikk
- 09.00 **Tema torsdag** Et tema til debatt innfor nyheter, kultur, politikk etc.
- 10.05 **Studenthjørnet**
- 11.05 **Glam slam (repr.)**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
- 21.30 **Glam slam**
Prince program
- 22.00 **Kinosyndromet**
- 23.00 **Tropical Ekstravaganza**
ved Bob Benoni
- 24.00 **Nattsending** til 02.00

Fredag

- 07.30 **Morrakvitter**
Tromsø i dag. Nyhetsmagasin
- 08.00 **Morrakvitter** forts. Reportasjer, aktuell musikk
- 09.00 **Tromsø-HELGA**
Oversikt over helgas arr. i Tromsø, med gjester og grei musikk
- 10.05 **Kinosyndromet**
- 11.05 **Musikkspesial: Jazzforum**
- 15.00 **God ettermiddag Tromsø**
- 20.00 **Beatservice**
Rytmask og syntetisk

Lørdag

- 13.30 **Kultur på tvers** Kulturmagasin med reportasjer fra byens kulturliv
- 15.00 **Klassiske Toner**
- 16.30 **Elektrisk Café**
Techno og undommelign dansemusikk
- 17.30 **Blues- og Rockalliansen**

Søndag

- 10.30 **Søndags-frokost**
- 11.15 **Populærvitenskapelig magasin**
ved Hege Næss Ruschke
- 12.00 **Klassiske toner**
- 13.00 **Elvis-radioen**
- 14.00 **Musikkmaksimum**
- 16.00 **Tromsøtoppen**
ved Geir H. Jøger
- 17.00 **Bleep-Culture**
ved Geir Jensen

STUDENT
RADIOEN
FMI 105.6

Juss -et kvalitetsstudium?

-Målet er å utdanne selvstendig tenkende jurister som har ei kritisk holdning til faget sitt. Middelet er å skape debatt rundt organiseringen av undervisninga.

UKari Myklebost
Nina L. Vestberg (foto)

Hva er et godt studium? Hvordan bør ansvaret for studiet fordeles mellom studenter og ansatte? Arbeider studentene, ikke bare mye nok, men godt nok? Og ikke minst; hvordan kan man engasjere studenter og ansatte til å diskutere disse spørsmålene? For at engasjement er viktig, er Tomas Myrbostad og Dag Digernes, henholdsvis student og studieveileder på IRV, enige om. Siden november i fjor har de to sittet i et utvalg som skal jobbe for å bedre studiekvaliteten på instituttet.

-En aktiv student er en mer fornøyd student, og dermed også en bedre student, sier Tomas Myrbostad. -Vår oppgave er i første omgang å få i gang en tankeprosess rundt hva studiekvalitet egentlig er. IRV er ikke -og skal ikke være- noen leverandør av kvalitet. Et kvalitetsstudium forutsetter en dialog og et tett samarbeid mellom de ansatte og studentene. Derfor ønsker vi nå en bred debatt, hvor man ikke utelukker noen synspunkter eller sider ved saken.

Initiativet til prosjektet kommer fra Studieavdelinga på universitetet. Henstillinga om å debattere studiekvaliteten har gått ut til alle instituttene, men så langt er det bare IRV som har plukket opp tråden og satt i verk konkrete tiltak.

-I første omgang må vi finne ut hvor skoen trykker, hva som bør endres på dagens studium, sier Dag Digernes. -Vi trenger en grunnleggende diskusjon rundt hva studiekvalitet er -det innebærer alt fra og med studentenes læring til forelesernes undervisning. Vi må identifisere fellesnevnerne for hva som er bra og dårlig på IRV.

Eksamen -pugg eller faglig forståelse?

Tomas Myrbostad poengterer at det er svært viktig at studentene ser denne debatten som relevant for deres egen studiesituasjon. -Nesten ingen studerer på en optimal måte. Vår erfaring er at for mye fokusering på eksamen slår negativt ut. Detaljerkunnskap går ofte foran en helhetlig forståelse av faget, noe som betyr at mye tid går bort til pugging.

-På jusstudiet har vi ei uttalt målsetting, skyter Dag Digernes inn, -den sier at studentene skal

Dag Digernes og Tomas Myrbostad vil diskutere hva begrepet studiekvalitet egentlig inneholder

lære seg selvstendig kritisk tenking. Dette er utrolig viktig, ikke bare for jusstudenter, men for alle med høyere grads utdanning. Enhver med hovedfag kan havne i en posisjon hvor han må ha kritisk sans, og derfor er trening i kritisk tenking et av de viktigste aspektene ved et universitetsstudium.

Koblinga mellom det faglige og det sosiale skal også tas opp til debatt.

-Det er feil å snakke om ett faglig og ett sosialt miljø, mener Dag Digernes.

-All erfaring viser at den faglige utviklinga er avhengig av det sosiale miljøet. Hvis man føler seg utrygg sosialt, fører det til at man ikke tør å stille spørsmål eller komme med egne meninger på seminarer og kollokvier. Vi vil stille spørsmål ved hvor-

dan ansvaret for det faglig-sosiale miljøet bør fordeles, -er de IRVs eller studentenes ansvar område?

Å lære eller å læres

Et annet viktig poeng er å fokusere på hvordan studentene lærer.

-Læring forutsetter -uansett form- en stor egeninnsats, mener Dag Digernes. -Ingen lærer hva de ikke selv jobber med å lære. Hvis vi trekker en parallell til en fødsel, kan man si at legen føder ikke, han bare hjelper til. Du har selvfølgelig ekstreme tilfeller som krever keisersnitt...Men poenget er at som student er det du som lærer, ikke læreren. Vi ønsker lære studentene å bli gode studenter, og da tror vi at det er riktig å starte med en debatt rundt hva dette egentlig innebærer, avslutter Dag Digernes.

SEKRETÆR

Søkes til

FISKERIKANDIDATENES FORENING

Fiskerikandidatene Forening søker etter en sekretær som skal ivareta foreningens kontorrutiner.

Det søkes fortrinnsvis etter en person med relevant erfaring innenfor kontorarbeid, maskinskriving (EDB) og registreringsarbeid.

Til stillingen medfører også foreningens regnskapsførsel, derfor vil erfaring fra regnskapsførsel være en fordel. Dersom dette ikke kan oppfylles vil opplæring bli gitt.

Foreningen har kontorer i Søndre Tollbodgt.7B (Kjær-Brygga). Arbeidstid 1 dag pr.uke (20%). Stillingen avlønnes i ltr. 8 (149.567,-)

Skriftlig søknad sendes Fiskerikandidatene Forening, boks 1007, 9001 Tromsø, innen 09.03.94

For informasjon, kontakt Øystein Myrland 77 64 55 74.

Amsterdam
School of
INTERNATIONAL RELATIONS

The School aims to prepare its graduates for the unique and specific challenges of a career in international government, business or law.

Two ten month programmes are offered (August 1994 - June 1995), including intensive courses in international and EC - specific legal, economic and political relations. Professional skills and intensive training in French are also emphasized. Participants can choose between

International and European Relations (ASIN) Law of the European Community (LLM)

Amsterdam university lecturers, prominent officials and leading EC experts form the teaching staff. The medium of instruction is English. The admission fee is fl 12.750 (appr. US \$ 6600), lodging not included.

For further information, write to the Amsterdam School of International Relations, Rokin 84, 1012 KX Amsterdam, The Netherlands
tel. +31 20 52.52.966 fax +31 20 63.07.926

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

Nye muligheter i Norden

De nordiske land vil utvide mulighetene for studenter til å utdanne seg på tvers av landegrensene i Norden. Nye avtaler mellom de nordiske land, samt innen utdanningsprogrammet Nordplus, skal sørge for dette.

U Wera Helstrøm

Siden 1971 har de fem nordiske landene Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island samarbeidet om et felles utdanningsmarked. I årenes løp har mange avtaler kommet istand for å bedre samarbeidet. Den siste avtalen ble undertegnet i slutten av forrige semester, og omfatter et system uten kvoter og der hjemlandet også betaler utdanningsplassen. Dette som et ledd i en utvidelse av studenters muligheter til å utdanne seg og avlegge eksamen ved andre nordiske lands utdanningsinstitusjoner. En ønsker også en gjensidig erkjennelse av eksamener, deleksamener og lignende de nordiske land mellom.

En for alle, alle for en

Et system uten kvoter innebærer at søkere til universiteter og høyskoler som er bosatt i et annet nordisk land skal ha like vilkår som søkere fra det aktuelle

landet. Alle diskriminerende opptak er forbudt. Dersom det stilles krav til bestemte kvalifikasjoner eller emnemessige kunnskaper utover artium, skal alle søkere stilles samme eller likeverdige krav. En mer langsiktig tilpasning til systemet uten kvoter vil gi anledning til spesielle avtaler hvis tilstrømmingen av søkere fra andre nordiske land skulle gi en part vesentlige vanskeligheter.

Utdanningskostnader

De økonomiske konsekvenser ved et felles utdanningsmarked skal reguleres i en avtale som innebærer at hjemlandet til den enkelte søker betaler utdanningskostnadene for studenten (undervisning, lokaler, administrasjon). Dette gjelder ikke innenfor nordiske språkstudier. Studiestøtten sørger som tidligere hjemlandet for. Det er viktig å merke seg at Lånekassen i Norge ikke utdeler noe ekstra stipend utover det som er maksimalt i dag som en del av samarbeidsavtalen.

Utvidelsen av samarbeidet mellom de nordiske land gjelder fra og med studieåret 1995/96, men omfatter ikke forskerutdanning og annen postgradual utdanning.

Nordplus-programmet

Ordningen med at hjemlandet betaler for utdanningsplassen gjelder ikke dersom en reiser gjennom et utdanningsprogram. Nordplus-programmet (nordisk program for utbytte av lærere og studenter ved universitet og høyskoler) er det viktigste innen Norden. Erasmus -European Community Action Scheme for the Mobility of University Students- er det viktigste innen Europa. Nordplus utdeler stipendier til de som benytter seg av programmet, som oftest for studier med varighet fra et kvart til et helt år. Nordplus-stipend deles ut to ganger i året. Søknadsfrister er 1.mars og 1.oktober. Det finnes ulike Nordplus-nettverk, og universitetet i Tromsø er tilknyttet enkelte av disse.

Grenseløs utdanning i Norden.

De viktigste endringer innen Nordplus for 1994 er:

- *Studenter kan nå søke om Nordplus-stipend til medvirkning i nordiske forskningsprosjekt.
 - *Universiteter og høyskoler kan søke om Nordplus-stipend til den enkelte student utenom de nettverk de selv er tilknyttet. Det betyr at dersom et universitet ikke er tilkoblet et nettverk med fagområdet søkeren er interessert i, kan søkere fortsatt bli tildelt stipend.
 - *Størstedelen av Nordplus-bevilgningene fordeles på søkere i vårsemesteret.
- Informasjon om Nordplus- og Erasmus-programmet kan fås ved det enkelte institutt eller Hilde Bjørnå ved studieavdelinga, Hovedgården.

Norsk student hjem fra Freiburg

-Jeg fikk bakoversveis!

Dette er Kristen Sørli kommentar til hvordan han opplevde sitt første møte med universitetet i Freiburg. Som ERASMUS-student tilbragte han høstsemesteret i Tyskland, og er nå tilbake ved Universitetet i Tromsø med mange nye erfaringer.

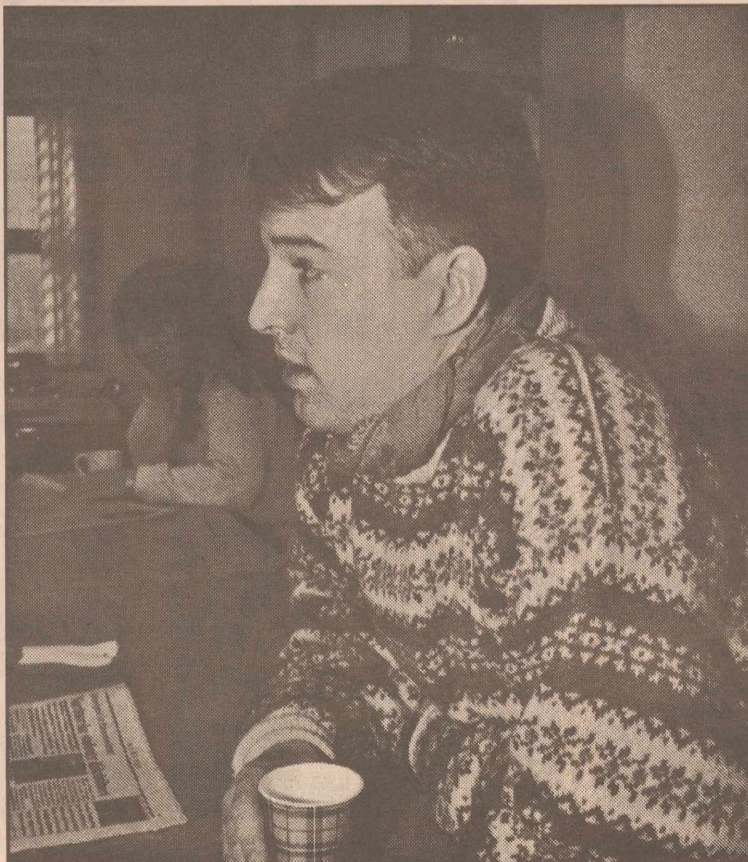
U Wera Helstrøm og Kim B. Bruun (foto)

I september 1993 dro 24 år gamle Kristen Sørli, student ved UiTø, til Freiburg i Tyskland for å studere.

I løpet av bare en måned hadde han søkt om ERASMUS-stipend, fått dette tildelt og var innkvartert sammen med 70 andre utenlandske studenter på et boligkompleks i Freiburg.

Det første møtet

Kristens første møte med en tysk seminargruppe var en større overraskelse enn han var forberedt på.

Tilbake i Tromsø med håret på rett plass - Kristen Sørli.

-Jeg kom inn på et seminar hvor det satt 30 tyske studenter, og den muntlige aktiviteten var helt enorm. Det hele gikk så fort for meg! Samtlige studenter deltok under hele seminaret, mens jeg satt stum som en østers med bakoversveis.

Dårlig studieveiledning

Selve mottagelsen var Kristen skuffet over. Lite var tilrettelagt for utenlandske studenter, og den faglige veiledningen var minimal. Kristen forteller:

-Studieveilederne hadde faste besøkstider, og det gjaldt bare få

timer i uka. Dette gjorde at køen var svært lang, og ofte hadde man bare ti minutter til rådighet inne hos veilederen.

At universitetet hadde et enormt fagtilbud gjorde ikke saken lettere.

Studentene hadde styringen

Da Kristen satte kusen mot Freiburg hadde han allerede tatt flere fag ved UiTø, deriblant tysk. Men han valgte likevel å delta på et språkkurs for utlendinger, samtidig som han tok andre fag. Ved universitetet i Freiburg holdt hele 27 000 studenter hus. Byen Freiburg har ca. 180 000 innbyggere, det betyr at hver sjettede innbygger er student. Universitetet skilte seg også fra universitetet i Tromsø på andre områder. Kristen stod fritt til selv å velge sitt pensum, noe som han ikke synes var en særlig fordelaktig løsning. Tyske studenter var også noe for seg selv. Å legge fram oppgaver, holde foredrag og lede undervisningen var langt mer vanlig enn i Norge. Dette var det lagt opp til og ble forlangt av studentene.

Var aldri alene

Kristen hadde likevel ingen problemer med å finne seg tilrette. Ved boligkomplekset var det en del tyske studenter som skulle

gi en hjelpende hånd til de utenlandske studentene.

-Jeg kom fort i kontakt med andre utenlandske studenter. Det var verre å bli integrert i det tyske miljøet. Det var en sterkere anonymitet blant studenter generelt enn i Norge.

God og billig vin

-Freiburg er en av de fineste studentbyer i Europa. Det er en varm by som har mye å by på. For eksempel særdeles god og billig vin, sier Kristen og gliser bredt.

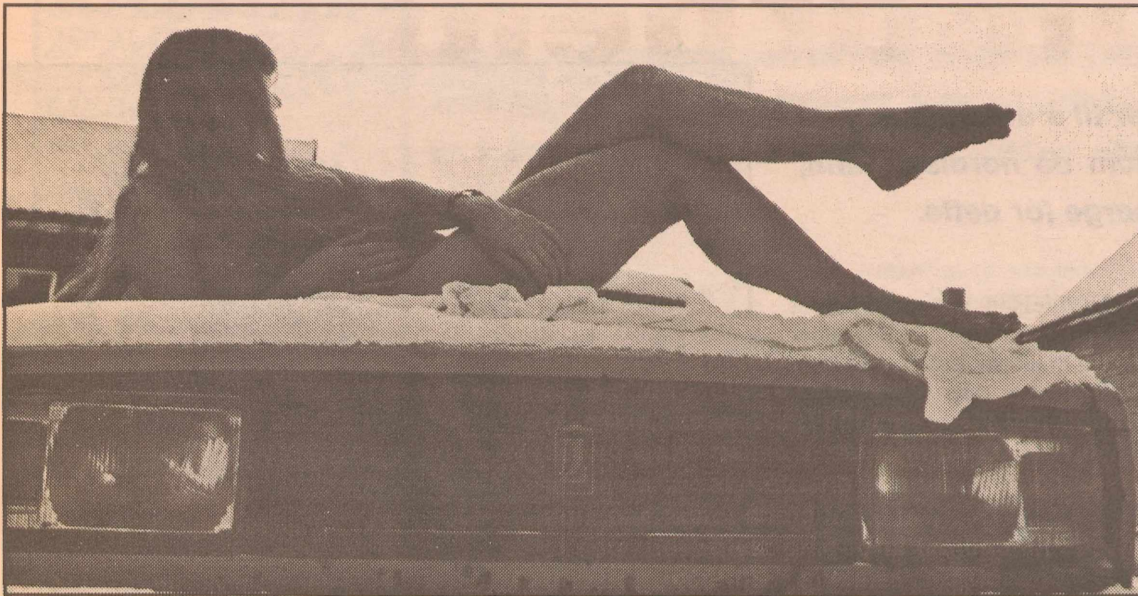
Kristen fikk også muligheten til å besøke Frankrike og Sveits under sitt utenlandsopphold. Økonomien vekket aldri noen bekymring. Med vanlig støtte fra Lånekassen og ERASMUS-stipend på 1500 kroner i måneden var Kristen godt fornøyd.

-ERASMUS-stipendet dekket ca.35 % av mine utgifter, så pengemangel var aldri noe problem, sier han.

At Kristen har hatt stort utbytte av oppholdet i Freiburg, både faglig og sosialt sett, er han ikke i tvil om.

Hans råd til andre studenter som tenker på å reise til utlandet for å studere er: Undersøk fagtilbudene på forhånd. Det gjør at ting går lettere i starten.

Bedaaagelig med bil...

Noen foretrekker bil...

Det er ikke bedagelig å være bileier i et slapsete vinterføre i Tromsø, men det er kanskje bedre enn å være avhengig av bussen? Og mange velger bilen når de skal komme seg fram i byen - for mange, mener kommunen. Fram mot år 2015 er det vedtatt at Tromsø skal bli en «miljøby».

U Elin Haugdal
(tekst og foto)

Biltrafikken i Tromsø vil fordobles på 20 år hvis det ikke gjøres noe aktivt for å endre transportvanene. For å unngå en slik utvikling har et utvalg i kommunen satt seg ned for å utarbeide en transportplan med ulike scenarier for å illustrere de ulike vegene Tromsø kan gå mot år 2015. Tiltakene kommunen skisserer i Samordna Transportplan for Tromsø kommune er gjort med utgangspunkt i et ønske om å tenke helhetlig. Og planen omfatter trafikk, arealbruk og miljø. Selve prosjektarbeidet for transportplanen ble avsluttet i midten av januar. Teknisk hovedstyre i kommunen har vedtatt å ta hovedrapporten til orientering, og anbefaler at en følger scenariet som skisserer opp en «miljøby», med en arealpolitikk som har et «tett moderat» utgangspunkt, dvs som Bo-i-Nord - eller helst tette-

re. Noen av delrapportene i planen er lagt ut til offentlig etter-syn for en periode.

Økte bensinpriser

Med den befolkningsøkninga som er antatt for Tromsø, vil biltrafikken måtte reduseres med omlag 10 prosent for at den skal være på samme nivå som i 1990. Og det hjelper ikke bare å satse på kollektivtrafikken hvis en ønsker å minske bruken av privatbil. Streng restriksjoner overfor bilistene er høyst nødvendig, ifølge transportplanen. Uansett er det vanskelig å redusere trafikkmengden, men kommunen ønsker likevel å redusere - og helst stoppe - trafikkveksten. Og det er drastiske tiltak som må til: Kommunen vil be staten om å øke bensinprisene i byen til nærmere 13 kroner literen de neste seks årene. Hvis dette ikke lar seg gjennomføre, vil det satses på større områder med avgiftsparkering. Breivika vil være et potensielt område for innføring

av parkeringsavgift. Avgiften vil også bli dobbelt så dyr - uansett om bensinprisen øker eller ikke. En veiprisering av enkelte områ-

der, spesielt i rushtida, er også aktuelt. I praksis betyr det at det for eksempel kan komme til å koste 20 kroner å kjøre privatbil over Tromsøbrua i de mest trafikkerte tidene på døgnet. For en privateier er dette tunge tall. Samfunnmessig er tiltakene likevel økonomiske. Et bedre miljø og lettere framkommelighet i trafikken, samt lavere kostnader til vedlikehold av vegger er noen av gevinstene, ifølge transportplanen.

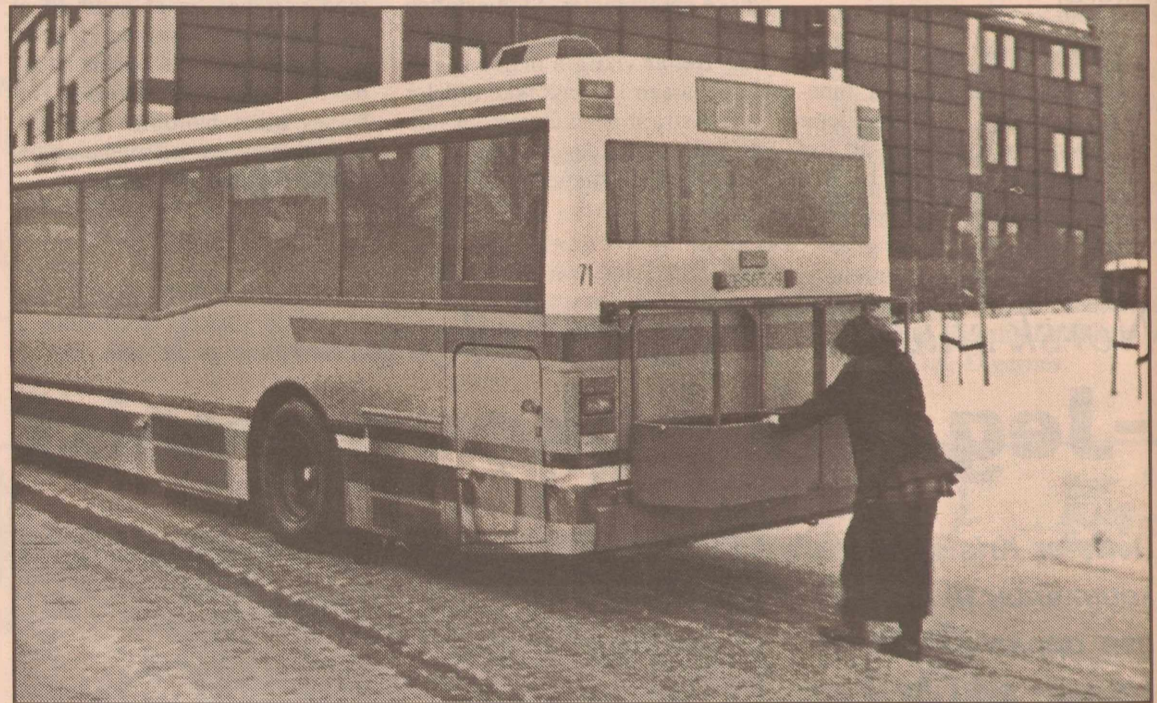
Dobbelt så mye buss

Å utjamne forskjellene i reisestandard mellom de som disponerer bil fritt og de som ikke disponerer bil, vil være en prioritert oppgave. Over 60 prosent av studentene i byen vil nyte godt av denne prioriteringa. Ønsket er å få dobbelt så mange avganger, særlig på strekninga sentrum - Breivika. Men det vil ikke bli billigere å ta bussen. Med planene om å øke antall reiser til det dobbelte, vil tilskuddet til bybussen måtte femdobles. Slik som forholdene er nå, får ikke Tromsø direkte statlige tilskudd til investeringer i bytrafikken på sam-

me måte som de fire største byene i landet har i dag. Bidraget med en tur med bussen blir kun spona med ei krone, noe som er rekordlavt i forhold til andre deler av landet. Bybussen har rett og slett ikke råd til å tilby lavere billettpriser, og de må være forsiktig med å tilby overkapasitet. Prosjektlederen for transportplanen, Gunnar Sander, har derimot oppfordra studentene til å kjempe for å få innført fast studentrabatt.

100 kilometer gang- og sykkelvei

Med en drastisk økning av antall gang- og sykkelvegkilometer ønsker kommunen å oppfordre aktivt til en «sunnere» måte å komme seg fram på. Bedre sikring, bedre vedlikehold og ikke minst en mer sammenhengende bane er det som skal til. Drift og vedlikehold av gang- og sykkelvegene er ikke det kommunen viser størst interesse for i dag. De ansatte ved vedlikeholdskontoret er derfor alvorlig bekymra for hvordan det hele skal henge i hop gjennom vintermånedene - hvis det blir noe av utbygginga.

...men andre holder seg til bussen

...eller brukbart med buss?

Ståle Meleng, bilist:

Jeg kjører bil fordi det overhodet ikke er busstilbud fra Håpet. Og det blir ikke så ille dyrt når jeg kjører fast sammen med ei anna. Hvis det blir hyppigere bussavganger, vil jeg nok vurdere å ta bussen. Øker bensinprisen voldsomt, får jeg gå over til diesel.

Jeanette Kaspersen, bussbruker:

Er det dyrt å ta buss?

Jeg kunne nok ønske meg en lavere pris, ja. De kjører seg fast i en vond sirkel ved at de hele tida setter opp prisene. Færre tar bussen, tilbudet blir dårlige og prisene høyere igjen. Jeg har tilgang på bil også, men det er enklere å ta bussen i intervåret.

Hva ville du foretrekke, oftere avganger eller lavere priser?

Det er viktig å bygge ut nettet i første omgang. Da vil flere ta bussen, og prisene vil bli lavere. Har diskutert dette endel, skjønner du.

Harald Thorbjørnsen, syklist:

Hvordan er det å være syklist i Tromsø?

Både og. Dårlig brøyta i vintermånedene, men ellers greit. Det hindrer i hvert fall ikke meg i å være helårssyklist.

Hvorfor bruker du ikke bussen?

Det har mest med pris å gjøre. Setter Tromsbuss ned prisen, vil det likevel aldri bli så billig at det lønner seg i forhold til å bruke sykkel.

Liss Jensen, bilist:

Hvorfor kjører du bil til Universitetet?

Fordi jeg nå tilfeldigvis har bil, og fordi det er enklest og billigst, rett og slett. Og det er billig når vi er flere som kjører sammen. Jeg tviler på at jeg hadde tatt bussen noe oftere hvis Tromsbuss hadde økt antall avganger, det er enklest med bil uansett.

Hva synes du om en bensinpris på 13,-/liter?

Idiotisk! Det er dyrt nok å ha bil som det er. Men jeg tviler på at jeg lar bilen stå. Uansett er det billigere med bil når vi er flere om å dele bensinavgiftene.

Studentstyret på besøk i Arkhangelsk:

Nordlig samarbeid

Mens OL herjet landet og café Le Mirage stengte for å pusse opp, dro deler av Studentstyret ved Universitetet i Tromsø til Arkhangelsk, kulturbyen ved utløpet av elva Dvina i Nord-Russland.

U Thomas Johansen
(Tekst og foto)

Arkhangelsk har fra gammelt av hatt kontakt med Nord-Norge gjennom Pomor-handelen. Studentstyrets mål for reisen var å friske opp og forsterke kontaktene gjennom å etablere et samarbeid med studentene ved Pomor-universitetet i Arkhangelsk.

Fra før av har universitetene i Tromsø og Arkhangelsk et samarbeid som er i stadig utvikling. Men samarbeidet med studentene er lite utbygd, blant annet har det vært vanskelig å få oversikt over strukturene i det russiske universitetssystemet.

Onsdag 16. februar blei det meir orden på dette. Da skreiv studentstyrets leder Kjetil Kval-

svik, internasjonal ansvarlig Andreas Bakke, Arkhangelsk-studentenes leder Valerij Porov og tolken Alexander Amosov (som studerer ved UiTø) under på en samarbeidsavtale mellom studentene i Arkhangelsk og Tromsø.

Samarbeidet går blant annet ut på å utveksle erfaringer om studentorganisering og studentdemokrati, og å øke studentutvekslinga mellom Tromsø og Arkhangelsk.

Etterlyser mer studentutveksling

Studentstyret var også i møte med fylkesråden for ungdom, kultur og utdanning i Arkhangelsk fylke. Hun poengterer at behovet for kontakt mellom ungdom i Norge og Russland er stort, og etterlyser ei sterkere satsing

Fornøyde representanter for universitetet i Arkhangelsk og UiTø underskriver samarbeidsavtale.

på språkutdanning og studentutveksling. -Studentorganisasjonene skal få all nødvendig støtte fra regionadministrasjonen til dette samarbeidet, sier hun.

I dag er det bare én norsk student ved Universitetet i Arkhangelsk. Studentstyret håper at man snart vil kunne gjøre mer ut av at UiTø har etablert et Pomor-

senter i Arkhangelsk, og legge forholdene til rette for eksempel for russiskopplæring der sommerstid. -Vi vil jobbe videre med denne saken, og så godt vi kan vil vi følge opp innspillene vi har fått både fra myndighetene, fagbevegelsen og studentene i Arkhangelsk, sier Andreas Bakke.

Avtalen som han har signert sammen med Kjetil Kvalsvik og den russiske studentlederen Valerij Porov er begynnelsen på dette. Her legger man vekt på samarbeid både om demokrati, utdanning og miljø, og til våren kommer Valerij Porov og andre studentrepresentanter på gjenvissitt.

Studenter demonstrerer for mer penger

Også studentene i Arkhangelsk aksjonerer for bedre studiefinansiering.

I Arkhangelsk får studentene utbetalt et månedlig stipend på omtrent 15 dollar. Dette er det ikke mulig å leve av, man må i tillegg skaffe seg penger på andre måter - men når ikke engang stipendet blir utbetalt, så er det krise.

U Thomas Johansen
(Tekst og foto)

Det som gjorde sterkest inntrykk på Kjetil Kvalsvik, Pia Skøien, Andreas Bakke, Pål Julius Skogholt, tolken Alexander Amosov og Utopias sjølutnevnte utskremte, var at i Arkhangelsk slåss faktisk studentene for å få mat til å overleve!

Dagen etter at vi ankom Arkhangelsk, gjennomførte studenter og lærere i Arkhangelsk en fire timers streik med demonstrasjonstog gjennom byen og taler foran Kulturpalasset. De har ikke fått ut-

betalt stipend eller lønn på to måneder på grunn av det økonomiske kaoset i Russland.

Rektoren ved Universitetet i Arkhangelsk kan fortelle at utpå våren regner man med akutt krise og matmangel i byen. Han oppfordrer studenter og universitetsansatte i Tromsø til å bidra med det vi kan, slik at de skal klare seg. Og studentstyret vil følge opp:

- Før vi dro til Arkhangelsk, regnet vi med at vi først og fremst måtte hjelpe til med utbygging av demokratiet. Nå har vi fått et litt annet perspektiv på tingene. Sjølsagt må vi også drive demokratibyg-

ging og utveksling, men det aller viktigste nå blir å vise solidaritet med studentene i Arkhangelsk og gi dem den humanitære hjelpa som de trenger, sier studentleder Kjetil Kvalsvik.

I en tale under demonstrasjonen foran Kulturpalasset, som er oppkalt etter grunnleggeren av det russiske universitetssystemet, Lomonosov, uttrykte Kjetil Kvalsvik full støtte fra studentene i Tromsø til studentene i Arkhangelsk. Nå må dette følges opp gjennom videre arbeid, og til det håper man å få støtte gjennom de Øst-Europamidlene som Utenriksdepartementet for-

Eneste norske student i Arkhangelsk

I ei koselig lita leilighet i ei blokk i nærheta av UiTø's Pomorsenter, 20 minutters rolig gange fra universitetet bor Dina Roll Hansen. Som selskap har hun et høylydt brummende kjøleskap og - det er ikke til å unngå i Russland - noen kakerlakker.

Dina Roll-Hansen er per idag eneste norske student i Arkhangelsk. Hun skal ta russisk hovedfagseksamen ved Universitetet i Tromsø, men bor det første halve året i Pomor-byen og følger undervisning der.

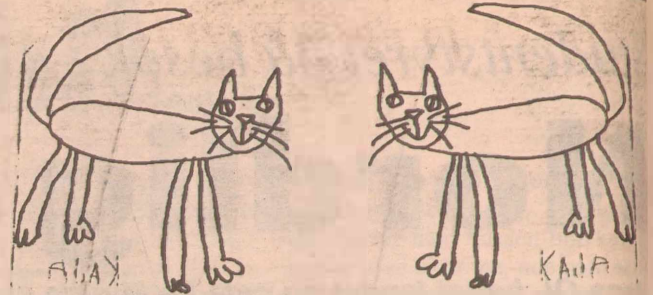
Dina var kommet til Arkhangelsk bare ei uke før oss andre, og hadde sånn sett ikke rukket å få full oversikt ennå. Men hun fulgte oss rundt i Arkhangelsk mens vi var der, som en slags ekstratolk og kontakt. I forrige semester bodde hun i Tromsø, hvor hun blant annet jobba i Utopia - så det er bare å slå fast at det er en liten verden vi lever i og man finner overalt noen som man har noe til felles å prate om.

Hun oppfordrer på det mest intense alle andre med interesse for Russland og/eller russisk språk til å ta et halvt eller et heilt år i Arkhangelsk. Per idag må man altså tilbake til Tromsø for å ta eksamen, men med litt godvilje kan man kanskje få retta på dette etterhvert.

U Thomas Johansen

Ta frem barnet i deg:

Kardemommedag

Har du frydet deg over å få en klem fra et lubbent, lite ansikt i det siste? Har du latt deg rive med av en tre-åringers begeistring for et rosa akebrett med fartsstriper og ratt? Har du hatt gleden av å tegne og male sammen med verdens mest abstrakte kunstnere, som er barna våre?

U Kari Myklebost og Rachel Andersen (foto)

Hvis du syns dette hørtet fristende ut, kan vi glede deg med følgende melding: Den 16. mars arrangerer Foreldreforeninga på universitetet Kardemommedag for barn i alle aldre. Arrangementet vil foregå på hele universitetsområdet, og formålet er å synliggjøre barna på universitetet -for de fins.

Kontakt med barn utvider horisonten og utvikler en som menneske, uansett om man selv får barn eller om man blir kjent med andres små knøtt, sier Foreldreforeninga, og nå går de ut for å få hjelp til gjennomføringa av arrangementet.

-Har du et forslag til aktivitet, så kom med det, oppfordrer de. Eneste kriterium er at det må være noe som du tror kan være morsomt for barn -og ikke minst for deg selv. -Dette skal være en festdag for barn i alle aldre, understreker Foreldreforeninga. Så la fantasien blomstre og tenk deg tilbake til sølepytt og sandkasse. -Alle som vil ta ansvar for å gjennomføre en aktivitet et par timer på Kardemommedagen -det være seg musikk, teater, tegnekrok eller leker- kan ta kontakt med Bente Haug på telefon 776 88576. -Alt mottas med takk, forsikrer Foreldreforeninga, og inviterer samtidig samtlige studenter og ansatte på universitetet til å være med på festen den 16. mars. -Ta med et barn -ditt eget, noen andres eller ganske enkelt barnet i deg selv- og kom, avslutter de, -det blir boller og brus til alle!

Drøm deg tilbake til barndommen, og bli med på Kardemommedag 16.mars.

Fullt farmasistudium i Tromsø

Fra og med høsten 1994 vil farmasistudentene slippe å reise til Oslo for å avslutte utdannelsen sin. Etter mye om og men er det endelig klart at det skal opprettes fullt profesjonsstudium i farmasi ved Universitetet i Tromsø.

U Ingeborg Moe

Til tross for at Nord-Norge er den landsdelen som har dårligst dekning av farmasøytter, har behandlingen av forslaget om å opprette nettopp et embetsstudium i farmasi gått tregt. De første framleggene om oppstart av et slikt studium kom allerede i 1987, og ble også tatt opp i Kirke- og Undervisningskomiteen i Stortinget fem år senere. Det var uansett ikke før høsten 1993 at det så ut til å komme noen avklaring i saken. Da vedtok komiteen at det skulle bevilges 2,5 millioner kroner ekstra til UiTø til opprettelse av farmasøytutdanning, -helst med oppstart neste semester.

Nybygg til 120 millioner.

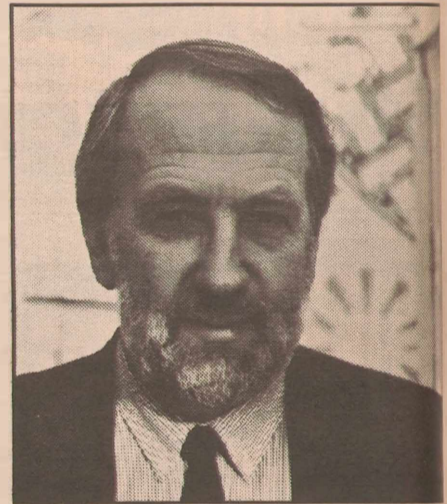
Som kjent er plassmangelen stor ved UiTø. De første farmasistudentene må derfor belage seg på å vandre mellom IBG, IMR og MH-bygget frem til Forskningsparken står ferdig sommeren 1995. Det er imidlertid planlagt å opprette et eget bygg for farmasøytene mellom IBG, IMR og MH. Dette kommer antakelig på rundt 120 millioner kroner, som man forventer blir hovedsaklig dekket gjennom støtte fra Apoteksavgiftsfondet, slik at andre deler av universitetet ikke blir skadelidende.

35 studieplasser

Universitetsledelsen gjør det imidlertid klart at 2,5 millioner kroner er et svært lite beløp sett i forhold til de kostnadene etableringen av studiet innebærer, og forutsetter ekstraordinære bevilgninger frem til 1997.

Det første studieåret regner man med å ta inn 20 studenter, for så å utvide til 30 og eventuelt 35 studieplasser etter hvert som permanente lokaler blir ferdige. Til dette regner man med 34 1/2 faste stillinger.

Opprettelsen av studiet bygger på et samarbeid mellom UiTø, Universitetet i Oslo og Norges Apotekforening. De instituttene som i første rekke er engasjert herfra er Institutt for Matematiske Realfag (IMR) og Fagområdet medisin, i tillegg til Institutt for Biologi og Geologi (IBG) som også sier seg villig til å huse farmasistudentene de første årene. Det er

Universitetsdirektør Overvaag har fått 2,5 mill. til opprettelse av fullt farmasistudium (arkivfoto).

også fra disse instituttene at medlemmen i interimstyret er plukket ut. Interimstyret, som ble foreslått oppnevnt rett over nyttår, er ansvarlig for planlegging og iverksetting av farmasistudiet.

Eksklusive studenter

Ettersom antallet studieplasser er så pass begrenset, vil det trolig bli stor konkurranse om dem. Studiet vil også bli svært ressurskrevende, men ettersom behovet for farmasøytiske kandidater er stort vil forhåpentligvis Apotekforening, Apoteksavgiftsfondet og eventuelt også legemiddellindustrien tre støttende til.

Tidspunktet for oppstart noe uklart

På spørsmål om når profesjonsstudiet i farmasi kommer, kan universitetsdirektør Harald Overvaag ennå ikke komme med et helt klart svar. -Vi har fått bevilget 2 millioner kroner ekstra fra Kirke-, Undervisnings- og Forskningsdepartementet (KUF), men beløpet har ennå ikke blitt stilt til vår disposisjon. Det vil antakelig ikke bli klart før i midten av mars når studiet kommer igang, selv om KUF har gitt uttrykk av at de ønsker å starte allerede høsten 1994.

-Nå er imidlertid et interimstyre blitt vedtatt opprettet, slik at planleggingen av studiet kommer skikkelig igang. Det er uansett knapt med tid frem til neste semester, så det er usikkert om vi blir ferdig til da.

Overvaag fastslår at studiet i alle fall vil bli opprettet, selv om tidspunktet for oppstart ennå er uklart

- En god bok er en oase for hodet.....

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg en emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokhandlere.

Libris-kjeden gir ut eget bokmagasin som er gratis.

Vi er "On line" med norske forlag.

Alle pensumbøkene til Helsefaghøgskolen.

Centrum * Libris
Bok og Papirhandelen i Sjøgata

Med hilsen
Per Hugo Johansen

Edith fra Sudan:

Om å smile til verden

Mørketid og vinter halve året er vel ikke det som virker mest forlokkende på den som er oppvokst under Afrikas sol. Forståelig nok, når en ikke skal så langt sør i vårt eget land for å finne de som hutrer ved tanken på å forflytte seg nord for polarsirkelen. Unntakene finnes likevel. En av dem heter Edith Bonsu, sudaner som etter tre år i Bergen heller valgte seg Tromsø.

Innimellom er det godt å oppleve nye impulser i en ellers temmelig homogen studentmasse. Det er heller ikke hver dag en møter en afrikaner som tilsynelatende føler seg like heime i Tromsø som hvilken som helst nordlending, som roper «heia» omtrent hver gang noen passerer, og som synes Nord-Norge og mørketid er helt flott. Så er hun kanskje litt annerledes enn de fleste av oss, både utenpå og inni, tjuesjuårige Edith fra Sudan.

Advert mot å reise til Tromsø

Det var aldri meninga at Ediths norgesopphold skulle bli noe annet enn en litt lang ferietur. Planen var å besøke noen venner av familien i Bergen. Borgerkrigen i heimlandet gjorde det imidlertid umulig å reise tilbake igjen. Dermed var det ikke så mange andre muligheter enn å bli værende, og hun fikk oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Edith gjorde unna noen kurs i regnskap på handelshøgskolen i Bergen, lærte seg norsk, og trivdes i grunnen bra. Men det fristet å oppleve mer av Norge, vestlandsidyll og sjarmerende bergensere til tross. Skal en først bo i et fremmed land, kan en jo ikke bare ha opplevd en liten del av hva det har å by på, mente hun. Da hun i tillegg fikk tilbud om studieplass i Tromsø, var ikke valget så vanskelig. Gode venner i Bergen var derimot ikke alt for begeistret.

- «Alle» advarte meg mot å flytte så langt nord. Det ville bli for mørkt, og dessuten var det stort sett vinter her oppe, ble jeg fortalt.

Selv var ikke Edith like pessimistisk. I utgangspunktet skulle hun bare ta ex-phil i Tromsø, og ingenting hindret henne i å vende nesa sørover etterpå.

- De helt store forventningene hadde jeg likevel ikke, innrømmer hun.

Edith fra Sudan følte seg hjemme i Ishavsbyen etter bare ei uke.

Tromsø er sosial

Nå har det gått halvannet år. Edith har blitt sosiologstudent, og oppholder seg fremdeles i Ishavsbyen. Da er det kanskje lov å lure på om Tromsø har noe som Bergen mangler...?

-Byen er sosial, hevder hun. Her glir en inn i miljøet uten problemer. Det tok ikke mer enn ei uke før jeg følte meg heime. I Bergen var det litt annerledes, selv om jeg ikke opplevde det som noe problem der heller.

Må ta initiativ selv

Er det kanskje bare en gammel klisje, det at vi nordmenn er reserverte og vanskelige å komme i kontakt med?

- Til å begynne med er folk litt tilbakeholdne, sier hun. - Men som fremmed bør en også være i stand til å ta litt initiativ selv. Det er liten vits i å sitte med hendene i fanget og håpe på at andre skal forbarme seg over en. Da blir en gjerne gående alene. Det var i alle fall et råd jeg fikk av min søster før jeg reiste til Norge. Hun arbeider i FN, og er

daglig i kontakt med mennesker av ulike nasjonaliteter. Hvis jeg var interessert i å bli kjent med folk, var det mest opp til meg selv, mente hun. Kanskje har hun selv opplevd nordmenn som reserverte, og ville at jeg skulle være forberedt.

Selv er Edith opptatt av at en ikke kan gi opp om en ikke kommer i kontakt med folk med en gang. Får en ikke respons, er det bare å forsøke igjen, mener hun -og får det til å høres ut som den enkleste lille sak av verden. Det er kanskje det også, når man har ei oppriktig interesse og forståelse for det som er nytt, og samtidig oser av afrikansk sjarm. Hun bekymret seg nok unødig, Ediths søster.

Urolige forhold

I likhet med mange andre utenlandske studenter i Norge, kommer Edith fra et land der krig og uro er en del av hverdagen. Sudan er styrt av et fundamentalistisk regime, og islamske regler gjelder overalt. - Myndighetene er spesielt oppmerk-

somme på det som foregår på universitetene. Det er blant de intellektuelle en ofte finner folk som stiller seg kritisk til systemet. Samtidig er det også en del studenter som støtter regimet, og som fungerer som «spanere» for myndighetene. Blir man tatt i å drive opposisjonell politisk aktivitet, medfører det risiko for å havne på dødsliste. Derfor foregår dette i stor grad fra utlandet, forteller hun.

Snever norsk studenthverdag?

Her i Tromsø går vi i demonstrasjonstog for å få mer penger, blokkerer universitetet for å hindre at studier skal lukkes, uten å risikere særlig mer enn at vi ikke får det som vi vil. Det er ikke lett å være student - sett med våre egne øyne i hvert fall. Studielånet strekker ikke til, og vi får trøbbel med å betale det tilbake. Karakterjag og vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet bare forsterker inntrykket av en tøff norsk studenthverdag.

Hvordan stiller en seg til sånt, når man er vant til langt mer vanskelige forhold? Glemmer norske studenter å se verden i litt større perspektiv?

- På en måte kan jo den norske studentens verden virke litt snever, sier Edith. Imidlertid bør en kunne se litt mer nyansert på slike ting. Fordi om folk kanskje ikke er helt klar over hvor godt de har det, betyr det likevel ikke at en skal undervurdere de problemene som oppstår. De er da store nok for dem som rammes, mener Edith.

- Problemer virker større eller mindre, alt etter hva slags efaringsbakgrunn man har, sier hun. -Kanskje er det litt for bekymringsløst å være ung i Norge, sett i forhold til mange andre land, og at det derfor blir vanskeligere å takle motbør.

Ikke bare imponert over velferdssamfunnet

Som de fleste andre utlendinger som kommer til Norge, synes Edith kostnadsnivået er alt for høyt. Hun har i alle fall ingen problemer med å forstå at mange ikke klarer å få studielånet til å strekke til. Selv arbeider hun på sykehjem i Bergen hver sommer for å kunne greie seg økonomisk. På den måten har hun også fått sett velstandssamfunnet litt fra innsida, og er ikke bare imponert.

- Jeg synes det vitner om liten respekt for den eldre generasjon å plassere dem på institusjon. For enkelte kan det også gå flere måneder mellom hver gang de får besøk. Det virker som om familien ikke tar ansvar for sine gamle. For meg er det uforståelig at de eldre ikke skal ha en framtrekkende rolle i familien. De har en masse livserfaring, og det er dem vi andre bør lære av, sier Edith.

Borte bra, men.....

Hun reagerer også på at så mange unge mennesker i Norge velger å ta sitt eget liv.

-Det virker bare så meningsløst at her, hvor man tilsynelatende har alt, likevel finnes mange som mener de ikke har noe å leve for.

Samtidig synes hun ikke det er så vanskelig å se hva som mangler i det norske samfunnet.

-Afrikanere er gladere, og flinkere til å ta vare på hverandre, mener Edith. En enkel, og etter hvert også ganske velkjent forklaring på problemene i velsstandssamfunnet. Kanskje er det derfor de virker så uforståelige på den som kommer utenifra?

Edith har gjort nordmann av seg for ei stund. Hvor lenge vet hun ikke. Som de fleste andre synes hun borte er bra, og hjemme er best. Men fornøyd, det er hun visst uansett. Noen kan dette med å «gripe dagen»...

U Anne-Grete Sandaune og Kjetil Longva (foto)

AUF-leder Synnøve Konglevoll:

Pamp eller blomsterbarn?

Du har kan hende sett ho... Med raude jordbærkinn opprømt over siste nytt frå statsvitskapen, eller sulten i Afrika, eller miljø, eller sysselsetjing, eller oljeutvinning og alt anna : Her er Tromsø sitt svar på GroKaciAnneKristinHalvorsen på ein gong. Ho har rana til seg tittelen som leiar i Troms AUF. Stillinga som er høgt frykta og lågt elska.

-Korleis er det å vere kvinne i politikken?

-Eg trivst som kvinne, trass i at politikken framleis styrast av menn. Jenter som tør å seie frå hamnar ofte i kategorien «mann i skjørt», særlig vi i leiarposisjonar. -Ein skal vere søt og snill og berre svare når ein blir spurt. Det er vanvittig viktig med fleire jenter i politikken sånn at vi får markert oss. AUF i Troms, (eller SMORT I FUA) har dei to siste åra vore eit «jentefylke», men no er gutan tilbake. Det er viktig med likestilling begge vegar...

-Så var det visjonen dykkar?

-Å ja, den ja... krmt. Synnøve tek sats og startar: -AUFs visjon er at mennesket-sammen-

skal-skape-et-fritt-og-rettferdig-samfunn-der-økologi-settes-foran-økonomi-og-menneskelige-verdier-foran-materiell-velstand. ??????????????????

-Visjonen blei vedteken på landsmøtet i 1990 og vi trur at dette her med menneskelige verdier ligg nedfelt i den sosialdemokratiske ideologi. Visjonen vår er og eit krav om at ein må gå vekk frå materielle verdier og få ei betre fordeling av ressursane, både globalt og lokalt. Entusiasmen brer seg i frøken Konglevoll:

-AP følgjer ikkje dette, men vi trur at rosepartiet er det einaste som kan gjennomføre ein slik politikk.

-Eittpartistaten Noreg?

-Eh, nei. Det fine med Noreg er nettopp at vi har eit stort mangfold i partipolitikken... Men: I 1996 skal Arbeidarpartiet vedta eit nytt prinsippprogram og der skal vi lære pampane om miljø og livskvalitet. Ein pamp er ein som søker makt for makta si eiga skuld, iallfall slik eg ser det.

Livskvalitet

-Det her er eitt av dei hotteste tema i organisasjonen for tida. Livskvalitet måler kor frisk eit samfunn er og her ser ein ikkje på materiell velstand. Min store guru - her tindrar Synnøve sine auge - Dag Hareide, fann ut

at livskvaliteten i Noreg ikkje har auka etter 1960. Noreg er eit godt land å bu i, men vi mista mykje av tryggleiken då olja blei funne. Det er stor einsemje, vi har fått ny-fattige og rusmisbruket vil inga ende ta.

For oss er det viktig med tryggleik og utdanning. Det er viktig at ein kjenner at ein er verdt noko gjennom å gjere noko aktivt, derfor er den store arbeidsløysa ei tragedie.

-Er det derfor Brygga leggjast ned?

Her følgjer eitt langt hjertesukk, tett fulgt av ei lettare rødme: -Huff..., Ungdommens Hus er eit svart punkt i samtidshistoria til AUF. Det er egentlig ikkje mitt felt. Æhmm... Men det er

visstnok ein eller annan som jobbar med saka. Eg er iallfall for å ha eit Ungdommens Hus. Det er jo viktig at vi jobbar konkret med tilbud til ungdommen og kjem med realpolitikk for å oppmuntre til kreativitet...

Nei til sofilosofar

-Det er forferdelig lett å sitte på sin slappe bak og kritisere politikarane for alt dei ikkje gjer. Folk må gjere noko sjølve også. Det nyttar ikkje å springe inn på lesesalane eller gøyme trynet sitt bak ein ståltermos med ein gong ein sjølv har fått tildelt høgare stipendandel. Eg saknar engasjement blant «dei radikale» studentane - også når dei ikkje løysar verdsproblemet på diverse konferansar i Nordens Paris over eit glass rødvind. Det er for mykje strebing etter masse vektal og for lite omsorg for mennesket og politiske saker. Ein må jo leve og så. No når ISV lukkast er det eit slag i andletet på ungdom som ikkje puggar heile si gymnastid. Det er viktig at ein ikkje berre går på skule. Samfunnet er ikkje tent med at alle skal bli fem i snitt. Eg sjølv driv på med masse utanom studiane og AUF. Det er kjempeviktig å ha det artig, danse og feste litt i blant. Ein treng å sjå livet frå andre sider enn dei partipolitiske og samfunnsvitenskaplege...

Stå saman

-For meg er det eitt mål å bli menneske i overforbrukar-samfunnet til å ta eit kraftig oppgjør med seg sjølve. Ein må komme seg ut av den forferdelige ideen om at økonomisk vekst er det same som velstand. Vi må innse at det eksisterer eit miljøproblem, at fattigdomen er kriminel høg, og at menneske må stå saman om vi skal fikse år 2000. Det er latterlig at knappe tjue prosent av befolkninga i verda rår over åtti prosent av ressursane. Eg ønskjer ei utjamning mellom nord og sør og sletting av u-landsgjelda. Eg frykta framandhat og jobbar aktivt mot rasisme. Det er viktig med haldningskampanjer og informasjon om korleis stoda faktisk er. Det er viktig at FN får ei styrking av demokratiet og reell innflytning på verdsproblema. I dag dør tjue millionar barn kvar dag,... Det skremmer meg.

Likevel har eg trua på mennesket - om vi berre tør og handlar saman.

Synnøve ser på meg og smiler sitt gode smil og -Kan eg få gå no?

Ho er på veg, som oss andre ut i verda - for å redde den elleve finne ut korfor...

KULTUR

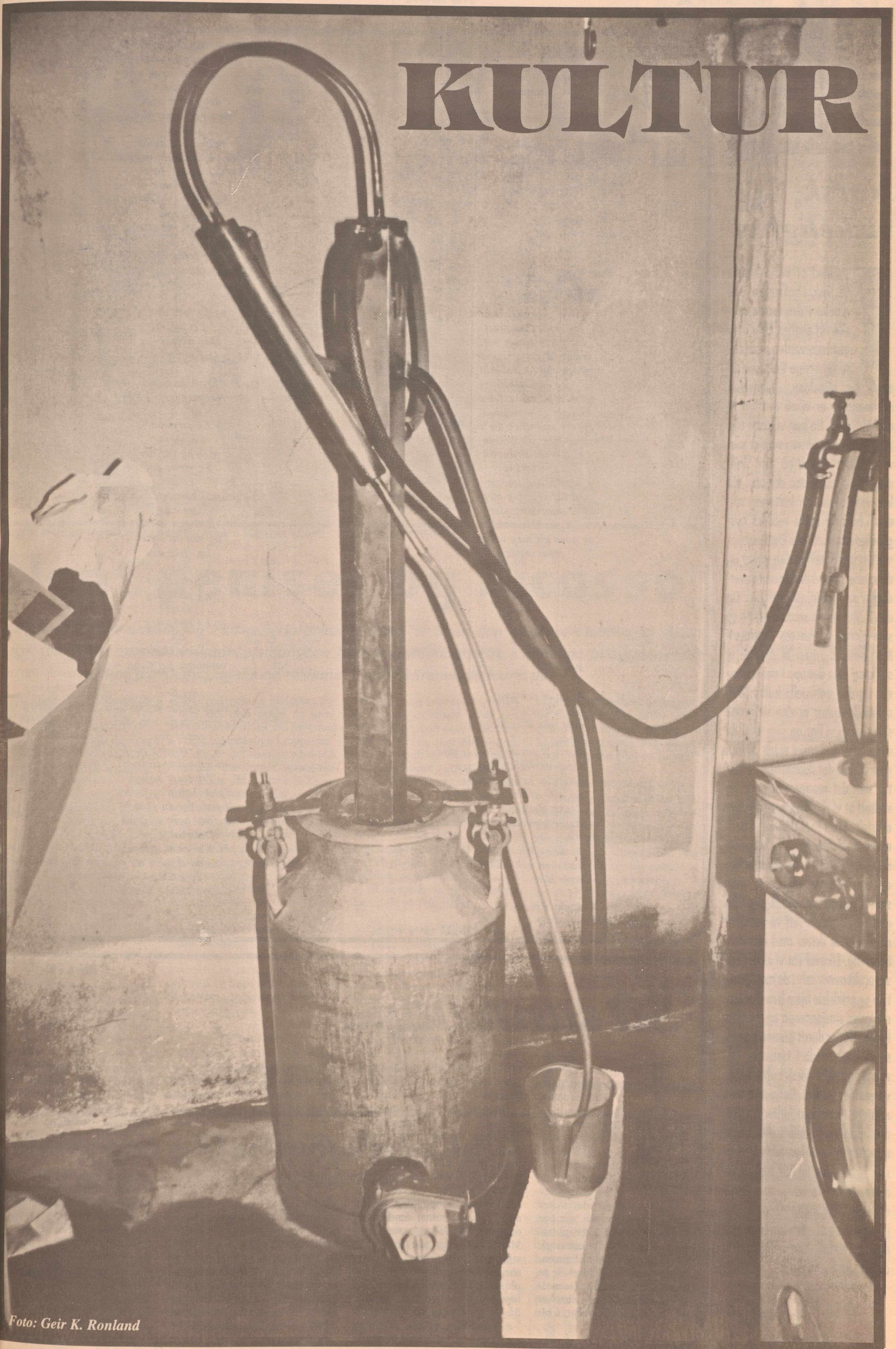

Foto: Geir K. Ronland

KULTUR
KOMMENTAR

Norsk virkelighet

KOMMENTAR Med et vel overstått OL friskt i bakrus er vi nå tilbake i den harde norske virkelighet. Etter å ha vist hele verden våre ekte og sanne kulturverdier slik som nisseluen, osthøvelen og bunaden, er vi nå overlatt til oss selv igjen. Nå kan vi kaste alle våre påklistrede liksom verdier som vi har bært så stolt på våre skuldre i de siste fjorten dagene. Nå kan vi få dyrke vår kultur og verdier i fred for halve verdens nysgjerrige kameralinser. Det har oppstått et språk mellom den kultur og de verdier som vi praktiserer i hverdagen og ikke minst i helgen. Og den kultur og de verdier som vi så sår gjerne vil ha oss tilskrevet. Man kan bli fristet til å sette et skille og dele det opp i den offisielle og den uoffisielle kultur. Den offisielle kultur er den vi gjerne selv tror at vi har og som vi vil at alle andre skal tro at vi har. Vi kan gjerne kalle det skinnkultur, en kultur som det nærmest er opppe og vedtatt at vi skal ha, iverfall sånn offisielt sett... Som motpol til denne har vi den uoffisielle kulturen, den som ulmer under overflarten og som alle vet eksisterer, men som ingen praktiserer. Det er ingen som offisielt sett vil vedkjenne seg at de driver med hjemmebrenning. Likevel vet vi at det også forekommer selv i de mest prektige og prikkfrie hjem hvor far kjører Volvo stasjonsvogn og mor har klubb. Under deres grønne og velstelte hage, nede i kjelleren, finner vi et stykke norsk kultur ingen vil vedkjenne seg. Dette kan man relatere til hvilken kultur og verdier man vil at andre skal tro at man har og hva man når alt kommer til alt egentlig har som verdinorm. Så neste gang man hører disse prektige menneskene beklage seg over at vårt samfunn stadig er i forfall, kan man først ta en titt i kjelleren deres...

Jørgen Flåt

DIKT

Love trip

Månen
er en appelsinbåt
som seiler
gjennom nattens gap

Jeg er passasjeren
som spyttes ut som stein.

Jonny Frederik

Du er et syngende tempel
jeg er en taus prest
Syng ut - tenker jeg
men er fanget og bundet
Noen river håret mitt
jeg er avkledd
Naken på prekestolen
i dette gale gudshus
som synger «oh when the saints»
Jeg føler applausen
og savner skybrudd
regn og snø
ønsker jeg intenst
Så befinner jeg meg
utenfor bortenfor
jeg er ikke redd
og noen gir meg sangen
etter noter

ell.

Pen

At du er pen kan
jeg nok se
men ikke likagodt si
til deg.
For selv om du ville bli glad
for dette verbale kjærtegn
så er det jo ikke sikkert
du ville at dette kjærtegn og
denne gleden
skulle komme fra akkurat meg.

At du er pen
kan man nok allikevell
trygt si.

Jonny Frederik

Den hviskannes stemmen
beit seg fast i nakken
som en klegg
og satt
det gjorde ondt
men eg kunne ikkje
SKRIKE
halsen var stengt
av den hviskannes stemmen
den snurra rundt
halsen min
Eg fikk ikkje puste
Eg gapte
Eg hadde ikkje luft
ikkje ord
Eg levde enda
Den hviskannes stemmen sa
-det vare ikkje lenge

Eg forsvann
i et mørke
Men ho var der
Eg visste det

Og den hviskannes stemmen sa
- det vare ikkje lenge

Eg forsvann
i et mørke
Men ho var der
Eg visste det

Og den hviskannes stemmen sa

det e og
som gjør detta
og veit du koffer
Eg elske deg
ikkje
Eg elske deg
Eg elske deg
ikkje
Eg elske deg
litt

Og så den kjælannes
vendinga. En slags
søt versjon av en hes
hvisken:

-eg vil deg ikkje nokka ondt
-eg e prinsessa som skal
redde deg.
-kysse deg
du vil våkne til live
i live der eg e
Eg skal sitte og smile
og si: sov du godt?
Det var bare en drøm
Det skal jeg si
Med normal stemme
så du skjønne at
eg snakke
sant

ell.

Så sannelig...

KULTUR

Det er ikke ofte. Slett ikke. Faktisk er det en heller sjelden begivenhet for de fleste av oss. I denne verdens tåredal, med en tilværelse primært preget av begrædeligheter som eksamensoia, alt for kaldt vær, penge-, kjærlighets-sorg. Eller en brukket negl. Elendighet fra ende til annen, gråt og tænders gnidelse og to dype, permanente rynker mellom øynene. Det er i sannhet mye å bekymre seg over, å bli

ulykkelig for, et magesår i ung alder vitner om ekte innlevelse i livet.

Men nå skal du høre her. Jeg opplevde noe merkelig sist lørdag. Dette var om morran, svært tidlig, egentlig, siden fredagens fest ikke blei avslutta før avisbudet blei observert nedi gata. Alt-så, sånn etter ett par, tre timers søvn våkna jeg opp igjen, trodde at klokka var minst rundt middagstider, og forstod svært lite. Men da var det noe som kom sigende innover meg, ett eller annet besnærende noe, jeg fikk plutselig en fiks ide om noe dif-fust jeg simpelthen måtte gjøre. Så jeg spratt opp, muligens ikke

helt stø på beina, men dog, og satte i gang en intensiv leiteak-sjon i den ikke-spesielt-ryddige kassettskuffa mi. Og dro snart opp den materielle delen av min fikse og diffuse ide. «Music for the Royal Fireworks» av Handel, pr. kassett. Så var det tilbake til senga igjen.

Og så braket det løs. Min stakkars, skræle kassettspiller fra omtrent konfirmasjonsalderen vred seg i smerte da de første, heftige messinginnspansene gjal-let utover mine private ni kvadratmeter, smelte mellom vegge-ne, og skrudde seg inn i øregan-gene. Oh, du herlige musikk. Jeg lå rett ut og lot meg mørbanke,

kroppen var i helspenn, og jeg var bent ut lykkelig. Eller annen type lykke små inn i meg der og da, tilsynelatende helt uten grunn, la seg som en varm og rolig klump inne i sjela, -det var en nytelse av de sjeldne.

Det er som sagt ikke ofte at man blir tilgodesett med slike øyeblikk. Kanskje jeg ikke får magesår likevel.

Lykke er en fin liten sak.

Ingrid Neerland Walseth

Hvem av disse er dagens kvinneideal? (Annica Karlsson Rixon: "Primadona" 1993)

Blant penisier og Picasso

Nord-Norsk Kunstmuseum og Pilotgalleriprojektet viser for tiden den svenske utstillingen «Størning». Utstillingens tema er kjønnsjablongene i mediasamfunnet. Fire kvinnelige fotografer retter knallhard kritikk mot media og reklamens måte å fremstille kjønn på.

Utstillingen er hentet inn fra svenske Riksstallninga og viser bilder tatt av fotografene Lotta Antonsson, Lisa Jevbratt, Annica Karlsson Rixon og Ulrika Åling.

Tema for utstillingen er hvordan vi tolker og oppfatter bilder og hvor stor sannhetsverdi det er i enkelte bilder. De fire meget dyktige fotografene har satt seg som mål å røske opp i våre inngrodde oppfatninger om språk, makt og kjønn. Utstillingen er delt i fire forskjellige deler:

Anorexia

Annica Karlsson Rixon prøver med sine bilder å kretse rundt tematikken omkring kvinneidealer og det å skape sin egen identitet. Hun stiller spørsmål ved hvilke forskrudde og fiktive kroppsidealer man har i dagens samfunn. Idealer som dagens informasjon og mediasamfunn har

skapet. Ved hjelp av bildemanipulering kan man skape de menneskene man vil. Er vi i ferd med å skape uopnåelige kroppsidealer? Og er det kanskje på tide å revurdere den gamle frasen om at et bilde aldri lyver? Et av bildene til Annica Karlsson Rixon viser fire kvinner i i helfigur. Hun spurte imidlertid endel svenske ungdommer hvem av jentene på bilde de identifiserte seg med. En skremmende stor del av ungdommene svarte at de identifiserte seg med den jenta på bildet som hadde anorexia. Dette burde fortelle endel om hvilke kvinneidealer vi er i ferd med å skape i dagens samfunn. Et annet bilde av samme fotograf, satt sammen av mange små bilder prøver å få frem kontraster mellom kvinneidealer og kvinner som lider av anorexia.

Picasso

Lisa Jevbratt har valgt en annen vinkling på kjønnsstatistikken. Ved hjelp av datamanipulering tar man fra hverandre kvin-

nekroppen og setter den sammen igjen på de underligste måter, slik at resultatet man ender opp med til slutt rett og slett blir absurd. Lisa Jevbratt har brukt noen av Picassos bilder som modell og deretter laget fotografiversjoner av bildene til Picasso. Når man ser et malt bilde vet vi at det ikke er autentisk med objektet det forestiller. Et fotografi regner vi imidlertid med skal være likt med virkeligheten, bildene til Lisa Jevbratt understreker imidlertid så til de grader at vi ikke lenger kan stole på fotografiet.

Hore eller Madonna

Lotta Antonssons stiller i sin bildeserie spørsmål om hva det kvinnelige egentlig består av. Vi blir introdusert for to bilder av samme kvinne, men i to forskjellige stillinger. På det ene bilde står kvinnen rett opp og ned med en nesten prektig mine. På det andre bilde ser vi den samme kvinnen løfte opp skjørtet. Her kommer Lotta Antonssen inn på maktforholdet mellom aktørene i

spillet, altså mellom betrakteren og modellen. Hun stiller spørsmål om hvem som egentlig har kontrollen og hvem som blir objektet, mannen eller kvinnen?

Penis i støvsugeren

Ulrika Åling sine bilder er de mest originale og overraskende på utstillingen. På hennes bilder fremstår mannes edlere deler i heller uvante omgivelser. Hun har plassert mannens penis i typisk kvinnelige omgivelser. Vi ser en penis under et strykehjern, i vaskemaskinen, i oppvaskkummen og for ikke å glemme i støvsugeren da.. Dette forstyrrer absolutt våre forutinntatte holdninger til hvor penis hører hjemme. Nå er nok Ulrika Åling sin mening kanskje det å uførliggjøre det litt ved å plassere det i slike hjemlige og typisk kvinnelige omgivelser. Om det fungerer? Gå og se selv.

Jørgen Flint

Mislykkede eksperimenter

Eksperimenter er ment som en samling vitenskapelige betraktninger over aspekter i Søren Kierkegaards forfatterskap. Det heter i omtalen at «Kierke-

gaard er utvilsomt en av de første forfattere, som på moderne premisser og mest pregnant har formulert, hvordan tilegnelsen av en tekst bestandig blir til og forsvinner i forskjeller.»

Det kan man imidlertid ikke si om artikkelforfatterne. Boken avslører og setter fingeren på - ubevisst selvfølgelig - det vitenskapelige essayets største svakhet: I den grad essayforfatteren skriver for andre enn seg selv, når han ikke frem - rett og slett fordi han skriver mer for å sortere sine egne tanker rundt emnet enn for å gjøre emnet som sådant tilgjengelig for eventuelle lesere som ikke kan smykke seg med tittelen sensor.

Jeg imøteser med glede en bok med betraktninger over Kierkegaard, men da skrevet av folk som ikke bare vet å forstå, men som også er istand til å gjøre denne forståelsen tilgjengelig for andre gjennom en lesverdig utlegning, og ikke som her - hvor forskere smører ned x uleselige sider for å finansiere sine professorale pubvaner.

Jan Martin Berg

«Det Store Ballet»

Fredag 11.mars arrangerer studentsamfunnet semesterets største fest: «Det store Ballet».

Det vil bli underholdning av alle mulige slag, blant annet: musikk, dans, gjøglere, taler og en masse overraskelser. Det vil også bli gjester fra andre høyskoler i Nord-Norge. Antrekket på studentgallaen skal være pent og gjerne med en diskret antydning om hvilke fag man studerer (stetoskop, fjærpenn, reagensrør, etc.). Hele hovedgården vil bli tatt i bruk og det vil bli salg av mat og drikke i kantinen. I første omgang vil 300 billetter bli lagt ut for salg, så vær rask. Dette vil bli studentenes store sjanse til å feire seg selv.

Jørgen Flint

Vinterens undertøykolleksjon

The Nuke Collection, Nord-Norsk Kunstmuseum

Det som fenger med denne utstillingen er idèen og

Nuke betyr ikke bare naken, det er også slang-uttrykk for «nuclear missile», en tvedydighet som utgjør hele poenget med ovennevnte utstilling.

forarbeidet, som utvilsomt har gitt kunstnerne mang en god latter under arbeidet. Å se den uten å samtidig bruke katalogen blir en fattig opplevelse, det er nemlig i konseptet kunsten ligger. Selve utførelsen består ikke av annet enn at man har kledd en lekker muskuløs herre i ti forskjellige truse-design, tatt bilde av ham, og gitt hver enkelt truse, eller monteringen, navn etter en

atom-rakett. Det hele ligner en gedigen reklame-kampanje for herreundertøy, det er bare produsent-navnet og prisen som mangler. I tillegg følger to av trusene med «live» tredd ned på hver sin plast-torso. Kunst? Tja.

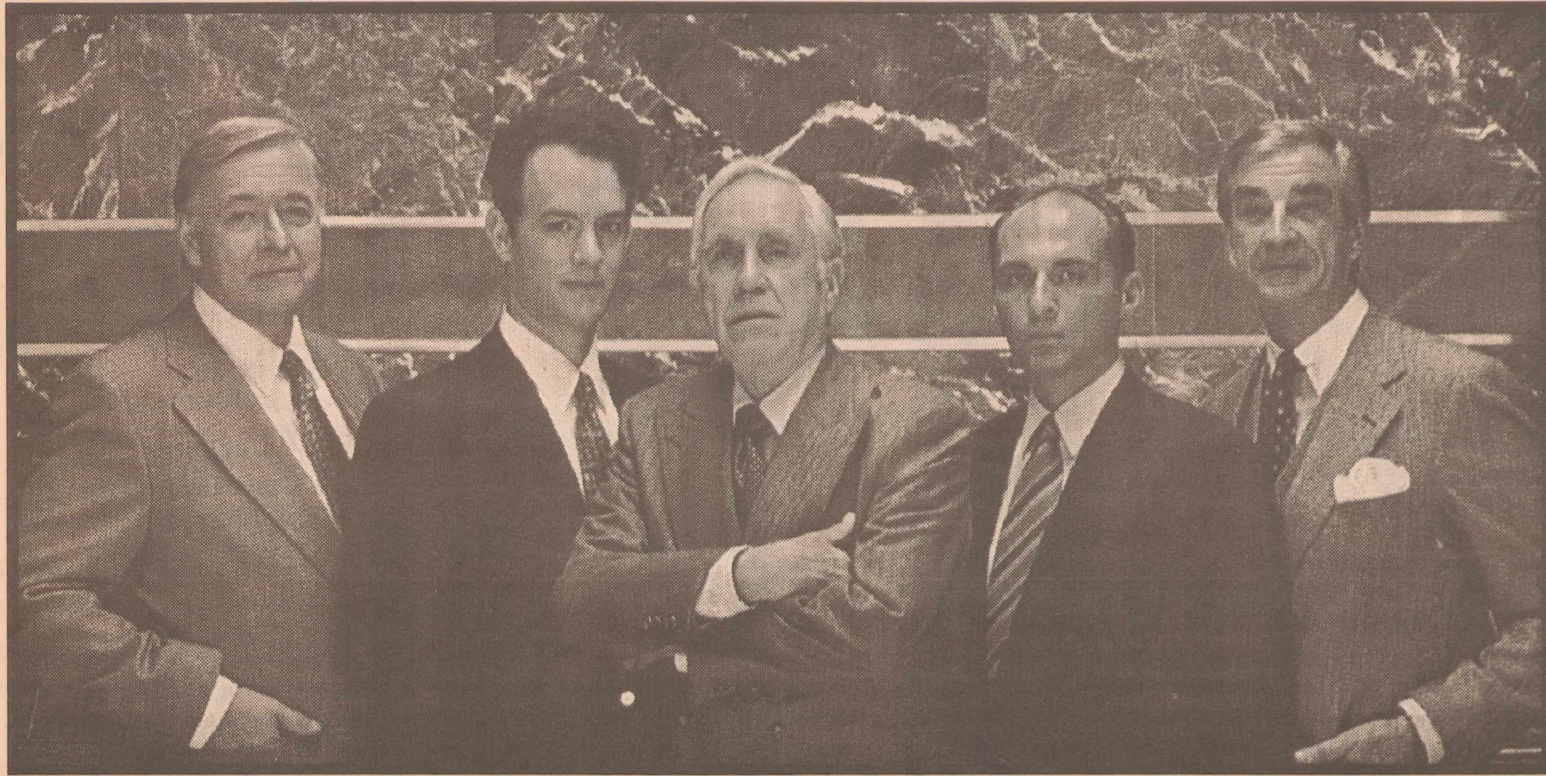
Det hele er en satirisk harselas over sexismens irrganger, og hvilke bizarre språklige samtreff som oppstår. Utstillingen har likevel en klar svakhet i

at den sier alt som er å si - nærmest med utropstegn bak. Det er ikke mye man undres over etter å ha sett den. Selv har jeg bare ett spørsmål - som jeg ikke forventer svar på. Vil det noensinne skje at en ståpikk blir assosiert med annet enn krig og vold?

Jan Martin Berg

Tidstypisk om aids

Tom Hanks som Andrew Beckett, en ung og lovende advokat.

«Philadelphia»

USA/1993

Regi: Jonathan Demme

til disse fenomenene.

Filmen tar både seg selv og samtida svært alvorlig. Den berører temaer som særlig er aktuelle i USA, der AIDS er et større samfunnsproblem enn i Norge. Men fordommer mot homofile eller hiv-positive angår oss alle. Og «Philadelphia» kan sies å være en tendensfilm som ønsker å formidle forståelse og kjærlighet til mennesker fra miljøer som mange ikke kjenner. Da gir det seg selv at filmens holdninger og verdier må gå under betegnelsen politisk korrekt, uten at den skal ha det imot seg.

Historien går omtrent slik: Den vellykkede advokaten Andrew Beckett (Tom Hanks) får

«Philadelphia» er en følelsesladet film som henvender seg til et bredt publikum. Den tar opp problemer omkring AIDS, homofili og samfunnets fordommer

sparken fra kontoret. Han er homse og han har AIDS. Han mener det er grunnen til oppsigelsen. Etter litt om og men får han hyret en kjendisadvokat (Denzel Washington), og sammen går de til rettsak mot Becketts tidligere arbeidsgiver. Filmen viser så rettsaken, og Becketts kamp for å leve et liv som AIDS-syk.

Filmen går altså inn i sin tid, og forteller om ustreite mennesker på en streit måte. Fortellerteknikken er velkjent og filmen er handlingsmettet med unntak av en del lange, følelsesladete sekvenser. Ikke sjelden henvender skuespillerne seg direkte til kamera og oss som ser filmen, vi oppfordres til å ta stilling. Også på denne måten er det klart at filmen ønsker å forme publikums holdninger og moral.

Tom Hanks og Denzel Washington er to behagelige skuespillere som de fleste vel kjenner fra tidligere filmer. Med glimt i øyet, og en passende dose melankoli når det virkelig gjelder, ut-

fyller de hele filmens spennvidde.

For stemningene varierer, og det er her filmen lykkes: Bildet som gis er verken rosenrødt eller svartmalt.

Men når det er sagt, bør det også nevnes at det ikke skal mye til før det hele blir patetisk og utflytende. Regissør Jonathan Demme setter viktige ting på dagsorden, og det er leit at han fristes til å gjøre scenene spekulativt tårevåte. Demme har tidligere regissert blant annet «Married to the Mob», populære «The Silence of the Lambs» og musikkfilmen «Stop Making Sense».

I «Philadelphia» spiller også musikken en viss rolle. Både Neil Youngs tittelmelodi «Philadelphia» og Bruce Springsteens «Streets of Philadelphia» er Oscar-nominert!

Debatt

Det er amerikanske forhold som skildres i filmen, og disse er

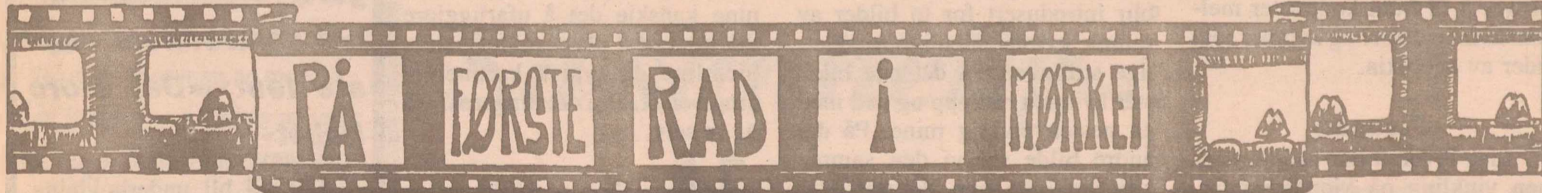
nok litt annerledes enn de norske. Men problemstillingen er ikke ukjent her i landet heller. Den såkalte Henki-saken fra -88 har sin parallell i «Philadelphia»; Også hiv-positive Henki Karlsen fikk medhold i retten for at han var usaklig oppsagt.

Ellers kunne det være interessant å vite om homse-organisasjonene her i landet mener denne filmen har noen verdi, og hva de mener om bildet som filmen gir av homoseksuelles posisjon i samfunnet.

Så vidt jeg har forstått har debatten gått høyt i USA om hvorvidt vi trenger denne type film. Dersom filmen skaper reaksjoner her også, håper jeg at for eksempel HiTø ikke nøler med å starte en debatt.

Joakim Lie

Denne uken setter Tromsø Kino opp Robin Williams' siste komedie, «Mrs. Doubtfire». I denne filmen er han fraskilt ektemann, og kona (Sally Field) har foreldreretten til barna. For å få være mer sammen med dem, søker han stillingen som hushjelp hos sin ex. Og forkledd som en britisk aldrende dame får han jobben.

Filmen fikk gode kritikker i USA, og er regissert av Chris Columbus.

De som liker fransk film får mer enn «Blå» å glede seg over når Alain Corneau's «Alle årets dager» kommer på plakaten om ikke så lenge. Handlingen er lagt til Ludvig den 14.s Frankrike. Tema i filmen er forholdet

mellom en gammel mester på gambe (celloaktig sak med seks-sju strenger), og hans enda flinkere elev som spilles av Guillaume Depardieu som ung, og av Gerard Depardieu som gammel. Eleven får stor suksess, og dermed innpass ved kongens hoff. Dette er ikke altfor populært hos læreremesteren.

Uka etter har den kinesiske «Kvinnen ved den duftende sjø» europapremiere. Regi er ved Xie Fei, og filmen vant gullbjørnen på Berlinfestivalen i fjor. Handlingen gir et bra innblikk i forholdene på landsbygda i dagens Kina. Hovedpersonen er forretningskvinnen Ersao, som lager veldig bra sesamolje. Hun er ulykkelig gift, men har en elsker.

Det er når hun kjøper(!) en brud til sin sønn at ting begynner å skje.

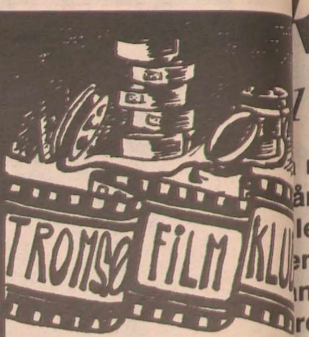
Omtrent samtidig kommer «the hippest movie of the year», ifølge Rolling Stone. Og da snakker vi selvfølgelig om «True Romance» med Christian Slater og Patricia Arquette. Rollelista har flere bra navn, som Dennis Hopper, Val Kilmer og Christopher Walken. Denne filmen har blitt sammenlignet med «Wild at Heart» fordi den har mange av de samme ingrediensene og spiller på samme tema. Men her skrives det med større bokstaver. De to hovedpersonene forelsker seg, dreper hennes hallik og stikker av med mafiaens kokain. Og det blir ikke uten

konsekvenser... Men er den bedre enn «Wild at Heart»?

«Vacas» heter Julio Medems film om to baskerfamiliers liv og lagnad gjennom tre generasjoner, fra 1875 til 1936. Fordi de er så nære naboer oppstår mye «voldsomhet og galskap» mellom dem. Alt dette følges med drøvtyggende likegyldighet av kyrne (vacas) der de beiter seg gjennom et vakert landskap. Det spesielle med filmen er nettopp det at handlingen sees gjennom buskapens øyne. Dette gir nemlig et uvant perspektiv i observasjonen av menneskenes galskap.

Torgeir Eikeland

Filmklubb fremover

Russisk og finsk dramatiske vil være stikkord for filmklubbens visninger de kommende helger.

Først ut lørdag 5. mars Sergej Eisensteins udødelige klassiker «Panserkrysser Potemkin» fra 1925. I tillegg gjenskapes de dramatiske givenhetene som fant sted i Odessa under revolusjonen 1905, og vi loves et blodig og sugerende drama i fem akter. Filmen betegnes ubestridt nok som «Filmhistorias mest betydelige nyskaperverk».

Det mest interessante i denne visningen blir nok li vel den levende musikken. Palisanderkvartettens fire s ofoner med slagverk vil sørge. Musikken har de komponert selv, og vi regner med dramatiske lydeffekter og massakerscenene i filmen. blir det kø!

Fredag 11. mars blir mer russisk. Da står Andrej Tarkovskijs «Speil» fra 1975 på programmet. De som liker «Ivans barndom» fra 1962 vil kanskje kjenne igjen trender fra i denne filmen. Den handler om barndom, og drømmeaktig surrealistisk framstillingen av hovedpersonens tilbakeblikk. Det meningen at publikum skal kjenne seg igjen i hovedpersonenes følelser. Derav titlen.

Her går fortid og nåtid ett, og hovedpersonens nåtidige skikkelse får vi aldri se. Hvis du synes dette høres uviklet ut, så er hans mor kone spilt av samme skuespiller. Dessuten spilles ham som barn og hans nåværende sønn av samme person. Her bør det være plass for mange tolkninger. Stikkord: Grepus. Holder psykologistudentene forklarene seminar? Blå Rock etter visningen?

Lørdag 12. mars vises «Zombi» av Kaurismäki's «Zombi the Ghost Train» fra 1988. Her er det tungsinns i forpentlig kjent finsk stil om menneskes uunnngåelige ungdomsgang. Ingenting kan redde Zombi fra å gå i oppløsning. Selv ikke en oppofrende rest eller en spillejobb i bandet «Harri and the Mulekickers» gir ham noen mening med livet. Vi tør anta at det er utslagsgivende...

Filmen er visstnok de merende, men det kommer an på øyet som ser. Har sans for det «finske elendige» vi har sett i så mangt et fjernsynsteater, er nok dette mer blinken.

Torgeir Eikeland

ROLF JACOBSEN

(1907-1994)

...nøtte han døden gjennom evigheten
 ...hans ord svart på hvitt som sorgen følger gleden
 ...er omvendt)
 ...nå har han gått bort som høsten forlater sommeren
 ...som skrev for oss alle ikke
 ...e viterne, men også uviterne
 ...enkelt som han gjorde det mest komplekse
 ...som skrev et brev til jorden og som
 ...d vennlig hilsen) skrev ned sine litt redde
 ...ervasjoner på vegne av oss alle
 ...som stoppet øyeblikket et tusenedelssekund
 ...å gi deg tid til å bli videre før du ble gammel
 ...nskje like gammel som han selv ble, gamle Rolf)
 ...v ble han gammel, så gammel at han nå var mett
 ...vegne av alle ordene (som han lot bli igjen)
 ...n han åpnet alle dørene med
 ...lene som mykt gled forbi i stillheten etterpå,
 ...landskapet med alle gravemaskinene
 ...lene som ble hans lavmælte protest - men lavmælt
 ...llom alt det store, små, små ord å gjemme bort
 ...n gjemte dem ikke, han fant dem og viste dem til oss)
 ...n tilbake til dørene som åpnet seg så lett for gamle Rolf
 ...di ordene hans, for eksempel i seksjon rød
 ...rde så mange glade i gamle Rolf
 ...r hans omsorg, for hans lille bekymring eller hans store
 ...de over å se regnbuen på himmelen, gjøken som gol i øst,
 ...eglen på sine våte føtter (vent på meg, jeg er våt på føttene)
 ...lv var han på menneskenes side mot de små maskinene (futtefutt)
 ...de større, virkelig store maskinene (gluffegluff)
 ...nærmet han seg endestasjonen, men før det holdt han
 ...ttåpent for over titusenognoesant lærte hans siste ord å kjenne
 ...d om hans hustru - kjærlighet og sorg - varme og ømhet
 ...mhhet og kjærlighet og varme gikk han bort
 ...dene hans lever videre i jord og jern, i vrimmel av fjerntog,
 ...le hemmelige liv,
 ...omrene i gresset, i brev til lyset, i stillheten etterpå, i overskriftene,
 ...le uberegnelige dørene,
 ...tusteøvelsene, i de som tenker på noe annet, i nattåpent
 ...er døren stengt

Sten-Rune Roland

Rolf Jacobsen (foto: A/S Gyldendahl Norsk Forlag)

Tim Scott klar for Tromsø

Tim Scott MacConnel i velkjent forteller stil.

Ikke før har man fått roet seg etter to DeLillos-konserter før man blir nødt til å forberede seg på nok en dose kvalitetsrock, og da mener vi Kvalitet med stor K. Torsdag 10. mars er det klart for Tim Scott McConnel på Bortinatta.

Tim Scott kjennes av de fleste som mannen som var Havalinas, bandet som de aller fleste norske rockefans har et godt forhold til. De siste årene har han hatt forskjellige prosjekter på gang, både som soloartist og med andre musikere. Med et rykende ferskt album «Deceivers & Believers», som i sin helhet er innspilt i Norge, entrer han Bortinatta sammen med et knippe norske musikere.

De som har fulgt med på Studentradioen i det siste, har trolig fått med seg

promotion-singelen «Natural high» allerede. Den vitner om at vi i alle fall slipper å savne Havalinas. Alle ingredienser er på plass også her. Ikke sånn å forstå at vi ikke tror publikum kommer til å rope etter «High Hopes» og «Jesus and Johnny», men her er så mye mer av samme slaget at det bare er naturlig å tro at en del av låtene med tiden vil få samme status. Når han er på plass 10. mars blir vel heller spørsmålet om Tromsø er klar for Tim Scott McConnel?

U

Jan Martin Berg
(tekst og foto)

Arbeid til alle!

Ottar Brox, SV'er og samfunnsviter med bakgrunn fra universitetet i Tromsø, har utgitt en ny bok. Forfatterens budskap blir på mange måter godt oppsummert i bokens tittel: «Norge mot tusenårsskiftet, Ar-

beid for alle - eller flere rike og ny fattigdom?». Brox mener at den viktigste oppgaven i dagens Norge er å få bukt med arbeidsledigheten. Han mener at hvis vi godtar arbeidsledighet opp mot ti prosent vil det komme til å vokse frem en ny fattig underklasse i Norge slik man idag har i USA. Brox tar også et kraftig oppgjør med det byråkratiske språket som har utviklet

seg på den politiske venstreside og som er uforståelig for (den store) allmennheten i dette landet. Han mener vi bør utvikle et nytt og mer virkelighetsnært språk. Brox vil også ved hjelp av noen enkle samfunns-vitenskapelige begrepsredskaper hjelpe oss på rett vei igjen. Han vil gjøre oss oppmerksom på den verden vi idag lever i og de endringsprosesser som truer med å bryte ned våre viktigste verdier. Boken er engasjerende og bra skrevet, men som så mye annen samfunnsvitenskapelig litteratur gir den oss ikke noen konkrete

svar på problemene. Boken har altså ingen fasitsvar på hvordan man skal løse arbeidsledighetsproblemer i landet, men det var vel kanskje heller ikke meningen med boken?

U

Jørgen Flint

Mummitrollet elsker sommaren. Og fest.

Eit Mummitroll er noko barn er veldig flinke til å sjå-særleg om natta. Det har lyse, blinkande, søte auge og er veldig liten av vekst, men med mange trøystande ord.

Ho som har æra av å setje Mummitrollet i bokstavar og som også er den framifrå teiknaren av dette særeigne trollet er verd-somtalte Tove Jansson. Bøkene om desse finurlige trolla og deira venar blei først gjeve ut i 1953. Den aller første boka som kom ut på norsk heitar «Kometen Kommer» og sidan har Mummitroll-familien finne på så mykje rart at eventyra vil inga ende ta. No finst dei over heile verda. Du kan sjå dei på

usmakelige, medan andre trykka han til sine varme hjarte. Desse fortalde og fortel framleis barn og barnebarn om dei vidunderlige hendingene i Mummidalen. I dag er Mummiane «inn». Det er «hipt» å vite korleis liv og levnet er i den djupe dalen. Kan hende er det pinlig å kome i barneha-gen utan kunnskap om Mummitrollet...

Tove Jansson er forfatter og ma-

«Fjomsedyra»

Eit fjomsedyr er eit lite vesen som spis alt det kjem over. Mummitroll-pappa blei utsatt for denne skapningen under sitt besøk hos ein underlig konge på ei av sine farlege reiser. Det har seg slik at Mummitrolla er svært glade i å oppdage nye ting

å sitte i ro, skuldast det at eit lite Fjomsedyr sit bak øyret ditt og prøver å ete det opp.

Det er i det heile tatt masse små vesen i den merkelige skogen. Dei fleste er vennlige og på si oppdaging av verda finn Mummi og pappaen hans poetar i alle storleikar. Desse syng sine egne songar om det dei

kjem over. Slike songar om: kjærleik, godhug, len om alt ein treff på i skog ute på havet.

«Snusmumrikkens»

Jag går som jag bel
I min gamla gröna
Jag spelar alle dagar
Jag spelar varje nat
Och aga vill jag inte
måste vara fri
Nar man söker nya
en egen melodi

Mummitrollet, Hufsa, Snusmumrikkens

teiknefilm med Mystifistisk (for det heiter nemlig mystifistisk på Mummi-språket) atonal musikk til, og best av alt er at dei finst i bokversjonar på alle slags språk. Mummitrolla er også litt kommersialiserte. Dei finst i keramikk, som glansbileter, som dukker, kosedyr; men ikkje i plastikk. -Det vil nemlig ikkje forfatteren sjølv vite av.

Mummitrolla har eitt godt rykte på seg for å spre lese-lyst til små barn frå ni til nitti år i følgje Aschehoug. Den valdsamme interessa for Mummitrolla vakna ikkje her i Noreg før på syttitalet. Då kom Mummiane på barne-TV. Svært mange foreldre fann Mummi og vennane hans

ler. Ho er fødd i 1914 i Helsingfors, og er finsk-svensk. Den ferskaste omsetjinga av mummitrollbøker på norsk kom ut rett før jul i 1993 og har namnet: «Småtrollene og den store oversvømmelsen». Det er byrjingsboka av forsetjinga. Kva det er byrjinga av må du finne ut sjølv, men sjå opp for:

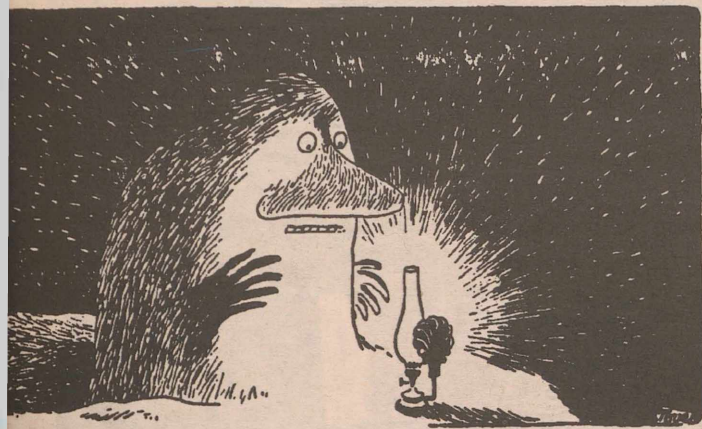
og skapninger. Fjomsedyra er egentlig ganske vennlige, det er berre det at dei MÅ smake på alt dei kjem over. Ellers finn dei jo ikkje ut om det er spiselig.. Så om du nokon gang syns du berre fjomser rundt og absolutt ikkje klarer

at, åsen, hulene og vinteren. Snusmumrikken fortel om at det susterer små og store dyr som kje i Mummi sin eigen familie. Snusmumrikken er ein vandr, ein filosof og ein musikar. Han har sitt eige lille munnspeil som han speler vakre melodiar på. Desse tonane er historier om vasa som hender med Snusmumrikken og det han finn i verda. Snusmumrikken bur ingen spesiell stad. Han eig berre eit lite telt:

som gjev kvarandre dårlig samvit, her blir alt tilgjeve og ein set stor pris på dei som er nyfikne. Dessutan er det ingen i Mummidalen som treng å gå på skule, det har dei nemlig ikkje bruk for, I Mummidalen fiksar dei liva sine utmerka utan strenge rektorar.

Hufsa

«...Alt blir vanskelig når man prøver å eie ting, bære dem med seg og ha dem...»

Han kjem til Mummitrollet kvar vår og fortel om kva han har sett. Han har ingen familie eller faste bustader, men veit om mange bra tenkjeplassar der ein kan spelle melodiar i fred og tenkje på draumar, sommar og sol.

Snusmumrikken fortel historier, gjev små dyr namn og nyt respekt av omtalen som ein av dei som veit mykje om det mes-

Som barn fikk vi ofte høyre at om vi ikkje var snill kom politiet på besøk..

I Mummidalen er det Hufsa som er den store skumle og veldig mørke. Det finst ikkje noko så rart som politi i dalen, men Hufsa finst. Ho er blotta for omsorg, og der ho set sine hårte pailabbar blir det vinter og is.

Hufsa er berre ein enorm grå masse med to små kalde auge på toppen.

Alt ljøs sloknar når Hufsa kjem i nærleiken. Dei andre dyra er redd ho og ho er fryktelig FRYKTELIG og svært einsam. Ho bur langt frå alle og eiger berre eit ljøs og von: Sin raude smaragd. Smaragden blir røva i frå den ekle Husfa av Vifsla og Tufsla i boka "Trollmannens hatt".

Det skumle er ein undertone, men inga hovudingrediens i Tove Jansson sine fortellinger om Mummitrollet. Språket i bøkene hennar er fullspekka med

te om det vil dukke opp ei fæl Hufse, ein likeglad Hattifnatt, ei nusselig Snorkfrøken, ein poetisk Snusmumrikk, eller ei rappkjefta Lille My i Tove Jansson sine spennande sider.

Lille My

-Det er deilig å være Mymle. Jeg har det godt helt ned i tærne. Mymlene er vakre, har lange ben og rødgul hårfrisyre som ein liten løk. Mymlen er storesøstera til Lille My. Dei er begge veldig forfengelige og medlemma av Mymlenes familie er elegante små frøknar. Lille My heiter berre MY, fordi namnet tyder «det aller minste som finst» på mymlenes språk. Ho blei adoptert av Mummifamilien for lenge sida. Når Lille My er sint legg ho ikkje fingrane imellom. Ho seier klart i frå og tyr aldri til kompromiss. Er det noko Lille My ikkje er begeistra for hoppar ho på «syndaren» og bit offeret omsynslaus i leggen. Etterpå ler ho sin klukkande latter og spring vilt ut mot nye oppdaginger i lag med sin kvite blåauga ven Mummi. Lille My er eventyrlysten, sarkastisk og eit sjarmtroll mot sin vilje. My har berre to slags humør -ho er anten hoppande sint eller dobbelt så hoppande glad. Ho fortel skrøner så det står etter og lurar sine små kompisar opp i finurlige eventyr. I «Trollvinter» får ho den uvitande Mummi med seg ut på eit tynt isflak for å leke og ho kommanderer: - Sett meg på hodet ditt så jeg kan hoppe av når det går galt! Sjølv sagt går det galt og lille Mummi brasar ned i vatnet med heile sin runde lille kropp. Lille My ser på han og fniser henrykt...

«Den sinte sommerdagsangen»

(frå boka Trollvinter)
Å, mørkedyr som gjemmer seg og kalles skrømt og skrott som har tatt solen vekk-og som har gjort allting kaldt og grått

vesen og dyr som appellerer til ein frodig barnefantasi.

Det skjer plutselig, det skjer fort og det skjer i Mummidalen: Kjærlig, skumlerier og overraskande momentar..

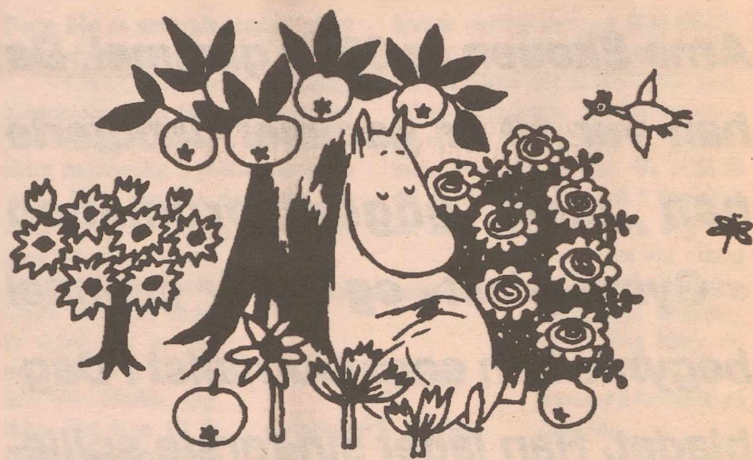
Ein veit aldri kva som er neste trekk. Det er vanskelig å vi-

Jeg er så veldig ensom, jeg er trett i mine tær og lengter meg fordervet etter dalens grønne trær, jeg husker verandaen som var blå og bølgene på sjøen! og jeg vil ikke være her i denne nifse snøen!

Da bor jeg i en solsikke og ligger på maven i varm sand og vinduet står åpent hele dagen mot havet og humler og knall-blå himmel med min egen appelsin-gule sol!

Mummitrollet elsker sommaren. ALT med sommaren er praktfullt. Om sommaren kjem

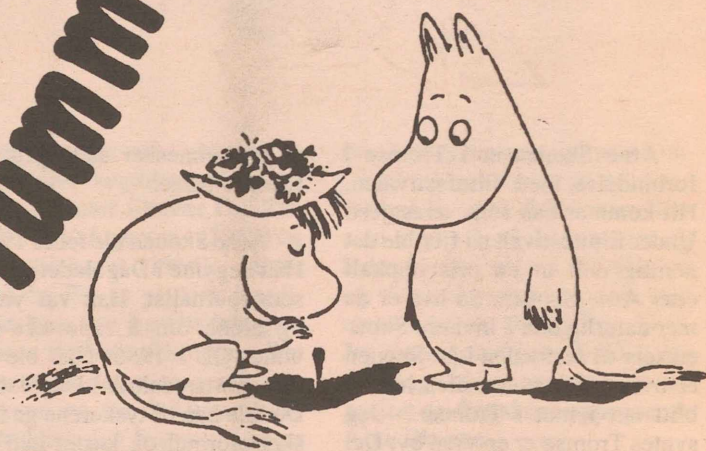
Snusmumrikken, hans beste ven. Om vinteren ligg Mummifamilien helst i hi. Men i «Trollvinter» vaknar Mummi og oppdager den iskalde vinteren og finn seg sjølv i ein ukjend snølagt Mummidal, med masse ukjende vesener som han må hamle opp med sjølv...

Når våren kjem er det godt å vere Mummi. Då treff han sin sjels utkåra venninne Snorkfrøken, gjev ho ei nydelig rose og saman ønskjer dei den herlige våren og sommaren velkomen. Då blir det fest i dalen:

- "Aldri hadde noen danset så voldsomt i

Mummidalen før! Å, det er herlig å gå hjem i den stille timen før soloppgang for å sove når man har spist opp alt, drukket opp alt, snakket om alt og danset bena trette!"

og Lille My i den djupe Mummitrolldalen

U Solveig M.L. Kavli

Alle illustrasjoner og bilder er hentet fra Tove Janssons bøker.

Mummibibliografi:

- »Hvordan gikk det? Boken om Mymlen, Mummitrollet og lille My»
- »Kometen kommer»
- »Trollmannens hatt»
- »Hvem skal trøste knøttet»
- »Mummipappa på eventyr»
- »Farlig midtsommer «
- »Trollvinter»
- »Det usynlige barnet «
- »Pappaen og Havet»
- »Sent i November»
- »Skurken i Mummihuset»
- »Småtrollene og den store oversvømmelsen»

Arne Skouen er 80 år gammel. Da han var 19 år gammel debuterte han med ungdomsromanen «Gymnasiast» og 22 år gammel begynte han som journalist i Dagbladet. Han laget sin første spillefilm «Gategutter» i 1949. Siden dengang har han laget 17 spillefilmer. Han blir regnet som den mest betydningsfulle filmressigøren Norge noen gang har fostret.

Arne Skouen:

Arne Skouen er i Tromsø i forbindelse med filmfestivalen. Hit kommer han som æresgjest. Under filmfestivalen i fjor ble det nemlig delt ut en pris oppkalt etter Arne Skouen. Så hva er da mer naturlig enn å invitere Skouen selv til festivalen i år. Skouen er overveldet over måten han er blitt tatt i mot i Tromsø. - Jeg syntes Tromsø er en vital by. Det er så flott når man møter et entusiastisk og levende filmmiljø som er oppriktig interessert i film. Man har et publikum her som stiller de vesentlige spørsmålene omkring film og dette må man gjøre alt for å ta vare på. Det er dette som skiller filmfestivalen i Tromsø fra alle de store filmfestivalene eller varemessene og sirkusene, som er en mer treffende betegnelse på det, sier

engasjert Arne Skouen. Under årets festival ble fire av Skouens filmer vist: «Ann-Magritt», «Det brenner i natt», «Herren og hans tjenere» og «Om Tilla».

Hvordan var responsen på filmene dine? - Jeg holdt innledning på et par av filmene og det var første gang jeg opplevde så mange unge mennesker i salen. Det var inspirerende å se at også

unge mennesker satte pris på filmene mine.

Arne Skouen ble født i 1913. Han begynte i Dagbladet i 1935 som journalist. Han var yngst og alene om å rapportere fra vinter-OL i 1936. Han ble siden sportsredaktør i Dagbladet. Der ble han til tyskerne ga han skriveforbud og kastet han ut. Han forlot landet våren '43 og flyktet til Stocholm. Der var her han fikk sitt første møte med praktisk filmarbeid. Mens han var i Sverige skrev han på synopsis til både kortfilm og langfilm med den norske krigsinn-satsen som bakgrunn. Han fikk seg også jobb som assistent på en del dokumentarfilmopptak. Dette førte Skouen til informasjonstje-

nestens filmavdeling der han ble satt til å skrive spillefilmmanus om krigen i Norge. Arbeidet ble imidlertid avbrutt da han plutselig ble beordret til New York. Dette førte han etterhvert også til Hollywood hvor han møtte nordmannen Ulf Greber. Skouen var i Hollywood et halvt år før han returnerte til Norge sommeren '46. Tilbake i Norge gjennopp-

-Jeg er på kontoret hver dag klokken ti.

tok Skouen list og han en manko med boken Port de 1948 k boken som ba barnd Skouen oppvek nerløk Men h de det selv fi filmen - D lig en het. Fo boken senere te om filmen på sølv tilbud Jeg ha ring m takt ig jeg kje

nan ti eknis

«C allell ulism rems ten a ører gutter r br iske ler s ypisl isme ltså ikou piras er ar nen ans litt e v larne a fil tyr» e i N er k Diner ilfø en, e. E ager flare Dag opet unn or so fil et v g d lan le n

Skouen jobben som journalist og forfatter. Året etter vant en nordisk roman-konkurranse med boken «Fest i rt des Galets». I 1948 kom han med boken «Gategutter» som baserte seg på erindringsminner. Skouen hadde fra oppveksten på Grønløkka i Oslo. Skouen hvordan hadde det seg at han fikk regissere filmen?

- Det var egentlig en ren tilfeldighet. Folk på Norsk Film likte boken og ville lage film av den. Skouen ble kontaktet de meg og spurte om jeg ville være regissør på filmen. Muligheten ble budt meg å sølvfat, det var et enestående tilbud jeg ikke kunne si nei til. Skouen hadde imidlertid ingen erfaring med filmregi, så jeg tok kontakt igjen med Ulf Greber som jeg kjente fra New York og fikk

Hva synes du om filmskoler, som er den måten mange lærer om film på idag?

-Vi var de første lobbyister på Stortinget.

og lærekrefter. Skal man bli filmregissør idag er nok den beste måten å begynne som klipper. Det er da man virkelig får se hvordan en film henger sammen og er bygd opp.

Skouen fortsatte i ti år etter han hadde laget «Gategutter» med å kombinere film med journalistisk arbeid. Deretter ble det bare film. I 1957 ble han til og

bilder fra filmene. Det var ikke slik som nå hvor man har markedsføringsbudsjett som

er omtrent like store som filmens produksjonskostnader. Det er jo liksom blitt slik at det er om å gjøre å ha størst mulig markedsføringsbudsjett nå, slik at folk legger merke til filmen på festivalen. Jeg ser imidlertid med stor glede på at det også har kommet en del smalere festivaler som setter filmkunsten mer i fokus. Filmfestivalen i Tromsø er et godt eksempel på en slik festival.

Fikk du tilbud om å reise til utlandet for å lage film? - Ja, jeg fikk flere tilbud, men jeg ville ikke bryte opp fra familien og det miljøet jeg hadde her hjemme.

En annen av Arne Skouen's sentrale filmer er «Det brenner i natt». Den henter sin handling fra avisemiljøet, et miljø Skouen kjenner godt selv. «Det brenner i natt» er regnet som Skouens mørkeste film. Filmens tema er pyromani, men han skildrer også

Dette ble et sentralt tema i «Det brenner i natt».

- Claes Gill var et merkelig menneske. Han levde i perioder som uteligger. Claes var et fabelaktig menneske å jobbe sammen med. Han krevde detaljert instruksjon fra meg og bidro selv med sin særegne evne til innlevelse. Claes skal ha mye av æren for at filmen ble så bra som den ble. Hadde jeg ikke fått han til å spille hovedrollen hadde det ikke blitt noen film. Jeg spesialiserte manus til Claes før jeg overhodet hadde spurt om han ville ta rollen, forteller Arne Skouen.

Skouen er også kjent for sin kamp for de svake i samfunnet. Både i sin journalistkarriere og på lerretet tar han de svakets par-

første lobbyister på Stortinget. Målet vårt var å få foreldrene til å vedkjenne seg at de hadde handikappede barn. Holdningene i Norge på denne tiden var jo nærmest middelalderske. Vi ville få de politiske partier til å forstå at de ikke kunne unndra seg ansvar. Det var viktig å få en holdningskampanje omkring dette. Jeg føler etter hvert nå at vi begynner å komme på rett vei.

Skouen var en aktiv filmskaper i tyve år, fra 1949-69. Det som kjennetegner Skouen er hans usedvanlig dyktige fortellertalent, samt hans dynamiske og stilsikre filmspråk. Nå skulle Skouen forlengst vært pensjonist, men dengang ei. - Jeg er ansatt i Dagbladet på livstid og har fremdeles mitt lille kontor i Akersgata. Så jeg inn-

-"Dagen gryr" ble min filmskole.

Et multitalent

han til å være ansvarlig for det tekniske.

«Gategutter» har mange paralleller til den italienske neorealismen. Et av neorealismens fremste kjennetegn er dens bruk av amatører i rollene. Amatører brukte man også i «Gategutter» i stor grad. En annen ting er bruk av autentiske opptakssteder som også er typisk for neorealismen. Det var altså tydelig at Skouen hentet inspirasjonen et eller annet sted fra, men hvem var hans forbilder? - Mitt store forbilde var Marcel Carné og spesielt da filmen «Dagen gryr». Da jeg bodde i New York under

-Jeg tror på prinsippet om "learning by doing."

krigen hadde vi en liten Art Cinema i nabolaget. De fikk ikke tilførsel av nye filmer under krigen, så de måtte vise det de hadde. En av filmene de hadde på lager var da «Dagen gryr» av Marcel Carne. Jeg tror jeg så «Dagen gryr» ca førti ganger i løpet av denne perioden. Jeg kunne hele filmen utenat scene for scene. Etter hvert som jeg lærte filmen å kjenne, oppdaget jeg det viktigste ved all film, nemlig dens arkitektur og anatomi. Man kan godt si at «Dagen gryr» ble min filmskole.

med Oscar nominert med filmen «Ni liv» i klassen for beste utenlandske film. Han ble imidlertid slått av Federico Fellino og hans film «Cabirias netter». For et par år siden ble «Ni liv» kåret til Norges beste film gjennom tidene. Skouen har i endel av filmene sine hentet tematikken fra den andre verdenskrig. Dette gjelder også «Ni liv». Men er «Ni liv» egentlig en krigsfilm? - Nei, «Ni liv» er ikke en typisk krigsfilm slik «Omringet» og «Nødløst» er, selv om handlingen legges til de omgivelsene. «Ni liv» handler mer om menneskets kamp mot

naturen og de kreftene som hersker der.

Er «Ni liv» din beste film?

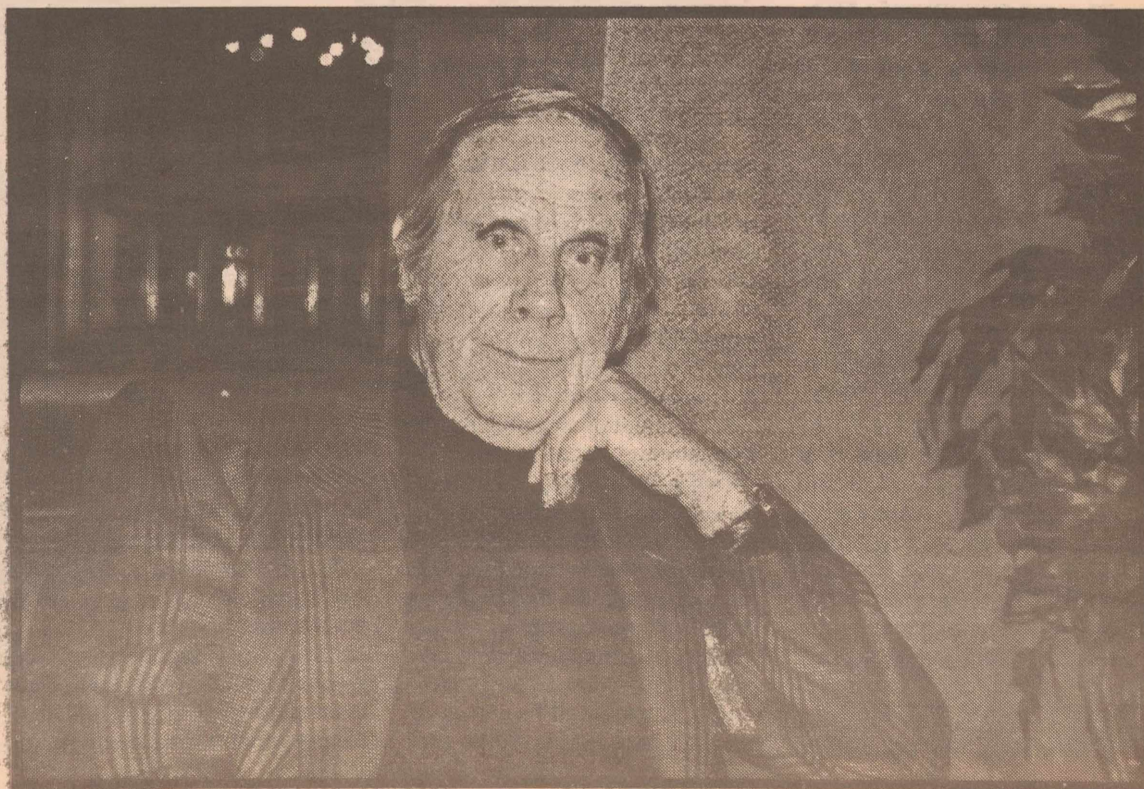
-Jeg vet ikke jeg, men det var iverfall den filmen som nådde lengst utenlands. Den hadde premiere i flere internasjonale byer. Jeg husker jeg reiste rundt med den på festivaler. Det var helt andre markedsførings budsjett den gangen enn det er nå. Når jeg reiste rundt på festivaler var jeg helt alene og de eneste PR tingene jeg hadde var noen still-

ensomheten. Filmen sier at pyromanen er samfunnet og fellesskapets ansvar. Han blir et offer for vår manglende evne til å gi han varme og ta han til oss. Han er blitt et offer for omgivelsenes svik. Ideen til filmen fikk Skouen etter blitt kjent med den modernistiske poeten og skuespilleren Claes Gill. Claes jobbet på den tiden som korrekturleser i Dagbladet og våknet opp etter å ha tilbrakt en natt på Dagbladets sentralbord og utbrøt: «Tenk å være så ensom med så mange millioner muligheter til kontakt.»

ti. Sentralt her står triologien om psykisk handikappede barn som innbefatter filmene Om Tilla (1963), Vaktpostene (1965) og Reisen til havet (1966). - Etter selv å ha fått et psykisk handikappet barn har jeg fått føle problemene sterkere på kroppen. Det er noe med det at man må selv ha skoen på for å kjenne hvor den trykker. Jeg begynte å se en del samfunnsforhold på en annen måte en før. Dette ble også etter hvert viktig for min journalistiske måte å jobbe på. Vi dannet en organisasjon som var de

finner meg hver dag på mitt kontor kl 10 og er med på morgenmøtene hvor vi diskuterer hva som skal stå på kommentar og ledersidene i avisen. Vi blir rett og slett enig om hva avisen skal mene utad om forskjellige ting. Jeg skriver også noen artikler selv en gang iblant, avslutter en engasjert og fremdeles oppegående Arne Skouen.

U Jørgen Flint
(Tekst og foto)

EN LANG NATTS

Utropia har den ære å presentere:

Den mest komplette drikke-guide

Lysløypa er herved ferdig preparert. Glem Ulvang og Dæhlie, vi presenterer her en utfordring for slunkne student-lommebøker som langt overgår enhver olympisk distanse. Den som tror utelivet i Tromsø består av Le Mirage, Blårock og Bort-i-natta selvfølgelig god grunn til å følge beretningen. Vi har innsett at informasjonsplikten hviler tungt på våre journalistiske skuldre. Når vi skriver «OK» om prisnivået, er det sett ut fra de gjennomsnittlige 39,- for en halv liter pils. Særegenheter som blandet øl-mål etter ikke-metrisk system eller andre bryggeriers produkter enn byens eget, er enten nevnt spesifikt, eller forbi i barmhjertig stillhet.

Typisk eksempel på trengsel om morgenen

Det er naivt å anta at man kan pløye igjennom nevnte løype på 18 1/2 time som man har til rådighet på en utedag. Vi har derfor sett oss nødt til å dele løpet i to, og hva passet vel da bedre enn å la skillet gå i Domkirkeparken hvor man kan søke frelse fra første-etappens påfunn og hente mot til den andre.

Fangstguttas plass.

La det være klart: Du har ikke vært ute i Tromsø by før du har stått i kø for å komme inn på øl-hallen kl. 09.00 om morgenen. Det man ellers forbinder med ordet «kø» er at folk står på rekke og rad i påvente av hva det nå måtte være (jfr. fordums beretninger om østblokkland, etc.). På øl-hallen finnes ikke dette. Går man nedover litt før kl. 9 vil man se at køen består i utvalgte gatehjørner hvor folk står og venter på at stedet skal åpne. Derimot vil nye besøkende føle seg pinlig berørt når de oppdager at de har stilt seg i feil kø inne i lokalet. Vi lar dere heller få hemmeligheten her og nå: Man betaler i kassen til høyre - så går man til

den venstre disken med kvitteringen og får utlevert sin øl. Fikk du den?

Prisnivået er hyggelig (kr 33,- pr. halvliter) og enslige damer og gutter med forrædersk langt hår kan risikere å bli påspandert pils uten å yte noe igjen bare man vet å stikke av i tide. Stenger kl. 17.00, men åpningstidspunktet tatt i betraktning, er dette mer enn tilstrekkelig.

Rockere og rockere, fru Blom.

Blårock: Et av de mest sympatiske konsepter vi traff på vår vei. Du kan faktisk risikere å sitte der en hel aften uten å høre en dårlig låt. Egne disc-jockeyer sørger for musikk til et sted uten dansegulv (+), men her har man skjønt litt av poenget med rock'n roll. Hva skal man med dansegulv når det finnes bord.

Klientellet er imidlertid en stor samling kvasi-rockere. De klarer å komme seg opp før kl. 08.00 slik at de rekker forelesningene og svikter dermed stedet på dagtid. Derfor kan ikke Blårock åpne før kl. 16.00 (fy og skam!). Plassen preges av generelt hyggelig betjening, men ikke prøv å skru ned noen av gitarene i taket, enten du vil ha en souvenir, eller bare «skulle spille litt i

slikt et lystig lag». Toleransen har sin grense også her. Prisnivået er OK, pizza-utvalget er upåklagelig, men vil du spise noe annet, så gå et annet sted (comprende?). Atmosfæren er positiv og hyggelig. I negativ retning anføres at plassen har TV hvor man overfører sportsrevyen titt og ofte. Var det noen som sa rock?

De brustne illusjoners café...

er du kommet til når du snubler i dørterskelen. Det er nemlig et av de få virkelig sikre tegnene på at et nytt semester har begynt, og nye studenter gjør sitt innvalg i byen. Årsaken kan selvsagt også være at du har fått så mye at du helst burde gått hjem, og gjør dermed arbeidet lettere for dørvaktene i helgene. Kjent som

Le Mirage, luftspeilingen på norsk. Reklamerer med å være «Tromsø's in-sted for studenter og anna "godtfolk", jfr. annonse i TSI's info-brosjyre og andre fora, noe som har gjort plassen så til de grader populær og politisk korrekt at det er vanskelig for de som ikke stemmer SV å finne seg til rette lenger. Byens beste cappuccino, og generelt meget hyggelig betjening. Dørvaktene får etter litt betenkningstid også ståkarakter. Frekventeres i helgene best før kl. 20.30, da kan man faktisk til og med finne en sitteplass.

I en turistbrosjyre utgitt på engelsk av TOS-ARR/TURISTINFO for et par år tilbake, sto det at dette var plassen for «gay people». For tredve år siden betydde gay det samme som glad, men meningsinnholdet er som kjent endret noe med tiden. Dette resulterte selvfølgelig i at oppdaterte turister med noe helt an-

net i tankene stilte diskrete spørsmål. Deler kjøkkenet med den fasjonable Peppermøllen, men de ser helst at de slipper å bruke kapasiteten på sitt øl-drikkende 1.etasje-klientell. Finner du en matrett du liker så ikke bestill den for ofte, da går den garantert opp i pris.

Farmasøytiske

Abboteke, ikke apoteket som noen finner det for godt å kalle det. Beliggenhet over Le Mirage og ved siden av Peppermøllen. Her tar man en aperitif før man går til bords i restauranten. Dyrt og godt, samt garderobeplikt. Herfra går turen inn til..

Peppermøllen,

som faktisk har Norges største meny. Å spise seg gjennom den tar selvfølgelig flerfoldige studielån, så vi nøyer oss med å anbefale steinbitfiléten. En skikkelig Rolls Royce av et spisested, men sammen med abboteke må en ting bemerkes. Toalettet. Vi hadde forventet å kunne ligge å spy på plysjeteppe her, men det var helt ordinært, med mint-grønne servanter og slitte fliser.

Syng med oss

Peacock er en pianobar hvor den spillende lurer

Erfaring og edruskapstesten på Le Mirage.

av seg gamle slagere av ulik barhet. Hvorvidt man overstednavnet med hane, påfugler tissefant får bli opp til enkelte. Ble i sin tid (nærka bestemt i fjor vår) kjent som eneste stedet i Tromsø med sex, men dette så vi fint. En rask scanning fortalte oss vi hadde oppdaget kjøttmarra i sørbyen. Stedet blir imidlertid vanligvis tømt tidlig fordi det ikke har noe brukbart frokostbud i hende før kl. 01.00. Vi trekker nordover for å se (Hvilket sies å ha positiv effekt på markedsverdien). Pastellu atmosfære trekker ned. Newdules Brown Ale er ikke bare flget engelsk, men også meget s-

Tromsøstua

Dette er et «spisested» ligger vegg-i-vegg med Peacock. Italiensk flagg på døra indikerer pasta, hvilket ble bestilt. gjorde desperate svømme sausen, men druknet til denne tynne suppa. Prisen overkommelig, men er det generelt fan av mat som mer så bestill heller en øl (net sted).

Middagskjelleren

Hva angår klientellet: oss være ærlige: Mors nest barn. I forbindelse med O man strammet inn grenseko len, og tilgangen på naturprod-

FERD MOT DAG

over Tromsø by noensinne

begrenset, hvilket gjør at selte av publikum kan bli noe progressive. Dette retter seg forpentlig snart. Sympatiske priser, 32,- for pils/ blanding og alt. Plassen har de siste par åre vært preget av vel mange dårlige blues-band fredag- og lørdagskvelder, men vi dro før de gynte, så vi vet ikke engang om dette var unntaket. Hva er det forresten med den langhårete oss, som gjør at han stadig blir spurt om han «har noe selge», denne gangen av et par ukers uforstående svensker? Vi get av naturlige årsaker ikke å noe bilde herfra, men atmosfæren er betagelig sjarmerende, og om den ikke kan skjæres i var der før 23.00).

Uglen som ikke kan fly
Skarven: filial til RiTø, har nå markant innslag av bedrevante bank-ansatte i pels og anelse med fast jobb. Pils kr. 43,-, illustrasjoner er m.a.o. uønskede. Du ha en blanding tar de kr. 9,- i flaske-åpningsgebyr(!). Forventningsvis for de bemidlede som idelertid har ett felles med visse yngre aldersgrupper. De har et imot å leke sild i tønne de ler. I etasjen over finner du restauranten Arctandria og litt ute i gangen ligger Steakhouse hvor du får rimelige biffer serveret etter mål.

Tromsø Jernbanestasjon
Prisnivået her er forholdsvis (et) og de spiller lav jazz- musikk i bakgrunnen som ikke engang distraherer vikingarna-fans. De som interesserer seg for lokalpolitikk kan vi opplyse at det også er Venstres tilholdsmed gratis øl før møtene, så vi traff dessverre ikke Geir på denne kvelden. «Narve»-hylla har et meget godt litteratur-utvalg (til og med Utrovar representert her). I tillegg til Mack var også Ringnes Nordlandsbryggeriet innrømte egne tappekraner. Svært ansett med modelltog, egne togskilte og avgangssopp for togreiser via Kjøben til byen som vi av en eller annen grunn aldri rakk.

Rolig og høflig
Grand Bar (til høyre for inngangen til hotell-lobbyen) var et stopp. Hyggelig betjening, klientell som gjør lite vesen seg. Mindre forretningsfolk «seminar» enn fryktet. Skam seg dyr øl, men bedre utvalg i spiritiosa finner du garantert noe sted i byen. Norges-mes-

teren i drinkmixing som visstnok jobber her var ikke til stede denne aftenen, men vi var tilfredse likevel. Når Glenfiddich koster 59,- og totalen ble 64,- så tror vi kaffen er rimelig (eller kanskje det bare var en sjarmerende regnefeil).

Rudy's bar

For de sørfra opplyser vi om at de serverer tørrfisk som snacks

meformemmelser. Spirituosaen er litt billigere enn Grand, men klientellet er deretter (slurvete slipsknuter).

Karl Johan

Karl Johan er ellers navnet på hovedstadens paradegate (unnskyld, det visste du jo). Her i Tromsø er det navnet på det knøttlille smuget som ligger pint inn i kvartalet vis-a-vis Grand.

let. Krevde cover-charge for et slitsomt bluesband som vi likevel ikke hørte på. OK dørvakter denne kvelden.

Oxford bar

Trivelig bar med engelsk interiør. Hyggelig betjening, men de tok det som så selvfølgelig at vi skulle ha is i whiskyen at de ikke engang spurte. Dermed var katastrofen et faktum. De rettet

Papagena

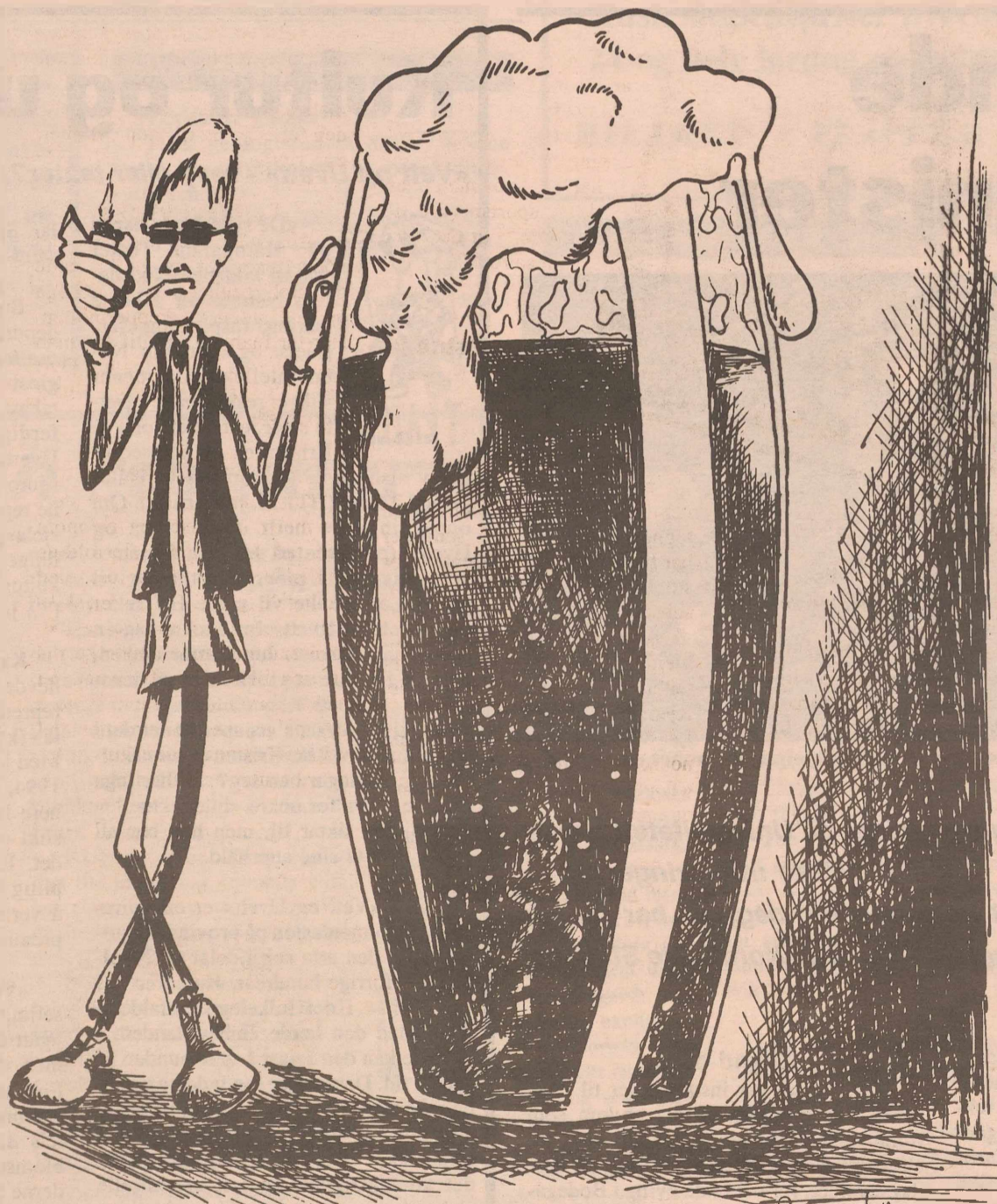
Sjekkstedet for de over 40. Her fant vi de seminardeltakerne vi ikke traff på Grand Bar. Høy cover-charge og tung duft av after-shave illustrerer opplegget. Fin plass for studiner som trenger noen kroner til å spe på studielånet, eller rett og slett vil ha et par gratis drinker før de drar videre. Kjekke unge menn som ikke har noe imot å leke gigolo kan også prøve seg, men vær obs på sjalu menn over 40 som får det for seg at de da har fått konkurranse.

Paletten

Navnet tatt i betraktning var det lite kunstnere her. Ikke engang av den misforståtte typen. Et moment i negativ retning må imidlertid bemerkes: Sportsinteresserte får sine behov dekket her. Stor, ekkel TV-skjerm dekker alle begivenhetene som utenlandske journalister kunne tenkes å skrive hjem om. Sympatisk pilspris, kr. 30,- men skal du ha en blanding tar de kr. 9,- for å jekke opp bayer-flaska. Mat serveres hele tiden, hvilket er et pluss, og det var mindre folk enn fryktet. Du kan faktisk være så heldig at du finner en sitteplass kl. 00.30 natt til lørdag. Du kan treffe på dørvakter med selvironi her. Verdt et besøk. God (og dyr) kirch.

Oh yeah!

Skulle alt gått korrekt for seg burde vi nå ha lagt turen innom Fruens Bistro, men siden Brankos ligger i etasjen over, tok vi oss en kunstnerisk frihet og fant trappen. Skal peppermøllen sies å ha en seriøs konkurrent så må det være her. Peppersteken er simpelthen himmelsk, og betjeningen utsøkt hyggelig. Det finnes faktisk neppe noen hyggeligere måte å avrunde en utekveld på enn her i lune, stille omgivelser. Forutsetningen er selvfølgelig lomdebøker med høy smerteterskel, men det visste du da du begynte å lese også, ikke sant. Vi ses i neste nummer, da med komplett dekning av nordbyen.

Tegning: Jens Nordstrand

til de som er lei av peanøtter. Medaljens bakside er at man overgår enhver hvitløksfan hva angår «pikant» ånde. Anbefales derfor ikke for de med sarte partnere. De lanserte gjeldende uke en shot-variant som bar navnet Polkashots, jfr. rødstripete grisedrops. Dette lille tannskylleglasset gir frisk sjekkeånde og kval-

Før i verden het plassen fru Fortuna og den har ikke forandret seg nevneverdig siden den tid. Navne-endringen skjedde først og fremst fordi de trengte et påskudd for å pusse opp, som ga dem et påskudd til å stenge en periode, som igjen passet det egentlige forsettet, nemlig å få ut noe av den verste subben blant klientel-

det imidlertid opp som seg hør og bør, hvilket berget ståkarakteren. Takets arkitektoniske anatomi er i seg selv en liten studie verdt. Når vi sier liten, så mener vi det. Personer med legemshøyde over 1,90 bør for sin egen skyld holde ut til sidene.

U

Jian og Sativa

Fortsettelse neste nummer, følg med, følg med...

Studenter okkuperer beste sendetid

Tirsdag 1. mars sendes første del av «Det var de åra...» en serie NRK Troms har laget på fire programmer om trendhendelser i 50-60-70-80-årene. Midt i denne lettbenete underholdningsserien finner vi fem seriøse studenter fra universitetet i Tromsø.

Hva gjør kjekke studenter som dere på TV, burde dere ikke heller sittet på lesesalen og kost dere?

-Njaaa, kanskje det, men du vet det er mye gøyere å være på TV.

Hva er egentlig deres oppgave på skjermen?

- Vi skal være et aktivt deltagende publikum. Det vil si at vi i praksis sitter på noen trekasser midt i studio og snakker med gjestene programlederen har med seg i sofaen i den andre enden av studio. Hvert program tar for seg et tiår i historien. Med i serien er også historiker Berge Furre, han skal sette det hele inn i et historisk perspektiv. En av hovedintensjonene med serien er å skape en dialog mellom oss og programlederne. Vi stiller spørsmål til dem og de stiller oss spørsmål, sier de fem TV vante studentene.

Dere får altså si hva dere vil på TV?

- Vi får vel ikke si akkurat hva vi vil. Vi blir i felleskap enig om temaene, men vi står fritt til å formulere spørsmålene og svarene selv.

Hvordan har det seg egentlig at det var akkurat dere som fikk komme på TV?

- Først hang NRK-folka opp oppslag på universitetet, men fikk ingen respons på det. Så hadde det seg tilfeldigvis seg slik at en de som er med å lager programmene kjente en av oss. Så etter mye ringing og styr endte man til slutt opp med oss, avslutter de fem TV-stjernene som sikkert er veldig glad for å bli gjenkjent i kantine.

U Jørgen Flint og Lisa Amundsen (foto)

Jon Fagertun(t.v.), Geir Helge Systad, Åshild Strømmesen, Frank Ottar Pedersen og Kristin Hansen.

Trengende Ompagnister

Ompagniet- kanskje det eneste orkesteret som ikke hjelper for annet enn tørsten (arkivbilde).

Tubaister, trombonister og trommiser på Universitetet! Høres russiske militæruniformer, litt musikalske utfordringer og et glimrende sosialt miljø ut som noe for deg, så har du nå muligheten til å tiltre Ompagniet - Verdens Nordligste Studentblaaeorkæster.

Rolf Arne, en av ildsjelene i Ompagniet, påpeker at Ompagniet er et meget velrenomert orkester. De har hatt en rekke TV-opptredener de siste åra, Vegard Ulvang har båret fanen deres, Bjørn Dæhlie har medvirket på trombone, og de fikk meget gode kritikker etter deres opptreden på UKA i Ås i -92.

- Det er altså en stor ære å få medvirke i dette studentorkæsteret, sier han.

Han understreker likevel at ingen må la være å søke opptak i orkesteret på grunn av et antatt for høyt musikalsk nivå.

- Det er mest show med mange musikalske sprell, sier han, og forsetter: - Ompagniet er faktisk kanskje det eneste aarkæsteret som ikke hjelper for annet enn tørsten.

Skynd dere

Ompagniet har instrumenter til både tubaist og trommis, så det er kun som trombonist du trenger å eie ditt eget instrument. Ellers må du være ledig på onsdagskvelder, for det er da øving i Bodegaten, og dette sammen med evnen til å lese noter er hovedkriteriene for å søke opptak. Ompagniet har kontor i kontorlandskapet i Hovedgården, så der er det mulig å legge igjen lapp, eller man kan møte opp på en av øvingene.

-Skynd dere, det er kun få plasser igjen så det gjelder å være tidlig ute, avslutter Rolf Arne fra verdens nordligste Blaa-seaarkæster.

U Kristian Wengen

Kultur og ukultur

«Vett og Uvett» - revy eller teater?

«De siste årene har vi på Hålogaland Teater gått til kildene i landsdelens historie for å hente næring, inspirasjon, forståelse og kunnskap. Noen intellektuelle mener slikt er reaksjonært.» Dette seier teatersjef John S. Kristensen om oppsetjinga av «Isblomst» (urpremiere på Hålogaland Teater (HT) 13. januar i år). Om oppsetjinga av heilt ulike «Vett og Uvett» (premiere på HT 11. februar i år), skriv han i programmet: «Jeg vil nok tro at enkelte vil mene HT setter opp «Vett og Uvett» for å sikre seg en billig hjemmeseier. Jeg forstår tanken, men vil forsikre at vi ikke tror på den.»

«Qui s'excuse, s'accuse» heiter det i eit gammalt ordtak. Kristensen unnskyldar seg; anklagar han seg? Vi har inga aning om kva for nokre «intellektuelle» teatersjefen siktar til, men han har all grunn til å ta sine atterhald.

Boka «Vett og Uvett» er ein glimrande dokumentasjon på provinsial kultur - slik den arta seg i delar av Nord-Noreg i forrige hundreår. Humoren har sitt opphav i det folkelege einfaldet i møte med den lærde embetsstanden. I så måte kan den seiast å vere bunden til si eiga tid. Dette viser seg tydeleg når til og med nordlendingar, som verket visstnok handlar om, har problem med å forstå ikkje berre ordtilfanget, men også det kontekstuelle, og i nokre tilfelle sjølve humoren. Denne kjensgjerninga fråtek sjølv sagt ikkje boka dei litterære kvalitetane. Men korleis stelle seg til verket i dag?

I alle fall ikkje ved å dramatisere utdrag frå boka, utan å sjå teksten i eit historisk perspektiv. I oppsetjinga til HT står skodespelarane på scena i velkjend revystil, delvis som opplesarar, delvis som karikaturar av bygdeorigina-

lar. Sjølv sagt blir det morosamt, samt for dei som vil sjå revy.

Boka representerer for mange eit depunkt i norsk humor, ja det har oss fortalt at endel tilmed har ein giøst tilhøve til ho! Men boka må takast for meir enn det ho er. Kviferdiggjer ei oppsetjing av «Vett og Uvett» i dag? Nils Magne Knutsen i forordet til jubileumsutgåva at han representerer «den nordnorske sjela» og at boka har «gitt oss mange dinger et genuint uttrykk for vår kulturbakgrunn og vårt eget tempera- [...]»

Kan hende kan ein med ei viss hevide at historiene i «Vett og Uvett» representerer «den nordnorske folke- la» (kva no enn det er) for femti år. Men kva er den nordnorske folke- 1994, og kven kan gjere krav på å vere ho? Kan ein i det heile bruke slikt omgrep i dag? HT kan tydeleg det. Ein heimesiger treng ikkje å vere billig for å vinnast. Men han har å verte det viss ein nyttar tvilsame premisser for å oppnå han.

«Vett og Uvett» er ei heilt annan setjing enn «Isblomst». Både stylum og «gått til kildene i landsdelens historie» men det er ikkje her det reaksjons- ligg, slik Kristensen ser ut til å «somme» meiner. Skilnaden ligg i korleis materialet er forvalta. Men «Isblomst» sett det gamle i eit nytt og moderne perspektiv, vert materialet i «Vett og Uvett» behandla på eit så tradisjonelt vis at oppsetjinga ikkje tilfører teateret noko nytt. Og er det ikkje nettopp det som burde vere poenget med ei dramatisering av stoff som ikkje er skridd i teater?

U Yngve Nordgård og Joakim Lie

Nada, vi var i Russland

Svar på artikkel i Utopia 17/2

Utopia skrev ganske riktig at flere av studentstyrets medlemmer var i Arkhangelsk dagene før vedtaket om lukking ble fattet i Universitetsstyret.

Men vi finner kritikken som rettes mot oss delvis uberettiget, for SSt AU har jobbet mye med lukkingssaken i tiden før vedtaket. Vi har vært i en lang dialog med ledelsen på ISV og UiTø adm. om lukningsproblematikken. Men den førte dessverre ikke fram. En kan kritisere oss for å velge en dialogform i forkant og ikke en aksjonsform, men valget var bevisst fra vår side.

Studentrepresentantene i universitetsstyret jobbet også seriøst med å finne fram til en del tallmateriale som ikke kom fram i saksframlegget. At et universitetsstyremedlem hevder at en studentaksjon kunne forandre stemmegivingen i saken sier mer om dette universitetsstyremedlemmet enn om studentstyrets forarbeide. Det ville være betenkelig hvis universitetsstyret skulle fatte et vedtak på grunnlag av avisoverskrifter. Bør ikke et vedtak fattes på grunnlag av et ordentlig saksdokument? Jeg synes det er feigt og uverdigg av et universitetsstyremedlem å hevde at reaksjoner i forkant av møtet skulle være en del av beslutningsgrunnlaget for styret.

Hva gjorde så vi i Russland? Vi drev internasjonalt arbeid på et ganske konkret nivå. Det er vedtatt i arbeidsprogrammet

at det skal settes i gang et studentsamarbeid i barentsregionen. Vi var i Arkhangelsk for å få innsikt i russiske studenters organisering, og ikke minst problemer. Denne reisen har vært planlagt i lang tid. Og det ville ikke være mulig å omgjøre dette. Med alt det arbeidet våre russiske venner hadde lagt ned i vårt besøk vill hele samarbeidet gått i vasken hvis vi ikke hadde kommet.

Lukkingen av ISV er en kompleks affære, noe jeg håper deltakerne på debattmøtet 24/2 fikk et innblikk i. Det er hevet over enhver tvil at UiTø og særlig ISV trenger ressurser i form av bygg og stillinger. Men alle må være klar over hva det vil koste å ivareta prinsippet om det åpne universitet, uten tilstrekkelige ressurser. Det blir trangt om plassen, en får ikke ofte veiledning, undervisning osv. Hvis vi ønsker å være solidariske slik at alle som ønsker det, får en studieplass, må hver enkelt student engasjere seg i sitt faglig-sosiale miljø, slik at kollokvier og studentbasert læring og undervisning veier opp for det vi taper ved knappe ressurser.

Det åpne universitet er et felles ansvar som forplikter både de ansatte og studentene til å tenke kreativt og alternativt slik at studietiden blir en fruktbar og innholdsrik tid for alle parter.

Kjetil Kvalsvik,
Leder i Studentstyret

ØNSKES LEID

Turutstyr ønskes

Tysk geologistudent ønsker å låne event. leie turutstyr (ski og sko) i vinter-sesongen.

Skilengde ca. 180cm, sko ca. str.43

Hybel søkes snarest

av biologistudent med Yeti-erfaring.
Ring Kjetil Longva tlf: 776 81353

Treff-stedet

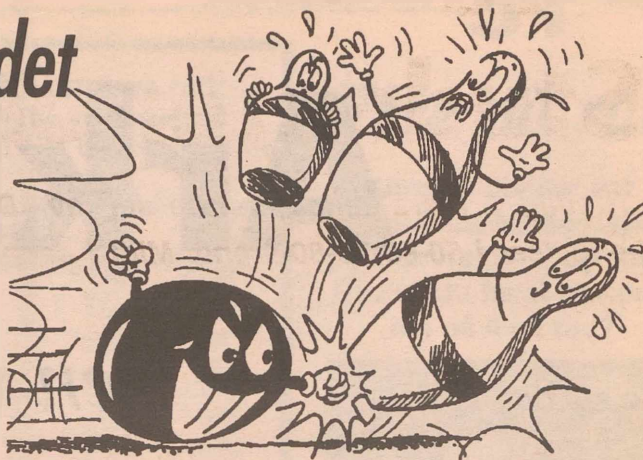
Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 12-24

Telefon 776 76200

Velkommen til Bowling & Squash i Polarsenteret!

STUDENTDAG ONSDAGER 10-17:

Bowling: Kun kr. 12 pr. serie

Squash: Kun kr. 25 pr. 1/2 time pr. bane

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

BILJARD - FLIPPER - AIR-HOCKEY

KJØP / SALG

Brukte/ gamle PC'er/ PC deler (disker, hovedkort ol.)
ønskes kjøpt. Henv. Henrik Ormåsen, tlf. 776-57442, evt. i Utopia.

Brukte / gamle PC'er ønskes kjøpt av Utopia. Det meste av interesse. Kontakt redaksjonen.

El. Skrivemaskin selges billig
kontant Geir på Utopia

English summary

Freedom of choice

«Every student at the University of Tromsø must pass examen philosophicum before taking other exams». This resolution was proposed by the institution council at ISV before Christmas. The resolution will probably be accepted by the University Council in the end of March. The main argument for mandatory ex-phil is that students need a common platform in philosophical studies before taking basic courses, says Einar Arne Drivenes, leader of the history department.

The consequence of this is probably that students will try to finish two courses at the same time, both ex-phil and basic course.

Controversy over a new university law

In a draft for a new university law the Department of Educational Affairs (KUF) propose a new paragraph that for some courses allows the university councils to expel students who are criminal convicted, for life. Students that are guilty

of unseemingly behavior can by the same council be expelled for three years.

The Norwegian Student Union (NSU) claims that this opens for a non-legal assessment of students that severely endangers the legal rights of students. NSU claims that students involved in criminal affairs exclusively should be judged by a criminal court.

KUF disagree. They claim that the university councils will be taking strictly administrative decisions that in no way will decide if a student is guilty or not.

NSU, on the other side, has hired a lawyer to assess the legal sides of the new law. He concludes that the new paragraphs should be incorporated into the existing legal system.

Blamable situation at TSI

Aerobic trainers earn approximately 30 000 norwegian crownes each year by arranging aerobic courses for fellow students. No other group subject to Students Sport Organisation (TSI) have similar incomes from their activities.

At TSI's annual meeting the accounts were approved though they were insufficient.

The coaches refuse to comment the circumstances, and say their conscience is clean. Leader of TSI, Jørn Fauske, promise better routines on checking income and expenses from now on.

Students Council visiting Arkhangelsk

In mid-February the Students Council visited the town of Arkhangelsk in northern Russia. The purpose of the trip was to revive and reinforce the old relationship between Northern Norway and Northern Russia by establishing a cooperation with the students in Arkhangelsk. An agreement, containing exchange of experiences with organizing student democracy, was signed.

-The most striking impression was the students fight for scholarships that are big enough to buy food, says one of the members of the Students Council. The students in Arkhangelsk have a monthly scholarship of 15 US \$. -It is important to show solidarity with the russian students. We will do our best on trying to help the students in Arkhangelsk, says leader of the Students Council, Kjetil Kvalsvik.

Students demonstrating

On the 24th of February, at 7 a.m, students physically locked all the doors at the Hovedgården, the library building and ISV. This was a demonstration against a new resolution regulating the admission of new students at ISV. Up to now, ISV/ISL has been the only institute at UiTø without such regulations.

-The resolution is made without any real documentation of facts, and an appeal will be sent to the Department of Educational affairs, says leader of the Students Council, Kjetil Kvalsvik.

Let us bring out the child in you: Cardamom Day!

Cardamom Day refers to the Norwegian writer Thorbjørn Egner and his beautiful childrens book «Cardamom City». In this small village all the inhabitants live together in peace, following only one common rule: «You can do whatever you want, as long as you don't hurt anybody.» This is -among other things- what the Parents Group of UiTø want to bring out to you on their day of celebration on the 16th of March.

If you have any good ideas on some kind of activities or games that can be arranged for children -singing, dancing, drawing e.t.c- you can contact Bente Haug at number 776 88 576. And remember: Take a child with you to the university on the 16th of march, your own, somebody else's or the child within yourself...

Only for men?

The Students Council (SSt) has elected Andreas Bakke to replace Pia Skøien as second leader of SSt. Pia Skøien left the position in favour of a position in the university Council, for which she was elected last fall. Some has raised their voices against the fact that SSt is now totally male-dominated. Leader Kjetil Kvalsvik and Andreas Bakke say that this has a logical explanation. -There were no female candidates to replace Pia Skøien.

The two boys invite females to nominate themselves as candidates on the upcoming Allting in March.

Arkhangelsk

-en vakker, men truet by

En reise til Arkhangelsk er noe spesielt.

Ikke bare fordi de russiske flyene umiddelbart får forfrosne tromsøstudenter til å plassere sine legemer nærmest mulig nødutgangen. Heller ikke bare fordi temperaturen i Arkhangelsk to dager før vi ankom hadde gått fra minus 40 til minus 10 grader celcius. Eller fordi det er vakre trehusder, og forurensende industri, og noe spesielt luktende bensin. Men også derfor.

For folk flest fra det rike Nord-Norge, er det en himmelstormende forskjell i løpet av de to timenes tidsforskjell og drøye to hundre minutter i flytid. Det kommer vel av at alt er så mye mer forfallent og skittent, at folk ser så grå ut -bortsett fra de russiske jentene da, som stort sett sminker seg heilt bort, dessverre-, at det sløses enda verre enn her heime med strøm (hvor i Norge ville man ha stående gatelyst tent langt utover på bygda når kommunebudsjettene skranter?). Når det samtidig er så mye vakker der, blir det vel vanskelig å fordøye.

Dagligliv i Arkhangelsk.

For undertegnede, som sist sommer har sett den absolutte europeiske fattigdom i Albania, fortonte velferdssida av Nord-Russland seg som heilt OK. Vel å merke tilhører nok Arkhangelsk det bedrestilte området, både hva vareutvalg og økonomi angår. Da blei sinnet meir frigjort til å absorbere det vakre.

Og Arkhangelsk er vakker. De skjønne, malte trehusene i

sentrum, med utbygg og gammel-dagse vinduer. Russerne har tradisjon for å bygge trehus, og de bygger ofte ganske høyt. Åpent springvann i sentrum midtvinters - galskap, verre enn vår hjemlige Labyrinten - men flott. Kystfort og klosterruiner. Promenaden langs elva Dvina, forøvrig ei praktfull elv. Islagt, brei, lang, utvider seg til et virvar av øyer i myrdeltaet som Arkhangelsk er starten på, på sin vei ut til Kvit-

sjøen. Fra sentrum og over til ei øy på motsatt side går det en evig strøm av folk på en opplyst sti over isen. I solnedgangen om kvelden, med frostklar himmel, er det vakkert. Bare så synd at det - sommerstid - er badeforbud i elva på grunn av de giftige utslippene blant annet fra den enorme papirfabrikken i Novodvinsk.

Handletur i Arkhangelsk er spennende. Særlig når man ikke behersker annen russisk enn enkeltord, men liker å prøve og feile, peike og veive, snakke «kauderwelsk» heilt til kjøper og selger tror at de forstår hverandre. Vi får 1 000 Rubel for 5 kroner. (da jeg sist var i Russland, i 1989, var kursen 10 kroner for en rubel!) Pengene forsvinner sakte for oss fra vesten. Bøker og andre papirprodukter koster nesten ingenting. Vodka det samme. Sjal og luer er noe dyrere. I byens svære bokhandel får jeg kjøpt LP-plater: Vestlige musikere, i russisk opptrykk. Bob Dylan med russiske bokstaver. Eksotisk? Eller bare bra? Det kan nok bli vel mye vestlig der, når man skal leke turist for ei stund.

Man kunne ramse opp i all evighet. Avskjeden med byen var verst. Da kjørte vi i dagslys tvers

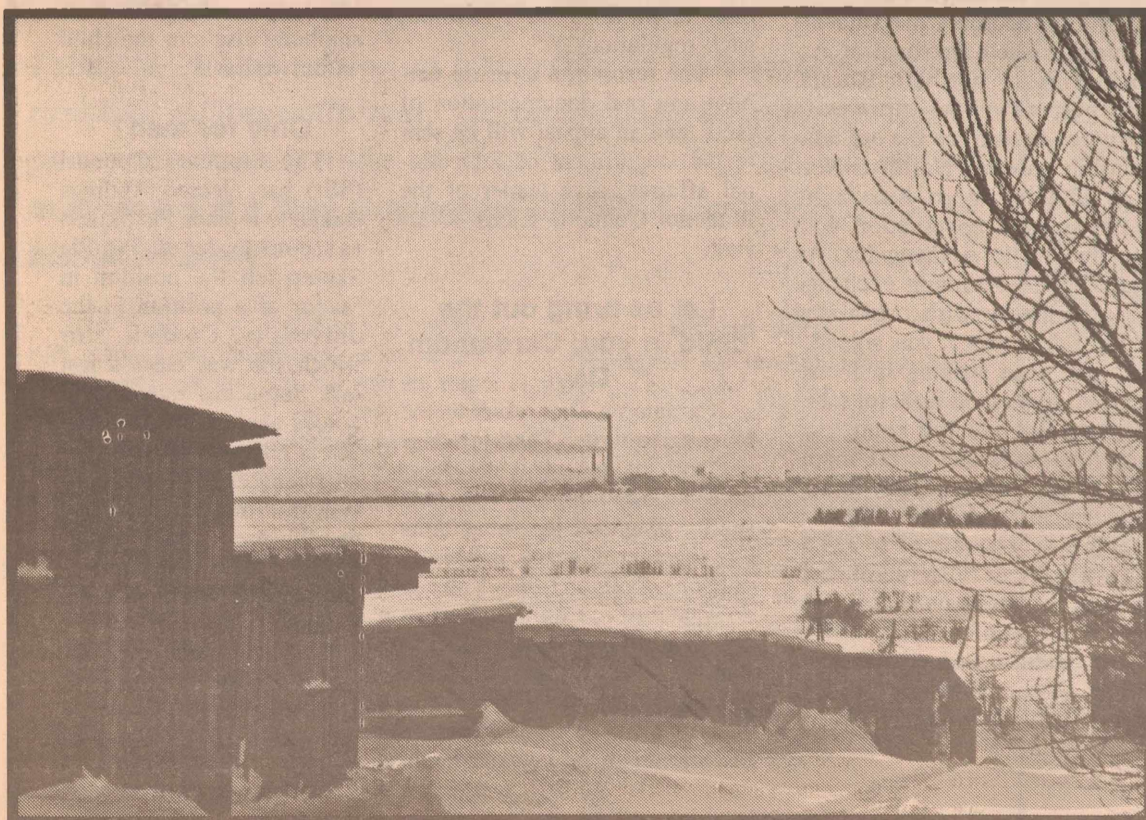
gjennom det verste industrirådet. Et helvete. Kameraet ikke opp før det nesten var seint, men bildene av industrielt svart heksegryte sitter klemt Noe for Natur og Ungdom?

Arkitektonisk perle i sentrum av Arkhangelsk.

Til Arkhangelsk sier jeg vedania - farvel og på gjenveien. Til dere sier jeg: Dra til Arkhangelsk, se og lær, møt den vakre byen og det flotte folket - på sta, vær så snill....

Thomas Johansen
(tekst og foto)

Elva Dvina med papirfabrikken i Novodvinsk i bakgrunnen.

Nitten kjappe

Fem om bøker:

- 1) Hvem har skrevet «For kvinnen og 'ren»?
- 2) Hvem har skrevet «Anna Karenina»?
- 3) Hvem har skrevet «Wild justice»?
- 4) Hvem har forfattet «Øst for eden»?
- 5) Hvem har skrevet «I mørket er alle ulver grå»?

Fem om USA:

- 11) Når fikk USA sin uavhengighetserklæring?
- 12) Hva het JFK's tre brødre?
- 13) Hva er «hovedstaden» i California?
- 14) Hva står forkortelsen SALT for, i henhold til de forhandlingene som var mellom USA og Sovjetunionen?
- 15) Når Reagen skulle bli president, hvordan lød demokratenes anti-reagen video?

Fem om musikk:

- 6) Når ga Phil Collins ut «No jacket required»?
- 7) Hvor er dette utdraget hentet fra: «Alle sammen vet at pesten kommer, alle sammen vet at den sprer seg kjapt...»?
- 8) Hva het Tromsøs store ubarberte sønn Jørn -> ikke-Gillette- Hoels, siste CD?
- 9) Hvem hadde hit med «I shot the sheriff»?
- 10) Hvor lenge varer sangen «Side by side», (fra filmen Hudson Hawk)

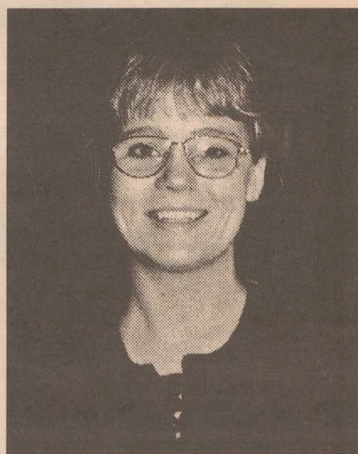
Fire om mye rart:

- 16) Hva er homeopati?
- 17) Når ble Jeanne d'Arc født?
- 18) Hvor ble brillene oppfunnet?
- 19) Hvem sang «Words»?

Av Allan Andreassen

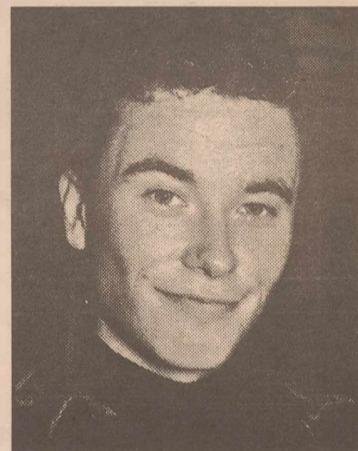
Fire på rad

Utopia utvider det demokratiske begrepet på universitetet, og spør: Hva vil du helst bli spurt om på 4 på rad?

Åshild Langeland juss 4. avd:

-Lårene til Johann Olav Koss! Han er et gammelt ideal. Har ønska meg han til 30-årsdagen hos min elskede...

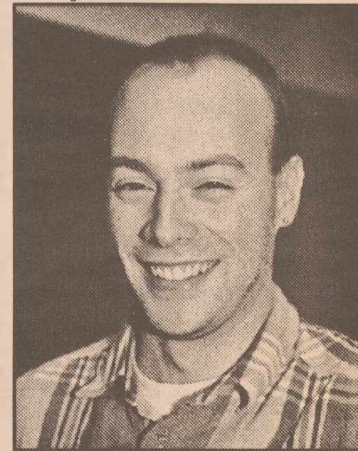
Stein Johansen radiografi:

-Det burde jo være lett å svare på! Men...jo enklere spørsmålet blir, jo vanskeligere blir det å svare...

Britt Johansen kjemi:

-Skulle gjerne ha visst hvorfor lesemotivasjonen min er så utrolig elendig. Jeg aner ikke hvorfor, og det begynner å bli et stort problem.

Morten Schel medisin:

-Meninga med livet!? Det kan da umulig være å stå opp klokka sju hver morra?..

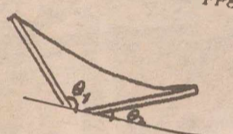
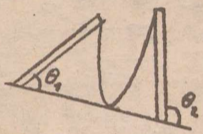
"3 middelmådige realister" med langt fra middelmådige løsninger...

Fra "3 middelmådige realister" har Utopia mottatt et mildt sagt MEEEEGET omfattende svar på Hjernehornet i nr1. Vi bringer her utdrag til glede og hygge for våre lesere:

Realistene avslutter sine utledninger med følgende utvilsomt korrekte sluttninger:

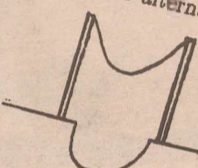
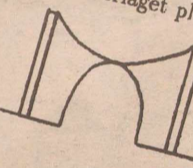
Svar på "Hjernehornet" i Utopia nr. 1-94
Vi har observert at flere vitale opplysninger er utelatt fra oppgaveteksten. I denne forbindelse vil vi gjerne få påpeke og rette opp følgende uklarheter:

1. Skal stolpene stå vinkelrett på underlaget, eller kan de være slått ned med vinkler θ_1, θ_2 i forhold til dette (se figur 1)? I sistnevnte tilfelle, er det da middellengden av de synlige delene av stolpene som er den oppgitte lengden?

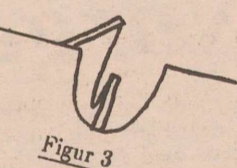
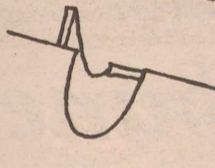
Figur 1

2. Er underlaget plant? Se figur 2 for alternativer.

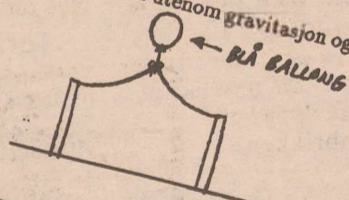
Figur 2

3. Kan kombinasjoner av tilfellene 1 og 2 tillates? Se figur 3.

Figur 3

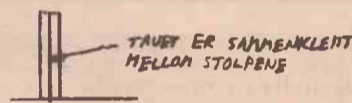
4. Utsettes tauet for andre krefter utenom gravitasjon og snordraget som skyldes stolpene? Se figur 4.

Figur 4

"1- vi har å gjøre med et e u k l i d s k rom. 2 -

"Ned i jorda" defineres til å være i samme retning som tyngdens akselasjon.

Stolpene står rett ved siden av hverandre - noe som vi selv sagt bare kan bekrefte - samtidig som vi tenker på hvor dyktige de er disse realistene. Sånn helt til slutt er det likevel uungæelig å tenke med seg selv:

DET ER BRA AT NOEN BRUKER HODENE SINE PÅ DETTE ISTEDET FOR PÅ NOE NYTTIG!

Hjernehornet

Tidlig en morgen kommer du inn i soveværelset og skal ta et par sokker opp fra kommode-skuffen. Lyset virker ikke, og det er totalt mørkt. Ved siste vask skjedde diverse uhell, og du vet at kommoden inneholder en del sokker du ikke kan bruke. Hvor mange sokker må du ta opp for å være sikker på å få et feilfritt par når innholdet i skuffen er følgende: 6 hvite og en av dem har fått brune flekker, 7 blå, men den ene av dem eier din lille sønn, 4 grønne og den ene har fått hull på tåen, 8 brune og den ene av disse ble misfarget under siste vask, 2 røde, men en av dem mangler elastikk. Til sist 7 stripete som alle kan brukes.

Dagens oppgave er relatert til den traurige studenthverdag. Svaret kan leveres i Utopia-redaksjonen. For svaret på forrige nummers oppgave, henviser vi til de middelmådige IMR'ere - som forøvrig er vinnerne. Premien er x antall spalte millimeter i Utopia, og behøver ikke avhentes... GRATULERER!

Tjue svar:

- 1) Arthur Conan Doyle
- 2) Leo Tolstoj
- 3) Wilbur Smith
- 4) John Steinbeck
- 5) Gunnar Staalesen
- 6) 1985
- 7) «Hvis månen hadde en søster»
- 8) Leapin' Lizards
- 9) Bob Marley and the Wailers
- 10) nøyaktig seks minutter
- 11) 1776
- 12) Joseph, Robert and Edward
- 13) Sacramento
- 14) Strategic Arms Limitations Talks
- 15) «Ronald Reagan has played many roles, now he wants to play president»
- 16) Behandling med naturmedisin
- 17) 1412
- 18) Italia
- 19) F.R. David

Hvordan gikk det? Denne gangen har jeg laget visdomsord, som jeg antar passer inn på de forskjellige nivåene:

0-5 riktige svar:

«Det er lov å være blid, du kan si det du vil si, og hvis noe har gått galt, har ikke din far deg fortalt:

Du kan reise deg å si, det er lov å være blid»
6-10 riktige svar:
«Hvis du noen gang faller ned fra et tre, fra et tre, reis deg da opp og det gjøre noe med hvis noen har sett deg falle ned, falle ned ikke si at du har smerter i ditt kne»

11-15 riktige svar:

Du har tydelig kommet opp på et hvis nive, så jeg skal nøye meg med følgende:
«Nyt dagen i dag, i morgen kan det hende du ikke har råd»

16-19 riktige svar:

Å jeg sier det igjen Ole D., hvis du har fire riktige svar kommer du IKKE under her. Til dere andre som har kommet hit vil jeg si:
«Smerten kan være det frø, som lykken spirer av.»
God bok.

THE END

"Lofotvinter"

Foto: Geir K. Ronli

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

OL er over - og vi må vende tilbake til livets tomhet / lesesalenes fullhet. Men fortvil ikke: tross alt finnes det fortsatt enkelt lyspunkt i tilværelsen - her kommer et lite utvalg av dem... Har du gode tips til befriende alternativer til pensum & andre kjipe saker? Stikk innom Utopia i glassburet i ISV-kjelleren og del dem med oss andre!

Tirsdag 1. mars

Halleluja! Nytt nummer av Utopia!

Årets mulighet til å tabbe seg ut - for har du husket å melde deg opp til eksamen? Absolutt siste frist er klokka 14.00.

Ikke ukjente DeLillos spiller opp på Bort-i-Natta

Studentpolitikkerne inviterer til kafe i Bodegaen, noe de gjør hver dag framover fra klokka 11.00 til 14.00. Yrkesdemonstranter/-kveralanter spesielt invitert.

Pedagogene stiller det avgjørende spørsmålet "Pedagogikk - eget fag eller et

sammen-surium av andre fag?" klokka 18.15 på B-1004, mens litt mer spreke folk stiller opp på TSI's klatrekveld i Stakkevoldhallen klokka 19.00.

Og ikke å glemme: "Baywatch" på TV2...

Onsdag 2. mars

"Mr. West go East" på Paletten utpå kveldinga, og det kan du få med deg for skarve 50 kroner. Enda billigere er Blårocks, denne gang med Pixies-tema.

Homsene/lesbene/bifilistene filosoferer over kristen neste-kjølighet i statskirka, og det skjer på MH-bygget klokka 17.30 (neida - du må ikke være sånn for å møte opp, det holder å være engasjert...)

Er du opptatt av de store linjer, kan du ta fly/bil/båt/buss til Oslo der utredninga om Nord-Norgebanen offisielt blir overlevert Stortingets samferdselskomite (de skal bruke noen uker på å finne ut at det nok tar enda 70 år før du kan sette deg på toget til Tromsø...).

Torsdag 3. mars

Bandet lyder navnet "TUTU", stedet er Paletten, prisen er 50 og resultatet blir JAZZ!

Og liker du ikke jazz, er DeLillos atter en gang å finne på Bort-i-Natta.

Fjellgruppa slår til med TOVE-kveld (hva det nå enn er) i Hovedgårdens andre etasje, Fotoklubben ser svart/hvitt på verden to etasjer lenger ned, og sosialantropologene rotter seg

sammen klokka 19.00 i Bodegaen for å tenke over hva som skjer når modernitetsbegrepet legges som premiss for forskning på Nord-Norge.

Fredag 4. mars

Hipp, hipp, hurra! Ghana har fødselsda!

Problemer med å få draget på jentene? På Bjerkaker skole lokkes det med to-dagers kurs i Swing og Rock, og starten på denne nye sjekkekarriere er klokka 18.30 (lykke til!)

Ølkransen stenger klokka 04.00.

Lørdag 5. mars

Ølhallen åpner klokka 09.00. Fjellgruppa reiser på gammetur til Målselv i dag og lærer seg

nok en variant av "how-to-survive", mens volleyballjentene i TSI slår seg løs mot Sortland på Gyllenborg skole klokka 16.30. Publikum velkommen.

Kulturister stikker sikkert innom på Filmklubbens "Panserkrysseren Potemkin" klokka halv tre, og internasjonister ser innom Foreign Students Union sitt party i Aud.Max. Hæla i take!

Dessuten (sitat fra Tromsø-ungdommens Misjonsaksjon 1994): "Deo Kiligito slår på trommer og synger, og vi vil formidle Evangeliet her i vår by".

Konsert på Middagskjelleren, men ingen vet helt sikkert hva... Videre utover kvelden og natten skjer de saker og ting de fleste plasser, og det som er igjen av

studielånene før glass å skulpe i. Du lever bare en gang.

Søndag 6. mars

Neste morgen kommer sorgen. Frelse får du i Ishavskatedralen klokka 11.00, med på kjøpet en estetisk opplevelse av et unikt kirkebygg.

Troms symfoniorkester spiller Tsjajkovski & Sibelius i Kulturhuset klokka 19.30.

Mandag 7. mars

?

Tirsdag 8. mars

På tide å starte uke, sosiologene har eksempelvis knappe 1700 timer igjen til skriftelig eksamen.

TSI-klatrerene holder fortsatt til i Stakkevoldhallen fra klokka 19.00 og utover, og enda litt utover kvelden og natta er det tirs-dagsjam på Middagskjelleren.

Bypatriot? Tromsø Byspill pre-senterer det visstnok litt spesielle teaterstykket "Basse Byguttus evige ungdom" på Kulturhusets Lille-scene.

Bare to dager igjen til 79-årsdagen for stiftelsen av Norges husmorforbund.

Onsdag 9. mars

Har du sett Den Avskyelige Snømannen? Det har heller ikke Ketil Longva, som likefullt viser et lysbildeshow fra sin Himalaya-ekspedisjon '93 der snømannjakten var et sentral element... Se etter oppslag.

Studentstyret møtes for diskutere utdanningspolitisk strategi.

Torsdag 10. mars

Fotoklubben arrangerer bildekveld på klubbrommet Hovedgården. Ta med blinnskuddet ditt og kom klokka 18.00.

Hipp-hurra for Norges husmorforbund!

Fredag 11. mars

Telemarksgutta (+ jentene) reiser til Lyngen for å boltre seg i snøen.

Andre bolttrer seg i Hovedgården på det STOOORE skuddballet, nok et arrangement i regi av Studentersamfunnet.

Oppvarminga skjer i Filmklubben med russisk "Speil" som dagens film.

De mer seriøse blant oss kan ringe Henrik på telefon 777 18300 for å få vite mer om seminaret om samiske rettigheter til land og vann som starter i dag.

Lørdag 12. mars

"Zombie and the ghost train" vises av Filmklubben.

TSI-folket nok en gang på tur - aldri sur - denne gang i snøhule-kurs ved Trollvasstunet.

Søndag 13. mars

Sov!

Mandag 14. mars

Neste Utopia...